

Rapportage actualisatie aanvullend soortenonderzoek Wet natuurbescherming

Aanbouw Schellerbergweg 27 te Zwolle

Projectcode: P04012

Colofon	
Titel:	Rapportage actualisatie aanvullend soortenonderzoek Wet natuurbescherming Aanbouw Schellerbergweg 27 te Zwolle
Projectcode	P04012
Versie:	V3
Datum	23-05-2023
Opdrachtgever:	Jansen Vastgoed B.V. Postbus 172 8000 AD Zwolle
Uitvoerder	
	GRAS Advies bv
	Bedrijvenpark Twente 412
	Huismanstraat 6
	7602 KM Almelo
	6851 GT Huissen
Email:	ecologie@grasadvies.nl
Website:	https://grasadvies.nl/
Contactpersoon:	M. Witjes
Telefoon:	074 - 202 02 58
Email:	info@grasadvies.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Projectgebied	5
1.2	Voorgenomen ontwikkeling en werkzaamheden	6
2	Werkwijze.....	7
2.1	Vleermuizen	7
2.2	Huismus	8
3	Resultaten.....	8
3.1	Vleermuizen	8
3.2	Huismus	10
4	Conclusies en advies.....	12
5.	Bronnen	13

Bijlages

Bijlage 1: Wet natuurbescherming

Bijlage 2: Stappenplan Ministerie van Economische Zaken

Bijlage 3: Actualisatie quickscan 2018

Bijlage 4: Aanvullend onderzoek vleermuis en huismus 2018

1 Inleiding

Het projectgebied Schellerbergweg 27 bevindt zich in Zwolle. Het betreft het een deel van het voormalige zalencentrum 'De Bierton'. Op het terrein bevindt zich een monumentaal gebouw met recentere aanbouw. De eigenaar is voornemens deze aanbouw te slopen en nieuwbouw te realiseren.

Bij dergelijke ruimtelijke ingrepen dient rekening gehouden te worden met beschermde gebieden, houtopstanden en plant- en diersoorten. De Wet natuurbescherming omvat de regelgeving betreffende deze soorten en gebieden. De Wet natuurbescherming is van kracht sinds januari 2017 en vervangt de drie oude wetten: 'Natuurbeschermingswet 1998', 'Boswet' en 'Flora- en Faunawet'. Doelstelling van de Wet natuurbescherming is bescherming van de biodiversiteit, decentralisatie van verantwoordelijkheden en vereenvoudiging van regelgeving.

Uit de resultaten van het verkennend onderzoek (quickscan) flora & fauna in 2018 was verlopen en geactualiseerd in 2022 (Bijlage 3). Het aanvullend onderzoek naar vleermuizen en huismussen is evenals verlopen en daarom ook geactualiseerd in het voorliggend rapportage.

Doelstelling rapport

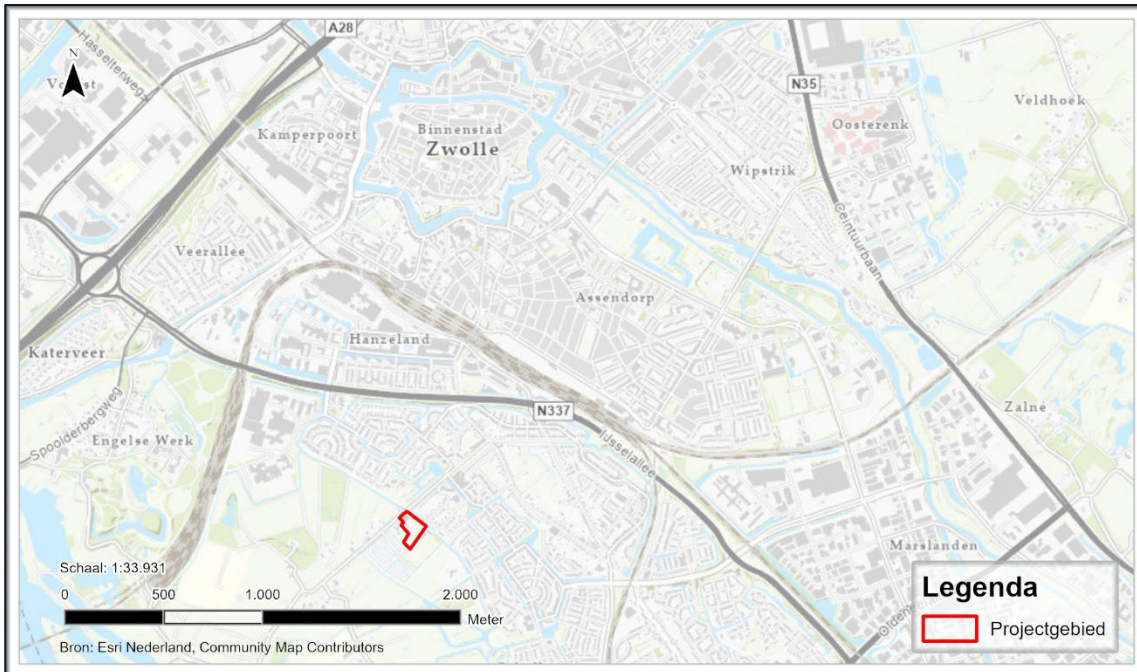
Het doel van dit aanvullend onderzoek is om uitsluitsel te geven over de aanwezigheid en aantallen beschermde diersoorten in het projectgebied, de mogelijke functies van het projectgebied voor deze soorten, de mogelijke effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventuele noodzakelijke vervolgstappen. Dit rapport presenteert de uitkomsten van het aanvullend onderzoek).

GRAS Advies

GRAS Advies voert verkennende veldonderzoeken uit volgens de geldende soortprotocollen. De betrokken medewerkers van GRAS Advies zijn middels opleiding en ervaring bevoegd voor de verrichte werkzaamheden. Daarnaast is het project uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van GRAS Advies. Het kwaliteit managementsysteem van GRAS Advies is ISO NEN-EN-ISO 9001:2015 gecertificeerd.

1.1 Projectgebied

Het onderzoeksgebied betreft de aanbouw van voormalig partycentrum De Bierton aan de Schellerbergweg in Zwolle (Afbeelding 1.1.). Het betreft een aaneenschakeling van meerdere gebouwen, waaronder 3 monumentale gebouwen met daarachter een modernere aanbouw en een grote overkapping (Afbeelding 1.2.). Achter de bebouwing is een grote half-verharde parkeerplaats aanwezig. Achter de parkeerplaats is een hoge grondwal gelegen, die overwegend begroeid is. Rondom het projectgebied is begroeiing aanwezig. In het projectgebied zelf is geen oppervlaktewater aanwezig. Langs de noordoostzijde van het projectgebied loopt een watering (Zandwatering) direct naast het projectgebied.

Afbeelding 1.1 Ligging van het projectgebied (rood kader).

Afbeelding 1.2 Luchtfoto van het projectgebied (binnen het rode kader).

1.2 Voorgenomen ontwikkeling en werkzaamheden

De drie monumentale gebouwen blijven staan. De wat modernere aanbouw en overkapping worden gesloopt om plaats te maken voor nieuwbouw (Afbeelding 1.3). Er worden 52 kleine studio's voor begeleid wonen gerealiseerd en dagbesteding met horeca. De exacte planning van de uitvoering is nog niet bekend.

Afbeelding 1.3 Het te slopen overkapping binnen het projectgebied.

2 Werkwijze

2.1 Vleermuizen

Vleermuisonderzoek is gebonden aan vaste periodes en vereist meerdere locatieonderzoeken om het aantal en de soort(en) vleermuizen in het projectgebied vast te stellen en om inzicht te krijgen in welke functie(s) het gebied heeft (foerageergebied, vliegroute, verblijfplaats. Van een eventuele verblijfplaats kan worden vastgesteld welke functie(s) het heeft: zomer-, kraam-, paar- en/of winterverblijf. De beschikbare Kennisdocumenten Vleermuizen, waaronder bijvoorbeeld het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) bevelen aan om gebruik te maken van het landelijke Vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdierverseniging, 2021). Het vleermuisprotocol is in 2009 ontwikkeld door het Netwerk Groene Bureaus in overleg met de toenmalige Dienst Landelijk Gebied en Gegevensautoriteit Natuur en vastgesteld door de toenmalige Gegevensautoriteit Natuur. Het protocol wordt jaarlijks in het Vleermuisvakberaad geëvalueerd door deskundigen van het Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdierverseniging en de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO). Het vleermuisprotocol voorziet in de volgende locatiebezoeken:

- Een voorjaarsonderzoek om een mogelijke functie als zomer- en/of kraamverblijf te onderzoeken. Dit onderzoek vindt plaats tussen 15 mei en 15 juli, waarvan minimaal één 's ochtends.
- Een najaarsonderzoek om een mogelijke functie als paar- en/of winterverblijf te onderzoeken. Dit onderzoek vindt plaats tussen 15 augustus en 1 oktober.

De locatieonderzoeken naar vleermuizen zijn in opdracht van GRAS Advies uitgevoerd door werknemers die middels opleiding en ervaring met vleermuisonderzoek bevoegd zijn voor de verrichte werkzaamheden.

Er zijn in totaal 9 locatieonderzoeken naar vleermuizen uitgevoerd waarvan 5 in 2018 (bijlage 3). Het onderzoek is geactualiseerd in 2022/2023. Er zijn 3 vleermuisbezoeken in 2022 en 1 in 2023 uitgevoerd (Tabel 2.1). Het huismusonderzoek is geactualiseerd in 2023.

Tabel 2.1 Uitgevoerde onderzoeken in 2022 en 2023.

Datum veldbezoek	Tijdstip start	Tijdstip eind	Temperatuur in °C	Wind Bft	Wind richting	Weer	Ronde
7-6-2022	05:16:37	07:15	10	1	ZW	Bewolkt droog	Huismus
20-6-2022	21:40:31	00:13	14	2	NO	Onbewolkt droog	Vleermuis 1 ^e voorjaar (kraam/zomer)
22-8-2022	22:13:52	00:30	24	2	ZW	Licht bewolkt droog	Vleermuis 1 ^e najaar (zomer/paar)
13-9-2022	21:00:15	23:00	16	2	Z	Licht bewolkt droog	Vleermuis 2 ^e najaar (paar)
17-4-2023	9:45	12:15	9	2	NO	Bewolkt droog	Huismus
02-05-2023	10:00	11:00	9	2	N	Licht bewolkt droog	Huismus
17-05-2023	3:30	5:30	9	2	NW	Licht bewolkt droog	Vleermuis 2 ^e voorjaar (kraam)

De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd met een Pettersson D240x, een Anabat Scout en een Echometer touch 2 pro. Deze apparaten zetten de ultrasone geluiden van vleermuizen om in voor mensen hoorbare tonen. Tevens kunnen de geluiden worden opgenomen voor analyse achteraf, omdat sommige soorten moeilijk te determineren zijn in het veld. Het gebruik van deze batdetectors is conform de voorwaarden voor materiaalgebruik vanuit het Vleermuisprotocol (2021). Daarnaast is er gebruikgemaakt van zaklampen en verrekijkers.

2.2 Huismus

Huismusonderzoek is gebonden aan vaste periodes en vereist meerdere locatieonderzoeken om het aantal huismussen en nestplaatsen in het projectgebied en de specifieke functies van het gebied voor huismussen vast te stellen.

Het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2022) beveelt aan om gebruik te maken van het Aanwezigheidsprotocol van het Netwerk Groene Bureaus (2017). Het Aanwezigheidsprotocol schrijft voor om tijdens 2 locatieonderzoeken in de periode 1 april – 20 juni te inventariseren op zingende dieren. Tussen de beide bezoeken dient 10 dagen te zitten. Tegelijkertijd schrijft zowel het Kennisdocument Huismus als de Soortenstandaard Huismus (RVO, 2014) voor om ofwel 2 veldbezoeken in de periode 1 april – 15 mei uit te voeren, dan wel 4 bezoeken in de periode 10 maart – 20 juni uit te voeren. Tussen elk bezoek dient minimaal 10 dagen tijd te zitten.

De inventarisaties van huismus zijn uitgevoerd door te kijken naar nest-indicatief gedrag zoals de aanwezigheid van zingende mannetjes, bedelende jongen, voedselvluchten of transport van nestmateriaal wat duidt op de aanwezigheid van nesten. Daarnaast is gekeken naar foerageergedrag. Het huismusonderzoek is geactualiseerd in 2023 met twee bezoeken waarvan één in april en één in mei.

3 Resultaten

3.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Er zijn geen zomer/kraam of winterverblijfplaatsen waargenomen. Wel is er een sterke aanduiding voor paarverblijfplaats (Afbeelding 3.1; Afbeelding 3.2). Het betreft de gewone dwergvleermuis. Het baltsgedrag is waargenomen op 22 augustus en 13 september 2022. De overkapping betreft een massieve kolom met een stalen frame en houtwerk. Tijdens de veldbezoeken is gezocht naar mogelijke openingen. Ook is er overdag een keer gekeken of er openingen zijn in het bouwwerk. Deze zijn niet aangetroffen. Het is daarom zeer aannemelijk dat het paarverblijf in het naastgelegen bouw zit. In dit gebouw zijn meerdere geschikte openingen via waar de vleermuis naar binnen kan. De gebouwen naast de overkapping zullen niet worden gesloopt. Het verdwijnen van een paarverblijf kan redelijkerwijs worden uitgesloten. Om verstoring te voorkomen dient de sloop overdag en buiten de paarperiode van de vleermuizen uitgevoerd te worden. Deze loopt van juli tot november.

Afbeelding 3.1 Locatie waarneming baltsende- en aantikkende vleermuis.

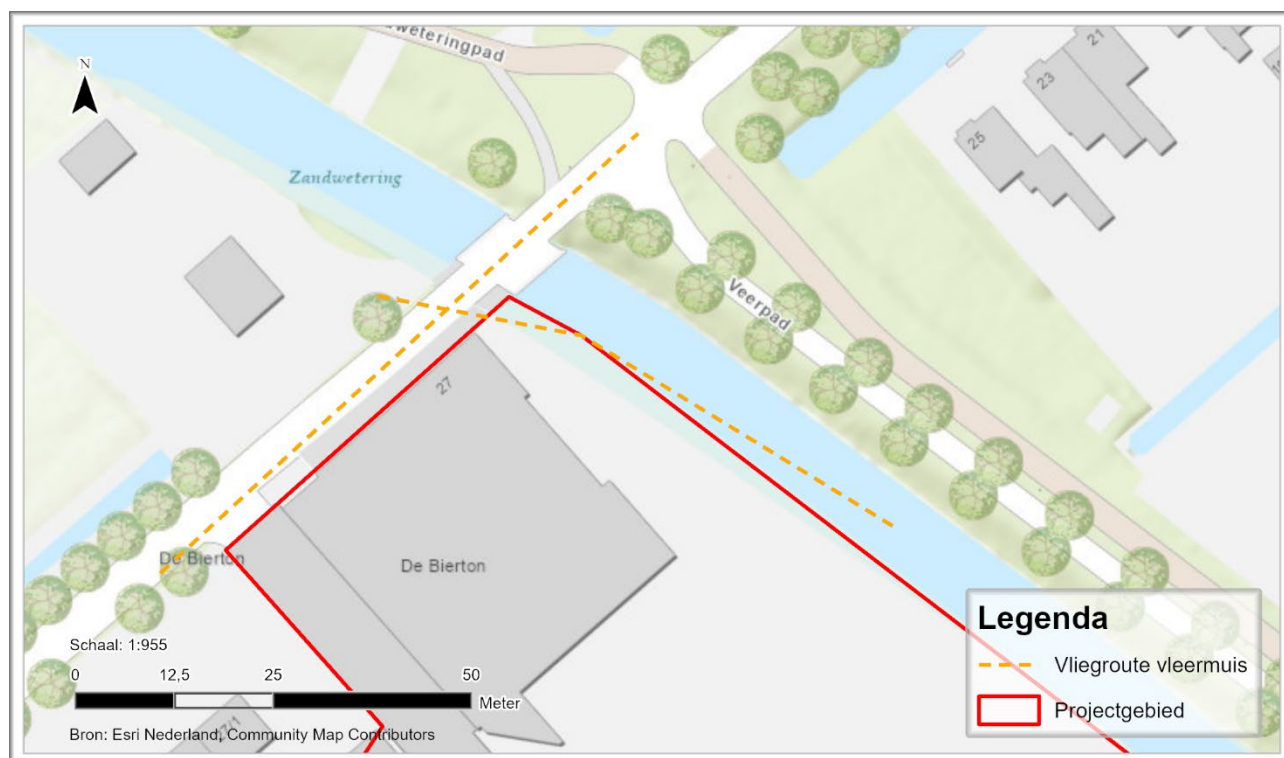

Afbeelding 3.2 Afbeelding locatie waar balts- en antikgedrag is waargenomen. De overkapping (rechts) betreft een dichte kolom met stalen frame en houtwerk. Hierin zijn geen geschikte openingen gevonden. Het is daarmee aannemelijk dat de soort in het monumentale gebouw (links) zit.

Vliegroute

Tijdens de veldbezoeken zijn overvliegende laatvliegers en gewone dwergvleermuizen waargenomen langs de Schellerbergweg en over de Zandwetering. Uit de actualisatie blijkt dat de vliegroutes over de Zandwetering aangrenzend aan het projectgebied huidige nog steeds in gebruik zijn door gewone dwergvleermuis en water-vleermuis (Afbeelding 3.2). Ook loopt er een vliegroute langs de Schellerbergweg, deze wordt gebruikt door de laatvlieger.

Er is sprake van een duidelijke vliegroute die langs de grens van het projectgebied loopt. Het projectgebied heeft daarmee zelf geen functie als essentiële vliegroute voor vleermuizen. Wanneer voorkomen wordt dat er verlichting over de Zandwetering schijnt, vindt er ook geen verstoring plaats.

Afbeelding 3.3 Locaties van de vliegroutes. De vliegroute over de Zandwetering is in gebruik door gewone dwergvleermuis en watervleermuis. De vliegroute over de Schellerbergweg is in gebruik door laatvlieger.

Foerageergebied

Tijdens de actualisatie zijn alleen sporadisch foeragerende individuen waargenomen van gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Dit betreft telkens uitsluitend passerende of kort foeragerende individuen. Het projectgebied heeft geen essentiële functie als foerageergebied voor vleermuizen.

Effectenbeoordeling

De aanwezigheid van een paarverblijf is tijdens de onderzoeken vastgesteld. Het balts- en aantikken van de vleermuis gebeurde bij de aanbouw. De overkapping betreft een dichte kolom met stalen frame. Hierin zijn geen geschikte openingen gevonden. Het is daarmee uitgesloten dat het verblijf in de aanbouw zit en aannemelijk dat de soort in het oude gebouw zit. Dit gebouw wordt niet gesloopt. Om verstoring van het paarverblijf te voorkomen dient buiten de paarperiode en enkel overdag gewerkt te worden. Deze loopt van juli tot november. De voorgenomen werkzaamheden hebben daarmee geen negatief effect op vleermuizen. Een ontheffing Wet Natuurbescherming is niet nodig.

3.2 Huismus

Nestlocatie en foerageergebied

Tijdens de locatiebezoeken zijn vier nestlocaties van huismussen waargenomen in het projectgebied (Afbeelding 3.4). Het oude gebouw waar de nestlocaties zijn vastgesteld wordt niet gesloopt.

Afbeelding 3.4 Waarnemingen nestlocaties van de huismus.

Effectenbeoordeling

De voorgenomen sloop heeft geen negatief effect op huismussen. Een ontheffing op de Wet natuurbescherming is voor de huismus niet nodig.

3.3 Boerenwaluw

Tijdens de veldbezoeken voor de huismus en vleermuis is er ook extra aandacht besteed aan sporen en/of waarnemingen van boerenwaluw. Tijdens de veldbezoeken zijn geen waarnemingen of sporen aangetroffen wat duidt op aanwezigheid of broedlocatie van de boerenwaluw.

4 Conclusies en advies

Uit de actualisatie van het aanvullende onderzoek worden de volgende conclusies getrokken:

- Er is geen verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen in de te slopen aanbouw. Binnen de projectlocatie is in de monumentale bebouwing wel een paarverblijfplaats waargenomen (Hoofdstuk 3.1).
 - ➔ Een ontheffing is niet benodigd. Om verstoring van het paarverblijf te voorkomen dient de sloop overdag en buiten de paarperiode van de vleermuizen uitgevoerd te worden. Deze loopt van juli tot november.
- Er is geen sprake van een essentiële foerageerlocatie voor vleermuizen binnen het projectgebied.
- De vliegroutes aangrenzend aan het projectgebied, langs de Zandwetering, zijn in gebruik door gewone dwergvleermuis en watervleermuis.
 - ➔ Een ontheffing is niet benodigd mits er geen verlichting over de Zandwetering schijnt.
- Er zijn 4 nestlocaties aangetroffen van de huismus (Hoofdstuk 3.2). Deze zitten niet in de aanbouw maar in de monumentale bebouwing. Er is daarmee geen sprake van verlies of verstoring van de huismus. Een ontheffing is niet nodig.

Zorgplicht

De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: "De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, als mede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a) voorkomen, b) beperken en c) ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur."

5. Bronnen

Literatuur

- GRASAdvies (2022). Actualisatie_Quickscanrapportage_Schellerbergweg 27 te Zwolle_20220824
- GRASAdvies (2018a). Rapportage quickscan flora & fauna Wet natuurbescherming. Bierton Schellerbergweg 27 Zwolle. Huissen, 28p.
- GRASAdvies (2018b). Rapportage aanvullend onderzoek vleermuis en huismus. Wet natuurbescherming. Bierton Schellerbergweg 27. Huissen, 20p.
- Kennisdocument Gewone Dwergvleermuis, BIJ12, 2017
- Soortenstandaard Gewone Dwergvleermuis RVO, 2014
- Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis, BIJ 12, 2017
- Soortenstandaard Gewone grootoorvleermuis, RVO, 2014
- Kennisdocument Rosse vleermuis, BIJ 12, 2017
- Soortenstandaard Rosse vleermuis, RVO, 2014
- Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, BIJ 12, 2017
- Soortenstandaard Ruige dwergvleermuis, RVO, 2014
- Kennisdocument watervleermuis, BIJ 12, 2017
- Soortenstandaard watervleermuis, RVO, 2014
- Kennisdocument Huismus, BIJ12, 2017
- Kennisdocument Huismus, BIJ12, 2022
- Soortenstandaard Huismus, RVO, 2014
- Aanwezigheidsprotocol van het Netwerk Groene Bureaus, 2017
- Aanwezigheidsprotocol van het Netwerk Groene Bureaus, 2017
- Vleermuisprotocol, 2017, Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus 2017
- Vleermuisprotocol 2021, Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureau 2021
- ArcGIS (2022). Geografisch informatiesysteem met kaarten van Esri, Natura2000 en NNN. Datum geraadpleegd: 06-07-2022
- Hunnink, S. (2022). Lijst beschermde soorten Wet natuurbescherming. Natuurinclusief, Borculo. 13 p.

6. Woordenlijst

Geldigheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: *“Onderzoeksgegevens hebben een beperkte geldigheidstermijn. Voor vogels en soorten genoemd op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn hanteren we daarom een geldigheids termijn van maximaal 3 jaar. Voor soorten genoemd op de bijlage bij de wet natuurbescherming is deze periode 5 jaar.”*

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in de aanleiding van het onderzoek. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

Zorgplicht

“De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, als mede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”.

In de praktijk betekend dit:

1. *Voorkomen* dat er schade wordt toegebracht aan flora en fauna
2. *Beperken* dat er schade wordt toegebracht aan flora en fauna
3. *Ongedaan maken* van toegebrachte schade

Een voorbeeld van invulling geven aan de zorgplicht:

- Bij het kappen van bomen controleren op mogelijke broedgevallen buiten het broedseizoen om.

Passende gedragscode

Een gedragscode is een ontheffing voor de beschreven maatregelen in bepaalde werken. De gedragscode geeft invulling aan de zorgplicht en het zorgvuldig handelen. Er zijn diverse gedragscodes, afhankelijk van het type werk: besteding beheer en onderhoud of ruimtelijke ingrepen.

Gedragscode worden goedgekeurd door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, en hebben een geldigheidsduur van 5 jaar. Vervolgens dienen deze opnieuw gekeurd te worden.

Bijlage 1: Wet natuurbescherming

De oude natuurwetgeving met 'de Natuurbeschermingswet 1998' en 'de Flora- en Faunawet' is per januari 2017 veranderd in de Wet natuurbescherming. Hieronder wordt de inhoud van de Wet natuurbescherming toegelicht.

Natura 2000

De bescherming van de ca. 164 Natura 2000-gebieden in Nederland blijft behouden in de Wet natuurbescherming. In Natura 2000-gebieden zijn de Europese richtlijnen van kracht. De Europese Unie (EU) heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote waarde is. Om deze natuur te behouden, heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Nederland telt ruim 160 Natura 2000-gebieden, welke onderdeel uitmaken van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie.

Aanwijzingsprocedure

Natura 2000-gebieden worden formeel aangewezen. Per gebied is er een aanwijzingsdocument gemaakt door het ministerie met daarin:

- Instandhoudingsdoelen; welke doelsoorten en habitats gaat het, en wat is de doelstelling ten aanzien van die soorten en/of habitats;
- Begrenzing; welk areaal is beschermd.

•

Beheerplannen

Voor ieder gebied moet binnen drie jaar een beheerplan worden vastgesteld. In het beheerplan staat welke natuurwaarden er zijn of deze moeten worden beschermd en/of ontwikkeld. Er staat ook in hoe het gerealiseerd moet worden. Verder wordt er in aangegeven welke externe factoren de instandhoudingsdoelen mogelijk negatief kunnen beïnvloeden. Deze beheerplannen worden vastgesteld door het Rijk of door de Provincie.

Vergunning

Voor de uitvoering van werkzaamheden welke mogelijk schade toebrengen aan een door Natuurbeschermingswet beschermd gebied, geldt dat deze acties in principe verboden zijn. Indien een groter maatschappelijk belang aanwezig is, dient er een vergunningsprocedure te worden doorlopen. Hierbij geldt de volgende regel: *'activiteiten mogen in principe alleen worden uitgevoerd wanneer er geen significante schade aan beschermde natuurwaarde ontstaat'*.

Beschermde Natuurmonumenten

Voorheen waren naast Natura 2000-gebieden ook Beschermde Natuurmonumenten beschermd conform de gebiedsbescherming. De bescherming van Beschermde Natuurmonumenten is vervallen. Provincies kunnen wel besluiten om deze gebieden alsnog te beschermen via het provinciale beleid. De provincie voegt de gebieden toe aan het Natuurnetwerk Nederland of wijst ze aan als bijzonder provinciaal natuurgebied of -landschap.

Natuurnetwerk Nederland

Aanvullend op de natuurwetgeving is er natuurbeleid. Natuurbeleid is een zachter kader dan de natuurwetgeving, maar is eveneens van belang voor ruimtelijke plannen. Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden (voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Via de Nota Ruimte is het toetsingskader voor het Natuurnetwerk Nederland geregeld.

In Natuurnetwerk Nederland liggen de volgende natuurgebieden:

- Bestaande natuurgebieden (waaronder de 20 Nationale Parken)
- Gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer
- Ca. 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, het Nederlandse deel van de Noordzee en de Waddenzee
- Alle Natura 2000-gebieden

Houtopstanden

De Wet natuurbescherming spreekt over een houtopstand indien sprake is van een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- a. een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of
- b. bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen

De Wet natuurbescherming heeft geen betrekking op:

- a. houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b. houtopstanden op erven of in tuinen;
- c. fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e. kweekgoed;
- f. uit populieren of wilgen bestaande:
 - 1°. wegbeplantingen;
 - 2°. beplantingen langs waterwegen, en
 - 3°. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- g. het dunnen van een houtopstand;
- h. uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - 1°. ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - 2°. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
 - 3°. zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten (Artikel 4.2).

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming benoemt niet welke concrete activiteiten wel of niet zijn toegestaan. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Er is een stappenplan opgesteld door Ministerie van Economische Zaken (Bijlage 2). Met dit stappenplan kan worden bepaald of een ontheffing nodig is of dat er gebruik kan worden gemaakt van een vrijstelling.

Bevoegdheid

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen ligt bij de provincies. Enkel bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk het bevoegd gezag.

Beschermingsregime

De Wet Natuurbescherming kent de onderstaande beschermingsregimes. Elk van deze beschermingsregime kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor een vrijstelling of ontheffing van de verboden.

- Soorten van de Vogelrichtlijn
- Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn
- Andere soorten (bescherming vanuit nationaal oogpunt)

Om te mogen afwijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan de volgende criteria zijn voldaan.

- Er mag worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is
- Tegenover de afwijking van het verbod moet een in de wet genoemd belang staan (bijv. volksgezondheid of openbare veiligheid)
- De ingreep mag geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van een soort

De verbodsbepalingen voor Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten zijn gericht op bescherming van de individuen van de soorten. De verbodsbepalingen mogen enkel overtreden worden met een ontheffing (het 'nee, tenzij-principe'). Bij het besluit of een afwijking van het verbod kan worden toegestaan, wordt niet gekeken naar de gevolgen van deze afwijking voor het individuele plant of dier, maar naar de gevolgen voor de instandhouding van de betrokken soort.

Zorgplicht

Iedereen dient voldoende rekening te houden met in het wild levende dieren en planten en de directe leefomgeving. "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende

planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”.

Vrijstelling regelgeving

In veel gevallen is er geen ontheffing nodig, maar kan er gebruik worden gemaakt van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod. Er zijn diverse vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Bekende voorbeelden van vrijstellingen zijn onder meer het toepassen van de gedragscode of wanneer de werkzaamheden plaatsvinden in het kader van een Programmatische Aanpak of een Provinciale verordening.

Verbodsbepalingen

De verbodsbepalingen betreffende **beschermde soorten Vogelrichtlijn, artikel 3.1**

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

De verbodsbepalingen betreffende **beschermde soorten Habitatrichtlijn, artikel 3.2**

- Lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

De verbodsbepalingen **betreffende andere soorten, artikel 3.3**

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Gedragscodes

In de Wet natuurbescherming is de mogelijkheid opgenomen om een vrijstelling te verkrijgen indien wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode (art 3.31). In de mogelijkheid die de wet biedt, wordt ook aangegeven dat er met betrekking tot de Europees beschermde soorten een gedragscode kan worden goedgekeurd voor ruimtelijke ontwikkelingen (naast beheer en onderhoud, waarvoor in de Flora- en Faunawet reeds een vrijstelling gold als werd gewerkt conform een goedgekeurde gedragscode). Hoewel de mogelijkheid wel wordt geboden, zijn er bij het opstellen van het stappenplan nog géén gedragscodes goedgekeurd voor de nieuwe beschermde soorten of voor de Europees beschermde soorten voor ruimtelijke ontwikkelingen. Hier dient rekening mee te worden gehouden bij de bepaling of een gedragscode van toepassing is voor de type ingreep en de voorkomende beschermde soorten.

Bijlage 2: Stappenplan Ministerie van Economische Zaken

Bijlage 3: Actualisatie quickscan 2023

Actualisatie Quicksan Wet natuurbescherming

Schellerbergweg 27 te Zwolle

Projectcode: P04012

Versie: Definitief

Colofon		
Titel:	Actualisatie Quicksan Wet natuurbescherming Schellerbergweg 27 te Zwolle	
Projectcode	P04012	
Versie:	Definitief	
Datum	20-03-2023	
Opdrachtgever:	Janssen Vastgoed B.V. Postbus 172 8000 AD, Zwolle	
Uitvoerder		
	GRAS Advies bv	
	Bedrijvenpark Twente 412	Huismanstraat 6
	7602 KM Almelo	6851 GT Huissen
Email:	ecologie@grasadvies.nl	
Website:	https://grasadvies.nl/	
Contactpersoon:	Michael Witjes	
Telefoon:	06 55476553	
Email:	michael.witjes@grasadvies.nl	

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding.....	6
2 Wet natuurbescherming.....	7
2.1 Beschermde gebieden.....	7
2.1.1 Natura 2000	7
2.1.2 Natuurnetwerk Nederland.....	7
2.2 Beschermde soorten.....	8
2.3 Ontheffing of vrijstelling Wet natuurbescherming	8
2.4 Invasieve soorten.....	8
3 Projectgebied	10
3.1 Gebiedsbeschrijving	10
3.2 Beoogd projectresultaat.....	11
4 Onderzoeksofzet.....	12
4.1 Beschermde gebieden.....	13
4.1.1 Natura-2000	13
4.1.2 Natuurnetwerk Nederland.....	13
5 Resultaten.....	14
5.1 Beschermde soorten.....	14
5.1.1 Bekende waarnemingen	14
5.1.2 Resultaten veldbezoek	15
6 Conclusie en aanbevelingen	17
6.1 Beschermde gebieden.....	17
6.2 Beschermde soorten.....	17
6.2.1 Flora.....	17
6.2.2 Zoogdieren.....	17
6.2.3 Zoogdieren: vleermuizen	17
6.2.4 Vogels	17
6.2.5 Reptielen.....	17
6.2.6 Vissen en amfibieën	17
6.2.7 Ongewervelden.....	18
Bronnen	19

Bijlagen

Bijlage 1: Wet Natuurbescherming

Bijlage 2: Impressie projectgebied

Bijlage 3: Toelichting verkennend onderzoek (quicksan) flora en fauna

Bijlage 4: Stappenplan Ministerie van Economische Zaken

Bijlage 5: Quicksanrapportage 2018

Samenvatting

Het projectgebied Schellerbergweg 27 bevindt zich in Zwolle. Het betreft het voormalige zalencentrum 'De Bierton'. De eigenaar is voornemens de aanbouw geheel te slopen en nieuwbouw te realiseren. Om het plangebied te controleren op eventuele aanwezigheid van wettelijk beschermde plant- en diersoorten is er een quickscan flora en fauna uitgevoerd in 2018. Deze is inmiddels verouderd en geactualiseerd in het voorliggend rapportage.

De belangrijkste conclusies en aanbevelingen zijn als volgt:

1. De aanwezigheid van beschermde soorten kan niet worden uitgesloten. Dit betreft de aanwezigheid van huismus, boerenwaluw, kleine marterachtigen, egel en vleermuizen. Omdat deze soorten niet uitgesloten kunnen worden raden wij aan om een vervolgonderzoek uit te laten voeren om het projectgebied te controleren op de aanwezigheid van de soort, verblijfplaatsen en essentiële vliegroutes.
2. Het projectgebied is (onderdeel van) een leefgebied voor diverse zangvogels. Het is aannemelijk dat zangvogels de bosschages in het projectgebied als broedlocatie gebruiken. Een nader onderzoek is niet noodzakelijk, onder voorwaarde dat er buiten het broedseizoen om wordt gewerkt. Of onder voorwaarde dat eventuele nesten in de bosschages tijdens het broedseizoen niet worden verstoord. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli, afhankelijk van de weersomstandigheden. Eerdere en latere broedgevallen zijn ook beschermd conform de Wet natuurbescherming. Mocht er binnen het broedseizoen werkzaamheden gepland staan dan moet het gebied maximaal drie dagen vóór aanvang van de werkzaamheden door een ecoloog worden vrijgegeven middels een broedvogelinspectie. Tijdens de werkzaamheden wordt aangeraden mitigerende maatregelen te treffen om het gebied broedvrij te houden.
3. De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: "De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a) voorkomen, b) beperken en c) ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur.

De informatie uit dit rapport is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag zonder toestemming van BIJ12 niet verstrekt worden aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

1 Inleiding

In opdracht van Jansen Vastgoed B.V. is een quickscan flora en fauna uitgevoerd aan de Schellerbergweg 27. De initiatiefnemer is voornemens om de aanwezige aanbouw geheel te slopen en nieuwbouw te realiseren. Het monumentale deel blijft behouden en wordt gerenoveerd. De exacte planning van de werkzaamheden is nog niet bekend.

De invloeden van de werkzaamheden zijn beoordeeld op basis van de resultaten uit het verkennend onderzoek, de quickscan. Tijdens deze quickscan is de huidige en potentiële aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten in het projectgebied en in de directe omgeving van het projectgebied inzichtelijk gemaakt. Daarnaast is de ligging van het projectgebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden onderzocht. Op basis van deze soorten- en gebiedsinformatie zijn uitspraken gedaan over mogelijke effecten van het voorgenomen project. Deze vindt u terug in de deze rapportage.

De quickscan is met een enkel locatiebezoek, een momentopname van de aanwezige flora en fauna. Zodoende kan er slechts in beperkte mate uitsluitend gegeven worden over de aanwezige flora en fauna. Wanneer wij redelijkerwijs verwachten dat het uitvoeren van het project een negatief effect heeft op beschermde gebieden, houtopstanden en/ of beschermde flora en/ of fauna, kan nader onderzoek gewenst zijn.

2 Wet natuurbescherming

De oude natuurwetgeving, bestaande uit de 'Natuurbeschermingswet 1998', de 'Boswet' en de 'Flora- en Faunawet', is per 1 januari 2017 vervangen door de 'Wet natuurbescherming'. Het bevoegd gezag ligt bij de provincies. Dit hoofdstuk licht de inhoud van de Wet natuurbescherming toe. De Wet natuurbescherming is gericht op het beschermen van:

- beschermde gebieden
- beschermde soorten
- houtopstanden

Omdat het projectgebied zich binnen de bebouwde kom bevindt is het onderdeel Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing op het projectgebied.

2.1 Beschermde gebieden

2.1.1 Natura 2000

De bescherming van de ruim 160 Natura 2000-gebieden in Nederland wordt gewaarborgd in de Wet natuurbescherming. In Natura 2000-gebieden zijn de Europese richtlijnen van kracht. De Europese Unie (EU) heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote waarde is. Om deze natuur te behouden, heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die worden beschermd vanuit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Nederland telt ruim 160 Natura 2000-gebieden, welke onderdeel uitmaken van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie.

Er wordt bij ieder project (activiteit of handeling), zowel binnen als buiten Natura-2000 gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen. De volgende verboden gelden namens artikel 2.7, 2e lid:

- De kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren; of
- Een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen

Wanneer een project één of beide verboden dreigt te overtreden kan het bevoegde gezag een vergunning verlenen. Hiervoor dient een groter maatschappelijk belang aanwezig te zijn en een vergunningsprocedure te worden doorlopen. Hierbij geldt de volgende regel: 'activiteiten mogen in principe alleen worden uitgevoerd wanneer er geen significante schade aan beschermde natuurwaarde ontstaat'.

2.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Aanvullend op de natuurwetgeving is er natuurbeleid. De provincies zijn sinds 2014 verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling hiervan. Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden (voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Het netwerk moet natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied verbinden.

Natuurbeleid is een zachter kader dan de natuurwetgeving, maar is ook van belang voor ruimtelijke plannen. Projecten worden getoetst aan de hand van de 'Spelregels EHS' (uitwerking van gemeenschappelijk opgesteld beleidskader). Deze spelregels zijn verweven in het provinciaal beleid.

Het compensatiebeginsel voor de EHS is het sluitstuk van het 'nee, tenzij' beschermingsregime. Volgens dat regime zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen in het NNN die afwijken van het bestemmingsplan en met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden niet toegestaan. Tenzij er sprake is van een groot openbaar belang én het ontbreken van reële alternatieven.

Het Besluit Algemene Regels Ruimtelijke ordening (Barro, 2.10) voorziet juridische borging van het nationaal ruimtelijk beleid.

In Natuurnetwerk Nederland liggen de volgende natuurgebieden:

- bestaande natuurgebieden (waaronder de 20 Nationale Parken);
- gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ca. 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, Nederlandse deel Noordzee en Waddenzee;

- alle Natura 2000-gebieden.

2.2 Beschermde soorten

De wet natuurbescherming heeft als doelstelling het beschermen en in standhouden van de Nederlandse natuurgebieden en bescherming van de Nederlandse Flora & Fauna (Bijlage 1).

De Wet natuurbescherming deelt soorten in drie beschermingsregimes in:

- soorten van de Vogelrichtlijn (alle van nature in Nederland in het wild voorkomende soorten)
- soorten van de Habitatrichtlijn
- andere soorten

Daarnaast zijn er:

- vrijgestelde soorten (bepaald per provincie en landelijk)
- jaarrond beschermde vogelnesten

En bestaat er:

- de zorgplicht

2.3 Ontheffing of vrijstelling Wet natuurbescherming

Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan door een ontheffing of vrijstelling. Om te bepalen of een ontheffing nodig is of dat er gebruik kan worden gemaakt van een vrijstelling, is er een stappenplan opgesteld door het Ministerie van Economische Zaken (Bijlage 4). De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen ligt bij de provincies. Enkel bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk het bevoegd gezag.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing (Wet natuurbescherming artikel 3.8, lid 5a).
- In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (Wet natuurbescherming artikel 3.8, lid 5b3).
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (Wet natuurbescherming artikel 3.8, lid 5c).

2.4 Invasieve soorten

Per 3 augustus 2016 is het verboden (EU-exotenverordening 1143/2014) om schadelijke exotische planten en dieren te:

- Bezitten;
- Verhandelen;
- Kweken;
- Gebruiken;
- transporteren ;
- vrijlaten.

Verder geldt de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen en te verwijderen. Als dat niet lukt, moeten er maatregelen worden getroffen om de populatie zodanig te beheren dat verspreiding zoveel mogelijk wordt voorkomen. In Nederland zijn de provincies verantwoordelijk voor de aanpak van de invasieve exoten die in 2016 en 2017 op de lijst zijn geplaatst. Uitgezonderd de wolhandkrab en de Amerikaanse rivierkreeft daar is het Rijk verantwoordelijk voor en de beverrat daar zijn waterschappen verantwoordelijk voor. Op de website van de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA) is de (dynamische) lijst te vinden van soorten die op de Unielijst staan (NVWA 2022). Deze invasieve soorten brengen schade toe aan de biodiversiteit en/of

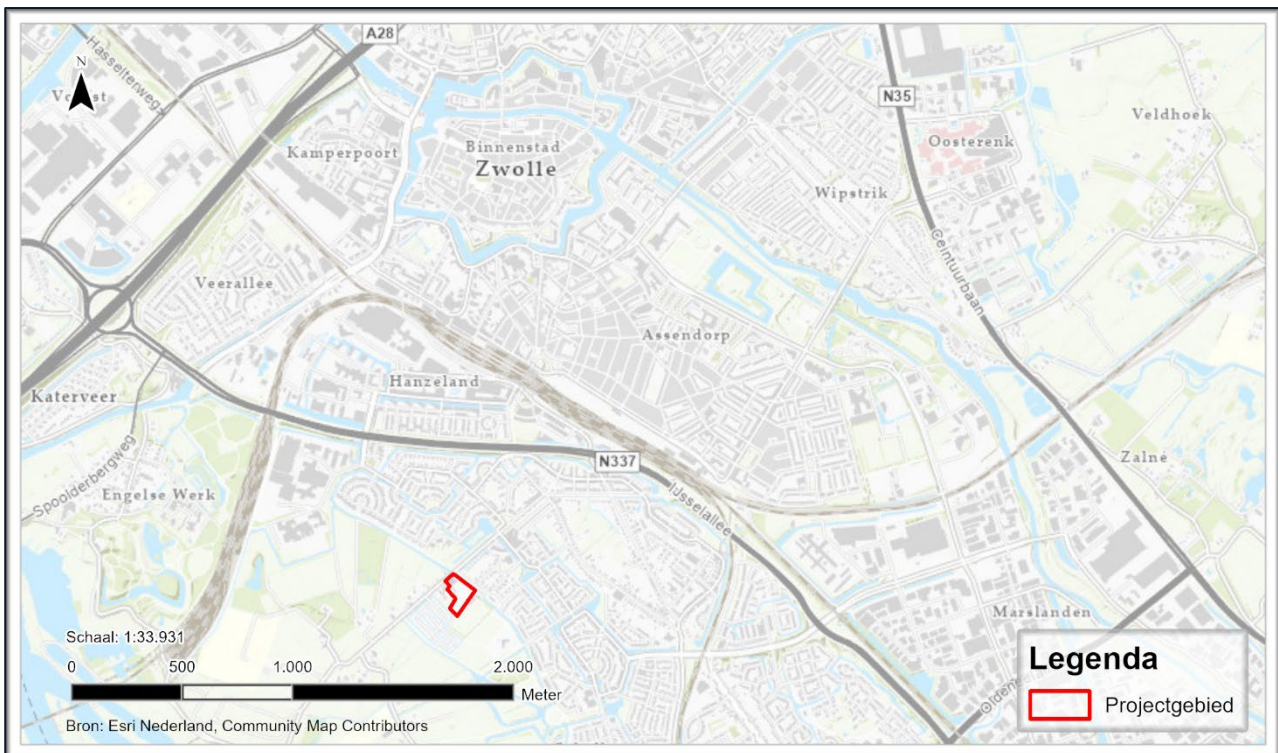
ecosysteemdiensten, of zullen dat in de toekomst waarschijnlijk gaan doen,. Daarnaast kunnen ze nadelige gevolgen hebben voor de menselijke gezondheid, veiligheid of de economie.

3 Projectgebied

Tijdens een quickscan wordt onderscheid gemaakt tussen het projectgebied, daar waar de werkzaamheden plaatsvinden, en het onderzoeksgebied, de directe omgeving van het projectgebied. Het onderzoeksgebied wordt bepaald aan de hand van de afstand waarbinnen beschermde diersoorten verstoring kunnen ondervinden van de voorgenomen/verwachte werkzaamheden.

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het onderzoeksgebied betreft de locatie van voormalig partycentrum De Bierton aan de Schellerbergweg 27 in Zwolle (Afbeelding 1). Het betreft een aaneenschakeling van meerdere gebouwen, waaronder 3 monumentale gebouwen aan de Schellerbergweg met daarachter een modernere aanbouw en een grote overkapping (Afbeelding 2; Bijlage 2). Achter de bebouwing is een grote halfverharde parkeerplaats aanwezig. Achter de parkeerplaats is een hoge grondwal gelegen, die overwegend begroeid is. Rondom het projectgebied is begroeiing aanwezig. In het projectgebied zelf is geen oppervlaktewater aanwezig. Langs de noordoostzijde van het projectgebied loopt een wetting (Steenwetting) direct naast het projectgebied.

Afbeelding 1 Ligging van het projectgebied (rood kader).

Afbeelding 2 Luchtfoto van het projectgebied (rood kader).

3.2 Beoogd projectresultaat

Het projectgebied Schellerbergweg 27 bevindt zich in Zwolle. Het betreft het voormalige zalencentrum 'De Bierton'. Op het terrein bevindt zich een monumentaal gebouw met recentere aanbouw. De eigenaar is voornemens de aanbouw geheel te slopen en nieuwbouw te realiseren. Het monumentale deel blijft behouden en wordt gerenoveerd.

4 Onderzoeksopzet

Bij het uitvoeren van deze quickscan is onderzocht of het voorgenomen project mogelijk effect heeft op beschermde gebieden, plant- en diersoorten en houtopstanden. Hiervoor is zowel een voor- als een locatieonderzoek uitgevoerd, gevolgd door een effectenbeoordeling.

Tijdens het vooronderzoek is informatie verzameld over:

- Het projectgebied en de positie van het projectgebied t.o.v. beschermde gebieden in de omgeving van het projectgebied (hoofdstuk 5.1).
- Waarnemingen van plant- en diersoorten in het projectgebied en in de omgeving van het projectgebied (hoofdstuk 5.2). Hierbij is gebruik gemaakt van bekende natuurinformatie (NDFF, Verspreidingsatlas).

Tijdens het locatieonderzoek is gekeken naar:

- aanwezigheid van beschermde plantensoorten
- aanwezigheid van (sporen van) beschermde soorten
- aanwezigheid van leefgebieden/ soort-specifieke functies voor beschermde soorten (oppervlaktewater, schuilgelegenheden, specifieke plantensoorten/ lijnvormige elementen)

Het onderzoeksgebied is ter plaatse bepaald door de verwachte invloed van het project en de inschatting van de onderzoeker. Het bezoek is uitgevoerd tijdens droge weersomstandigheden met windkracht van maximaal 3 Bft.

De ecooloog van GRAS advies spant zich maximaal in om het onderzoek zo zorgvuldig mogelijk uit te voeren. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. GRAS advies kan daarom geen aansprakelijkheid aanvaarden voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

Bij de effectenbeoordeling zijn de resultaten van het vooronderzoek, het locatiebezoek en het voorgenomen project in overweging genomen. Daarmee kunnen wij een goed inschatting maken van de invloed van het voorgenomen project op beschermde natuurgebieden, (potentieel) aanwezige beschermde soorten en al dan niet aanwezige houtopstanden.

Vleermuizen

Een vleermuisonderzoek valt buiten het kader van een quickscan. Wel is de potentie onderzocht voor vleermuizen op het terrein en is gelet op sporen zoals geluiden wanneer het locatiebezoek in de avonduren plaatsvindt. Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich in holten van bomen en besloten of donkere ruimten van gebouwen.

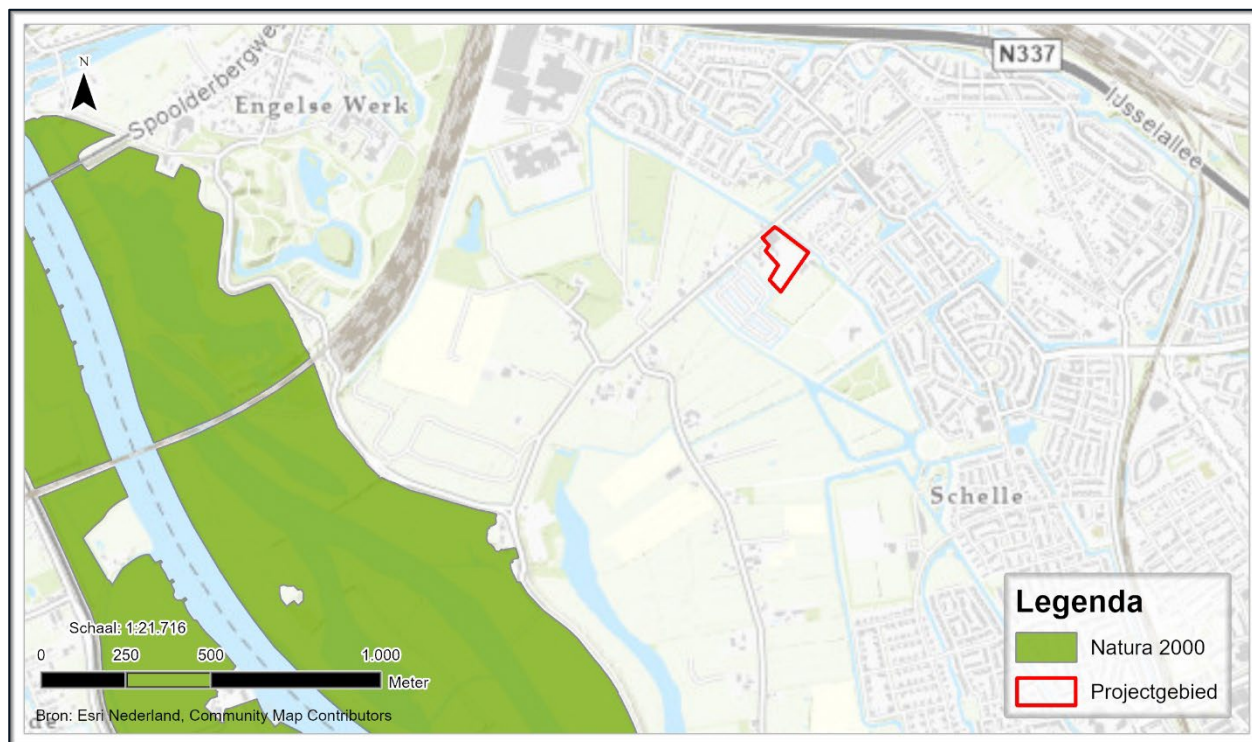
Er is onderzocht welke soorten redelijkerwijs of mogelijk te verwachten zijn aan de hand van het landschap, de omgeving en gekend verspreidingsbeeld. Daarna is onderzocht welke functies voor vleermuizen mogelijk voorkomen. Als richtlijn is hiervoor de checklist van het huidige geldende Vleermuisprotocol (2021) aangehouden. Hierbij gaat het om objecten die voor de vleermuis van belang zijn en die door de beoogde activiteit of het plan, in relevante mate worden aangetast. Foerageergebied en vliegroutes zijn alleen beschermd als ze essentieel zijn voor het goede voortbestaan van de soort ter plaatse.

4.1 Beschermde gebieden

4.1.1 Natura-2000

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied (Afbeelding 3). Het dichtstbijzijnde Natura-2000 gebied de Rijntakken is gelegen op ca. 1 km van de projectlocatie. Het wordt hiervan gescheiden door bebouwde kom, agrarisch gebied en wegen.

Omdat het projectgebied zich buiten de begrenzing van het Natura2000 bevindt, gecombineerd met de beperkte ingreep en afstand tot het projectgebied kan versterking van het Natura2000- gebieden op voorhand worden uitgesloten.

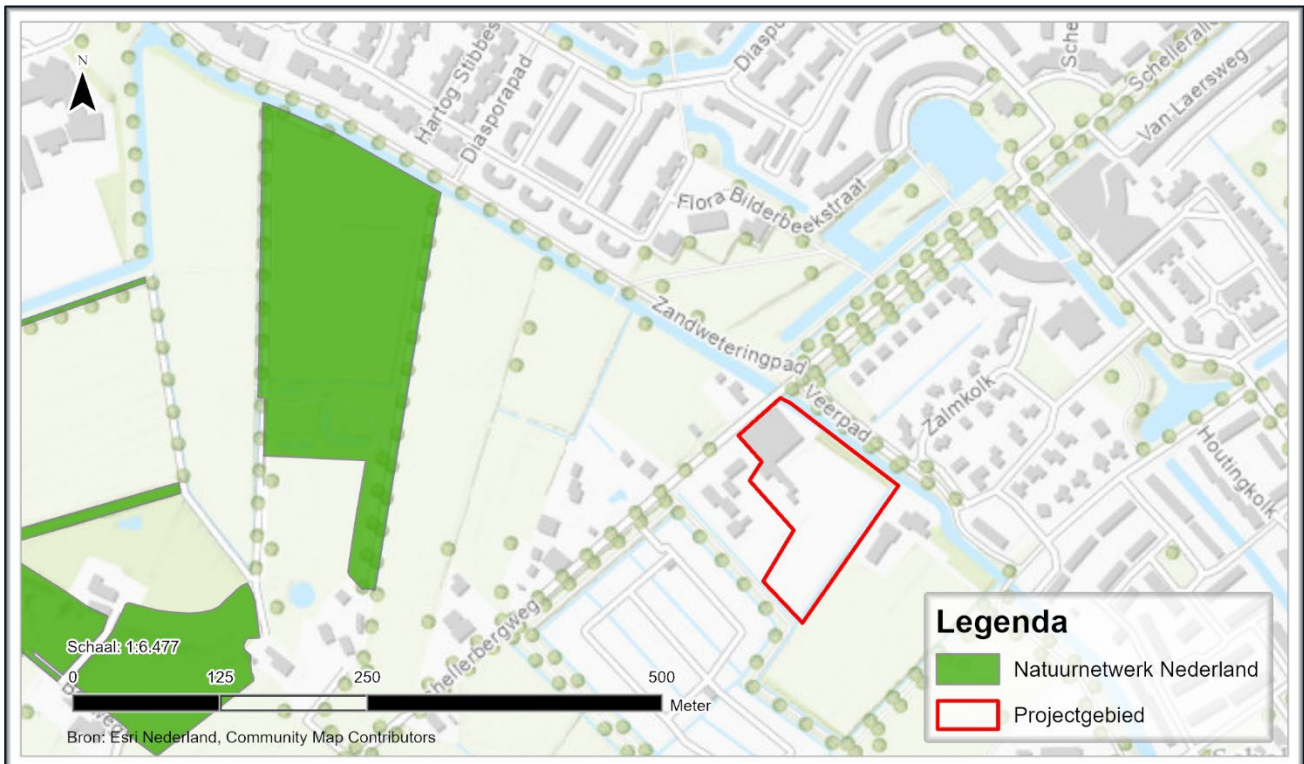
Afbeelding 3 Ligging van het projectgebied (rood kader) t.o.v. Natura 2000-gebied de Rijntakken (groen vlak).

4.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (Afbeelding 4). Het dichtstbijzijnde gebied behorende tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN) ligt op ca. 280 meter afstand. Het projectgebied wordt van dit NNN-gebied gescheiden door wegen, bebouwing en agrarisch gebied.

Aangezien het projectgebied buiten de begrenzing van het NNN ligt en de provinciale ruimtelijke verordening van Overijssel geen bepalingen ten aanzien van externe werking kent, is nadere toetsing aan de bepalingen uit de provinciale ruimtelijke verordening van Overijssel ten aanzien van NNN niet noodzakelijk.

Versterking van op ca. 280 meter afstand gelegen NNN gebieden zal bovendien niet aan de orde zijn, gelet op de ligging van het projectgebied en de beperkte impact van de ingreep (reguliere sloop- en bouwwerkzaamheden).

Afbeelding 4 Ligging van het projectgebied (rood kader) t.o.v. Natuurnetwerk Nederland gebied (groene vlakken).

5 Resultaten

5.1 Beschermde soorten

5.1.1 Bekende waarnemingen

Voordat wij het plangebied hebben bezocht, hebben wij een vooronderzoek uitgevoerd. Hierdoor hebben wij een indicatie van de te verwachten beschermde soorten binnen het plangebied. Hiervoor is met name de Nederlandse Database Flora en Fauna (NDFF) gebruikt. Hierin staan alleen gevalideerde waarnemingen. Dit geeft een beeld van wat de bekende aanwezigheid is van soorten binnen het plangebied en de omgeving. NDFF is echter een hulpmiddel, wanneer een soort niet geregistreerd staat in de omgeving in NDFF houdt niet in dat deze daar ook afwezig is.

Met behulp van NDFF zijn de bekende waarnemingen van beschermde soorten binnen het projectgebied en in de directe omgeving van de afgelopen vijf jaar verzameld.

Flora: *Reuzenberenklauw*.

Vleermuizen: *Geen bekende waarnemingen*.

Overige zoogdieren: *Bekende waarnemingen van muskusrat, egel, steenmarter, konijn, rosse woelmuis en rat*.

Vogels: *Veel bekende waarnemingen van vogels (96) waaronder boerenwaluw, buizerd, ekster, sperwer en zwarte mees*.

Reptielen: *Lettersierschildpad*

Amfibieën: *Gewone pad en kleine watersalamander*.

Vissen: *Kleine modderkruiper, rietvoorn en zeelt*.

Ongewervelden: *Veel waarnemingen van ongewervelden als gehakkelde aurelia, gewone pendelvlieg, knikergalwesp en yponomeuta (nachtvlinder)*. Ook is de beschermde sleedoornpage waargenomen op ca. 200 meter afstand van het projectgebied.

Exoten als de reuzenberenklauw, muskusrat en de lettersierschildpad zijn aangetroffen buiten het projectgebied.

5.1.2 Resultaten veldbezoek

Tabel 1 Gegevens locatiebezoek.

Controleur	M. Stegeman
Datum	07-06-2022
Weer	Droog, licht bewolkt, 10 °C, 1 Bft

Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de aanwezige planten- en diersoorten in en rondom het plangebied. Naast de aanwezige soorten is er ook gezocht naar sporen zoals nesten, poot afdrucken, wildwissels, uitwerpselen.

Flora

Tijdens het veldbezoek zijn geen bijzondere of beschermde plantensoorten aangetroffen. Ook zijn er geen exoten vallend onder de Unielijst exoten waargenomen. Gezien de huidige inrichting van het projectgebied kan er redelijkerwijs geconcludeerd worden dat er geen beschermde plantensoorten in het projectgebied voorkomen.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) zoogdieren aangetroffen.

Gezien de aangetroffen vegetatie en omgeving kunnen soorten als egel, steenmarter, kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel), haas, konijn en algemene muizen-soorten worden verwacht. Het projectgebied is onderdeel van de leefomgeving van deze soorten. De bovengenoemde soorten zijn beschermd conform de Wet natuurbescherming 'andere soorten'. De soorten haas, konijn en de verwachte algemene muizensoorten staan ook in de categorie 'vrijgestelde soorten' (Hunnink 2022). Dit houdt in dat bij uitvoering van de werkzaamheden in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling, een vrijstelling voor deze soorten geldt. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht voor de uitvoerende partij.

Voor de soorten egel, kleine marterachtigen en steenmarter geldt geen vrijstelling binnen de provincie Overijssel. De gebouwen zijn tijdens het veldbezoek bekeken op bewoningssporen (latrines, urineplekken, prooi-resten) van steenmarter. Er zijn geen bewoningssporen van steenmarter aangetroffen. Aanwezigheid van verblijfplaatsen van steenmarter in de bebouwing in het projectgebied kan worden uitgesloten. De overgang van lage ruigtes naar gras maakt het projectgebied zeer geschikt voor egel. Het is aannemelijk dat het projectgebied leefgebied is van de egel.

Zoogdieren: vleermuizen

Het open deel van het projectgebied is geschikt als foerageerlocatie voor vleermuizen. De geplande ontwikkelingen hebben hier weinig betrekking op. Van het verdwijnen van potentieel foerageergebied van de vleermuis is zodoende geen sprake. In de omgeving is voor de vleermuis voldoende alternatief foerageerhabitat aanwezig in de vorm van open velden, bomenrijen en tuinen waardoor er geen sprake is van een essentieel foerageergebied.

Er is sprake van lijnvormige structuren binnen het projectgebied. Deze structuur is binnen het plangebied aanwezig in de vorm van bomenrijen en bebouwing. Een functie als vliegroute voor vleermuizen is daarom binnen het plangebied aanwezig. Omdat de bomenrij die langs het water vormt een belangrijke structuur biedt is er mogelijk sprake van een essentiële vliegroute voor vleermuizen.

Binnen de bebouwing zijn openingen aangetroffen die groot genoeg voor verblijfplaats van vleermuizen. Ook zijn er geen sporen van vleermuizen aangetroffen die op een verblijfplaats duiden. De aanwezigheid van verblijfplaatsen binnen het projectgebied kan daarom op voorhand worden uitgesloten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn de bomen en bosschages gecontroleerd op jaarrond beschermde nesten. Er zijn in de bomen geen nesten van jaarrond beschermde soorten aangetroffen. Ook is het gebouw gecontroleerd op bewonende broedvogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zoals de huismus en gierzwaluw.

Voor gierzwaluw zijn de gebouwen ongeschikt, er bevinden zich geen geschikte openingen tussen de dakpannen of ruimtes langs kopgevels, omdat de gebouwen overwegend zijn voorzien van een wolfskap. De boerenzwaluw is tijdens de quickscan niet aangetroffen binnen het projectgebied. De overkapping en bebouwing zijn potentieel geschikt voor de soort om nesten te kunnen bouwen. Bij het aanvullend onderzoek naar huismussen dient er extra aandacht aan deze soort geschonken te worden. Huismussen kunnen onder de dakpannen van de verschillende gebouwen met een hellend pannendak broeden. De aanwezigheid van huismus kan daarom niet worden uitgesloten.

Het projectgebied is (onderdeel van) het leefgebied voor o.a. zangvogels. Het is aannemelijk dat zangvogels de bomen en bosschages in het projectgebied als broedlocatie gaan gebruiken. Verstoring van broedvogels kan voorkomen worden door de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen is globaal aan te geven tussen 15 maart en 15 juli, afhankelijk van de weersomstandigheden. Eerdere en latere broedgevallen zijn ook beschermd conform de Wet natuurbescherming. Als toch gewerkt wordt tijdens het broedseizoen, dienen de aanwezige bosschages niet te worden verstoort. Ook is het mogelijk vlak voor de werkzaamheden het onderzoeksgebied te laten controleren op de aanwezigheid van broedende vogels door een deskundig ecooloog.

Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn er geen (sporen van) beschermde reptielen waargenomen. Aangezien er binnen het projectgebied geen geschikte voortplantingsbiotopen voor beschermde soorten uit deze soortgroep voorkomen, kan de aanwezigheid van beschermde reptielen redelijkerwijs worden uitgesloten.

Vissen en Amfibieën

Binnen het projectgebied zijn geen plassen of wateren aanwezig. De aanwezigheid van geschikt habitat voor beschermde vissoorten kunnen daarom op voorhand worden uitgesloten. Voor beschermde amfibieën zoals de rugstreeppad is het habitat binnen het projectgebied niet geschikt. Beschermde amfibieën kunnen daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

Ongewervelden

Tijdens het veldbezoek zijn er geen beschermde ongewervelden waargenomen. Vanwege het ontbreken van de voor beschermde ongewervelden benodigde specifieke habitats, is het niet aannemelijk dat beschermde soorten ongewervelden in het projectgebied aanwezig zijn. Nabij het projectgebied zijn waarnemingen bekend van de beschermde sleedoornpage. Daarom is er extra aandacht besteed aan de aanwezigheid van waardplanten van deze soort binnen het projectgebied. Deze zijn daar niet aangetroffen.

6 Conclusie en aanbevelingen

6.1 Beschermde gebieden

Het project gebied ligt buiten zowel het Natura 2000 als het Natuurnetwerk Nederland gebieden. Gezien de beperkte impact van de ontwikkeling en de afstanden tussen de projectlocatie en deze gebieden, wordt verstoring hiervan uitgesloten. Uit onderzoek naar de stikstofemissie van het toekomstige gebruik, en daarmee op Natura 2000-gebieden, blijkt dat er geen significante gevolgen zullen zijn (GRAS advies, 2022)

6.2 Beschermde soorten

6.2.1 Flora

Er kan redelijkerwijs geconcludeerd worden dat er geen beschermde plantensoorten in het projectgebied voorkomen.

Een nader onderzoek naar beschermde vegetatie en/of een ontheffingsaanvraag is niet nodig.

6.2.2 Zoogdieren

Er worden beschermde zoogdieren verwacht binnen het projectgebied. Het betreft hierbij de egel en kleine marterachtigen.

Een nader onderzoek naar beschermde zoogdieren en/of een ontheffingsaanvraag is nodig.

6.2.3 Zoogdieren: vleermuizen

Er is geen sprake van een essentieel foerageergebied maar mogelijk wel een essentiële vliegroute binnen het plangebied. Binnen het projectgebied zijn geschikte openingen waardoor de aanwezigheid van een verblijfplaats binnen het projectgebied op voorhand niet kan worden uitgesloten.

Een nader onderzoek naar beschermde vleermuizen en/of een ontheffingsaanvraag is nodig.

6.2.4 Vogels

Het is projectgebied geschikt als broedlocatie voor de huismus, deze kan daarom niet op voorhand worden uitgesloten.

Het projectgebied is (onderdeel van) het leefgebied voor o.a. zangvogels. Het is aannemelijk dat zangvogels de bomen en bosschages in het projectgebied als broedlocatie gaan gebruiken. Verstoring van broedvogels kan voorkomen worden door de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen, globaal tussen 15 maart en 15 juli, uit te voeren.

Een nader onderzoek naar vogels en/of een ontheffingsaanvraag is nodig.

6.2.5 Reptielen

Er zijn geen beschermde reptielen, of daarvoor geschikte habitats, waargenomen binnen het projectgebied. Er kan redelijkerwijs geconcludeerd worden dat er geen beschermde reptielen binnen het projectgebied voorkomen.

Een nader onderzoek naar beschermde reptielen en/of een ontheffingsaanvraag is niet nodig.

6.2.6 Vissen en amfibieën

Er is geen sprake van relevante waterlichamen, of geschikt amfibieën habitat binnen het projectgebied of in de directe omgeving. De aanwezigheid van beschermde vissen en amfibieën kan daarom op voorhand worden uitgesloten.

Een nader onderzoek/ontheffingsaanvraag voor beschermde vissen en/of amfibieën is niet nodig.

6.2.7 Ongewervelden

Er zijn geen beschermde ongewervelden, of daarvoor geschikte habitats, waargenomen binnen het projectgebied. Er kan redelijkerwijs geconcludeerd worden dat er geen beschermde insecten in het projectgebied voorkomen.

Een nader onderzoek naar beschermde ongewervelden en/of een ontheffingsaanvraag is niet nodig.

Bronnen

ArcGIS (2022). Geografisch informatiesysteem met kaarten van Esri, Natura2000 en NNN. Datum geraadpleegd: 21-07-2022

GRAS Advies (2022), Stikstofrapportage Schellerbergweg 27 De Bierton_20220628.

Hunnink, S. (2022). Lijst beschermde soorten Wet natuurbescherming. Natuurinclusief, Borculo. 13 p.

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). <https://ndff-ecogrid.nl/>. Datum geraadpleegd: 21-07-2022

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) (2022). Unilijst. <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>. Datum geraadpleegd: 21-07-2022

Overheid.nl. Officiële bekendmakingen. <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/uitgebreidzoeken>. Datum geraadpleegd: 21-07-2022

Patronale Dienst voor Organisatie en Controle van de Bestaanszekerheidstelsels (PDOK). <https://app.pdok.nl/viewer/?origin=pdoknl>. Datum geraadpleegd: 21-07-2022

Wet natuurbescherming (2015). <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-07-01>. Datum geraadpleegd: 21-07-2022

Bijlage 1: Wet Natuurbescherming

Soorten van de Vogelrichtlijn

De verbodsbepalingen betreffende beschermde soorten Vogelrichtlijn, artikel 3.1:

- lid 1 Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- lid 3 Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- lid 4 Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- lid 5 Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Dit zijn soorten genoemd in de Habitatrichtlijn in bijlage IV, het verdrag van Bern in bijlage I en II en het verdrag van Bonn, bijlage II.

- Lid 1 Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2 Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 3 Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 5 Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere soorten

Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten in Nederland.

- lid 1 Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
- onderdeel a In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- onderdeel b de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- onderdeel c vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Vrijgestelde soorten

Er zijn een aantal soorten landelijk vrijgesteld bij specifieke activiteiten wanneer de Minister van Economische Zaken bevoegd gezag is. De lijst met deze soorten is te vinden via beschemedesoorten.nl onder provinciale vrijstellingen.

Jaarrond beschermde vogelnesten

De lijst met jaarrond beschermde nesten van vogels is een beleidsdocument dat is voortgevloeid uit de voormalige Flora- en faunawet en meegenomen is onder de Wet natuurbescherming. Wanneer er een activiteit plaatsvindt die de nestlocatie kan beschadigen en/ of de gunstige staat van instandhouding van de soort lokaal in gevaar kan brengen, moeten er voor deze nesten mitigerende maatregelen worden getroffen. Een recente lijst met jaarrond beschermde nesten is te vinden via rvo.nl.

Zorgplicht

Iedereen dient voldoende rekening te houden met in het wild levende dieren en planten en de directe leefomgeving. 'De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

Bijlage 2: Impressie projectgebied

Bijlage 3: Toelichting verkennend onderzoek (quicksan) flora en fauna

In het verkennend onderzoek (quicksan) flora en fauna in het kader van de Wet natuurbescherming wordt onderzoek gedaan naar het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten in het projectgebied. Ook wordt de ligging van het projectgebied onderzocht t.o.v. beschermde gebieden behorende tot het Natura 2000 netwerk en Natuurnetwerk Nederland. De volgende werkzaamheden behoren tot het verkennend onderzoek.

Vorbereidend onderzoek

- Verzamelen van gebiedsinformatie
- Verzamelen van soorteninformatie en verspreidingsgebied
- Informatie verzamelen over voorgenomen werkzaamheden in het projectgebied

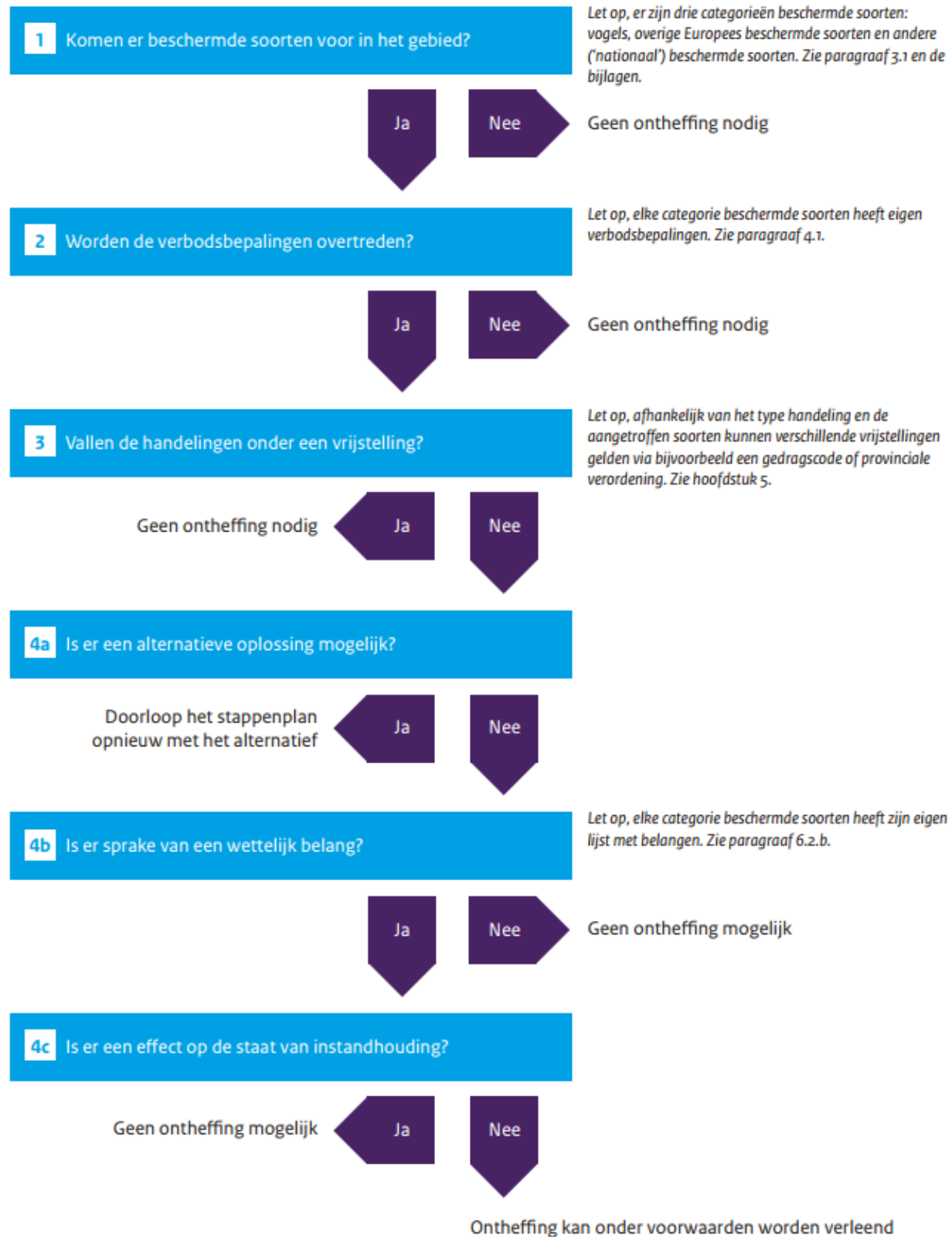
Verkennend veldonderzoek met inspectie van het terrein en/of gebouwen

- Tijdens het veldonderzoek wordt het projectgebied en de directe omgeving geïnventariseerd op de aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten. Ook wordt gekeken of het projectgebied geschikt is als habitat voor beschermde soorten. Het verkennend veldonderzoek geeft daarmee inzicht in de kans op aanwezigheid van beschermde soorten. Het is geen gedetailleerd en gespecialiseerd onderzoek.
- Het is mogelijk dat er objecten of plekken zijn die niet de inspecteren zijn door de controleur. Dit kan bijvoorbeeld een watergang (vissen en amfibieën) zijn of holtes, spouwen en kieren in bomen en gebouwen (vleermuizen). Onderzoek van dergelijke objecten en plekken vereist in elk geval aanvullend onderzoek door een deskundige.
- Indien tijdens het verkennend veldonderzoek de aanwezigheid van beschermde soorten wordt vastgesteld, en/of plekken zijn aangetroffen die kunnen fungeren als habitat voor beschermde soorten, is aanvullend onderzoek noodzakelijk. Indien een watervoerende watergang / sloot wordt aangetroffen (in verbinding staand met andere watergangen), en de kans bestaat dat er beschermde soorten in voorkomen is altijd een nader onderzoek noodzakelijk.
- Aanvullend onderzoek wordt uitgevoerd door een deskundige op het gebied van de betreffende (mogelijk) aanwezige soort(en) en geeft uitsluitsel over welke beschermde soorten aanwezig zijn, in welke aantallen, op welke locaties en welke functie die locaties hebben.
- Aanvullend onderzoek maakt geen onderdeel uit van een verkennend onderzoek (quicksan). Aanvullend onderzoek kan als meerwerk verrekend worden bovenop het verkennend onderzoek.

Advies en rapportage

- De resultaten van het verkennend onderzoek worden gepresenteerd in een rapportage.
- In de rapportage wordt aangegeven of aanvullend onderzoek noodzakelijk is en indien dit noodzakelijk is, voor welke soortgroep(en).
- In de rapportage wordt een advies gegeven met betrekking tot het vervolgtraject.
- In het geval aanvullend onderzoek noodzakelijk is, kunnen wij u adviseren over de planning en doorlooptijd van deze onderzoeken.

Bijlage 4: Stappenplan Ministerie van Economische Zaken

Bijlage 5: Quicksanrapportage 2018

Bedrijvenpark Twente 412
7602 KM Almelo

Huismanstraat 6
6851 GT Huissen

T 074 – 202 02 58
M 06 – 11 56 13 37
algemeen@grasadvies.nl
www.grasadvies.nl

Rapportage quickscan flora & fauna Wet natuurbescherming

Bierton Schellerbergweg 27 Zwolle

Opdrachtgever: Jansen Vastgoed BV
Projectcode: JVG00718
Project: Verkennend onderzoek (quickscan) flora & fauna
Datum: 13-11-2018
Status: Definitief
Auteur: A.S.J. van Proosdij
Gecontroleerd: J.W. Boon

Colofon

Opdracht

Rapportage betreft verkennend veldonderzoek (quicksan flora en fauna) conform de Wet natuurbescherming.

Opdrachtgever

Jansen Vastgoed BV
Postbus 172
8000 AD Zwolle

Uw kenmerk:	Bierton Schellerbergweg 27 Zwolle
Contactpersoon:	De heer B. Jansen
Email:	info@jansenvastgoed.nl

Opdrachtnemer

GRAS Advies	
Huismanstraat 6	Bedrijvenpark Twente 412
6851 GT Huissen	7602 KM Almelo
Ons kenmerk:	JVG00718 Bierton Schellerbergweg 27 Zwolle
Datum:	13-11-2018
Versie:	Definitief
Contactpersoon:	de heer A.S.J. van Proosdij

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
1.1 Inleiding	5
1.2 Uitgangspunten	7
1.3 Projectgebied	7
2. Wet natuurbescherming	8
2.1 Natura 2000	8
2.2 Natuurnetwerk Nederland	8
2.3 Houtopstanden	9
2.4 Soortenbescherming	9
3. Werkwijze	11
4. Resultaten beschermde gebieden	11
4.1 Natura 2000-gebieden	11
4.2 Natuurnetwerk Nederland	12
5. Resultaten houtopstanden	12
6. Resultaten beschermde soorten	13
6.1 Karakteristieken	13
6.2 Flora	13
6.3 Zoogdieren	13
6.4 Vleermuizen	14
6.5 Vogels	14
6.6 Amfibieën	15
6.7 Reptielen	15

6.8 Vissen	15
6.9 Ongewervelden	15
7. Conclusies en advies	16
7.1 Beschermde gebieden	16
7.2 Houtopstanden	16
7.3 Beschermde soorten	16
7.4 Advies / aanbevelingen	16
8. Bronnen	17
9. Woordenlijst	18
Bijlage 1 Luchtfoto inclusief projectgrenzen	19
Bijlage 2 Plattegrond nieuwe situatie	20
Bijlage 3 Impressie projectgebied	21
Bijlage 4 Toelichting verkennend onderzoek (quickscan) flora en fauna	22
Bijlage 5 Quickscanhulp	23
Bijlage 6 Stappenplan Ministerie van Economische Zaken	26
Bijlage 7 Beschermingsregimes	27

Zwolle, provincie Overijssel, Nederland

1. Inleiding

1.1 Inleiding

Het projectgebied Schellerbergweg 27 bevindt zich in Zwolle. Het betreft het voormalige zalencentrum 'De Bierton'. Op het terrein bevindt zich een monumentaal gebouw met recentere aanbouw. De eigenaar is voornemens de aanbouw geheel te slopen en nieuwbouw te realiseren. Het monumentale deel blijft behouden en wordt gerenoveerd (Bijlage 2).

Bij dergelijke ruimtelijke ingrepen dient rekening gehouden te worden met beschermde gebieden, houtopstanden en plant- en diersoorten. De Wet natuurbescherming omvat de regelgeving betreffende deze soorten en gebieden. De Wet natuurbescherming is van kracht sinds januari 2017 en vervangt de drie oude wetten: 'Natuurbeschermingswet 1998', 'Boswet' en 'Flora- en Faunawet'. Doelstelling van de Wet natuurbescherming is bescherming van de biodiversiteit, decentralisatie van verantwoordelijkheden en vereenvoudiging van regelgeving.

Doelstelling rapport

Het doel van dit verkennend onderzoek is het inzichtelijk brengen van de eventuele aanwezigheid van wettelijk beschermde plant- en diersoorten in en direct rondom het projectgebied. Daarnaast wordt de ligging van het projectgebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden onderzocht. Op basis van deze soorten- en gebiedsinformatie worden uitspraken gedaan over mogelijke effecten van de voorgenomen ontwikkeling en eventuele noodzakelijke vervolgstappen (vervolgonderzoeken).

GRAS Advies

GRAS Advies voert verkennende veldonderzoeken uit volgens de geldende soortprotocollen. De heer Dr. Ir. A.S.J. van Proosdij en de heer Mr. A. Tuitert zijn middels opleiding en ervaring bevoegd voor de verrichte werkzaamheden. Daarnaast is het project uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van GRAS Advies. Het kwaliteit managementsysteem van GRAS Advies is ISO NEN-EN-ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Samenvatting

Beschermde gebieden

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van de begrenzing van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Rijntakken (deelgebied IJssel) op ca. 1.100 meter afstand van het projectgebied. De voorgenomen herontwikkeling van het projectgebied zou kunnen leiden tot een toename aan stikstofdepositie op het nabijgelegen Natura 2000-gebied Rijntakken. Door middel van een Aeries-berekening kan worden vastgesteld of er sprake is van een toename aan stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden en of dan een vergunning of melding in het kader van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) noodzakelijk is. Voor overige storingsaspecten geldt dat een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van Natura 2000 kan worden uitgesloten. In dat kader is geen nadere toetsing in de vorm van een verslechteringstoets of een passende beoordeling of het aanvragen van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming aan de orde.

Het projectgebied ligt niet binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde NNN-gebied is landgoed Schellerberg op ca. 300 meter afstand van het projectgebied. De voorgenomen herontwikkeling van het projectgebied leidt niet tot een overtreding van de verbodsbepalingen uit de vigerende provinciale ruimtelijke verordening van de provincie Overijssel ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland. Verdere toetsing in de vorm van een "Nee, tenzij-toets" is niet aan de orde.

Houtopstanden

Het projectgebied bevindt zich binnen de bebouwde kom. Daarmee is het onderdeel Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing op het projectgebied.

Vleermuizen

De bebouwing in het projectgebied is potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Aanvullend vleermuisonderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of de bebouwing in het projectgebied door vleermuizen wordt gebruikt als verblijfplaats. Daarbij dient ook gekeken te worden naar de functies vliegroute en foerageergebied.

Vogels

Aanvullend huismusonderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of de bebouwing in het projectgebied door de huismus wordt gebruikt als nestplaats. Nader onderzoek naar andere (broed)vogels met een jaarrond beschermde nestplaats is niet nodig.

Het projectgebied is (onderdeel van) een leefgebied voor diverse zangvogels. Het is aannemelijk dat zangvogels de bosschages in het projectgebied gebruiken als broedlocatie. Verstoring van broedvogels kan voorkomen worden door de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli, afhankelijk van de weersomstandigheden. Eerdere en latere broedgevallen zijn ook beschermd conform de Wet natuurbescherming.

Zorgplicht

De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, als mede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a) voorkomen, b) beperken en c) ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur."

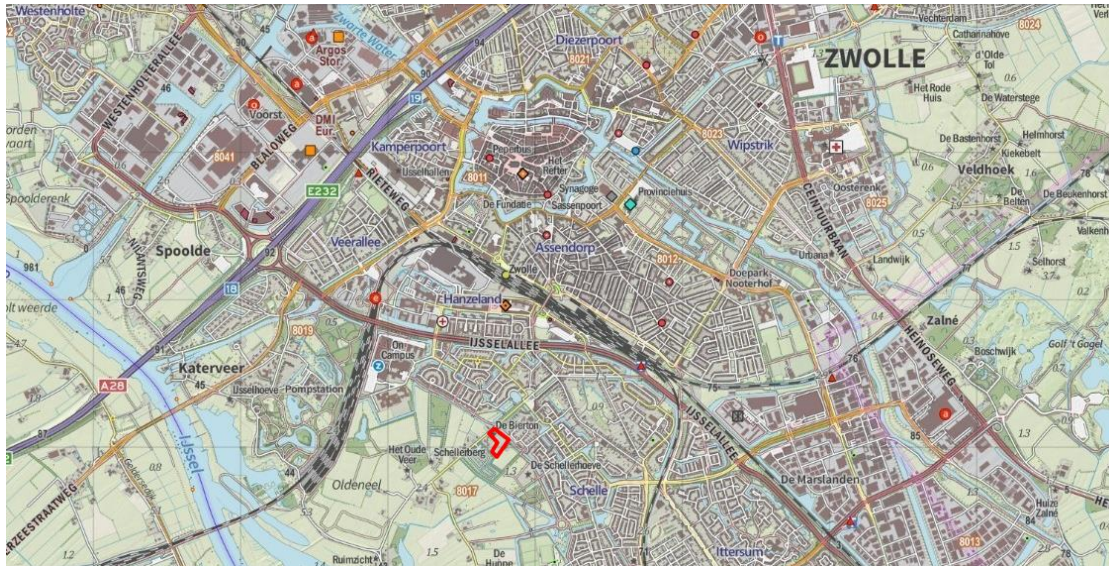
1.2 Uitgangspunten

Als uitgangspunt voor deze rapportage is het verzoek van de heer B. Jansen.

1.3 Projectgebied

Context

Het onderzoeksgebied betreft de locatie van voormalig partycentrum De Bierton aan de Schellerbergweg 27 in Zwolle. Het betreft een aanenschakeling van meerdere gebouwen, waaronder 3 monumentale gebouwen aan de Schellerbergweg met daarachter een modernere aanbouw en een grote overkapping. Achter de bebouwing is een grote halfverharde parkeerplaats aanwezig. Achter de parkeerplaats is een hoge grondwal gelegen, die overwegend begroeid is. Rondom het projectgebied is begroeiing aanwezig. In het projectgebied zelf is geen oppervlaktewater aanwezig. Langs de noordoostzijde van het projectgebied loopt een wetering (Steenwetering) direct naast het projectgebied. De eigenaar is voornemens om de aanbouw geheel te slopen en nieuwbouw te realiseren. Het monumentale deel blijft behouden en wordt gerenoveerd. De exacte planning van de uitvoering is nog niet bekend.

Afb. 1.3.1. Ligging van het projectgebied (rood kader) in Zwolle.

Afb. 1.3.2. Luchtfoto van het projectgebied (binnen het rode kader).

2. Wet natuurbescherming

De oude natuurwetgeving met 'de Natuurbeschermingswet 1998' en 'de Flora- en Faunawet' is per januari 2017 veranderd in de Wet natuurbescherming. Hieronder wordt de inhoud van de Wet natuurbescherming toegelicht.

2.1 Natura 2000

De bescherming van de ca. 164 Natura 2000-gebieden in Nederland blijft behouden in de Wet natuurbescherming. In Natura 2000-gebieden zijn de Europese richtlijnen van kracht. De Europese Unie (EU) heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote waarde is. Om deze natuur te behouden, heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Nederland telt ruim 160 Natura 2000-gebieden, welke onderdeel uitmaken van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie.

Aanwijzingsprocedure

Natura 2000-gebieden worden formeel aangewezen. Per gebied is er een aanwijzingsdocument gemaakt door het ministerie met daarin:

- Instandhoudingsdoelen; welke doelsoorten en habitats gaat het, en wat is de doelstelling ten aanzien van die soorten en/of habitats;
- Begrenzing; welk areaal is beschermd.

Beheerplannen

Voor ieder gebied moet binnen drie jaar een beheerplan worden vastgesteld. In het beheerplan staat welke natuurwaarden er zijn of deze moeten worden beschermd en/of ontwikkeld. Er staat ook in hoe het gerealiseerd moet worden. Verder wordt er in aangegeven welke externe factoren de instandhoudingsdoelen mogelijk negatief kunnen beïnvloeden. Deze beheerplannen worden vastgesteld door het Rijk of door de Provincie.

Vergunning

Voor de uitvoering van werkzaamheden welke mogelijk schade toebrengen aan een door Natuurbeschermingswet beschermd gebied, geldt dat deze acties in principe verboden zijn. Indien een groter maatschappelijk belang aanwezig is, dient er een vergunningsprocedure te worden doorlopen. Hierbij geldt de volgende regel: *'activiteiten mogen in principe alleen worden uitgevoerd wanneer er geen significante schade aan beschermde natuurwaarde ontstaat'*.

Beschermde Natuurmonumenten

Voorheen waren naast Natura 2000-gebieden ook Beschermde Natuurmonumenten beschermd conform de gebiedsbescherming. De bescherming van Beschermde Natuurmonumenten is vervallen. Provincies kunnen wel besluiten om deze gebieden alsnog te beschermen via het provinciale beleid. De provincie voegt de gebieden toe aan het Natuurnetwerk Nederland of wijst ze aan als bijzonder provinciaal natuurgebied of -landschap.

2.2 Natuurnetwerk Nederland

Aanvullend op de natuurwetgeving is er natuurbeleid. Natuurbeleid is een zachter kader dan de natuurwetgeving, maar is eveneens van belang voor ruimtelijke plannen. Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden (voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Via de Nota Ruimte is het toetsingskader voor het Natuurnetwerk Nederland geregeld.

In Natuurnetwerk Nederland liggen de volgende natuurgebieden:

- Bestaande natuurgebieden (waaronder de 20 Nationale Parken)
- Gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer
- Ca. 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, het Nederlandse deel van de Noordzee en de Waddenzee
- Alle Natura 2000-gebieden

2.3 Houtopstanden

De Wet natuurbescherming spreekt over een houtopstand indien sprake is van een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- a. een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of
- b. bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen

De Wet natuurbescherming heeft geen betrekking op:

- a. houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b. houtopstanden op erven of in tuinen;
- c. fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e. kweekgoed;
- f. uit populieren of wilgen bestaande:
 1. wegbeplantingen;
 2. beplantingen langs waterwegen, en
 3. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- g. het dunnen van een houtopstand;
- h. uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 1. ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 2. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
 3. zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten (Artikel 4.2).

2.4 Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming benoemt niet welke concrete activiteiten wel of niet zijn toegestaan. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Er is een stappenplan opgesteld door Ministerie van Economische Zaken (Bijlage 4). Met dit stappenplan kan worden bepaald of een ontheffing nodig is of dat er gebruik kan worden gemaakt van een vrijstelling.

Bevoegdheid

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen ligt bij de provincies. Enkel bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk het bevoegd gezag.

Beschermingsregime

De Wet Natuurbescherming kent de onderstaande beschermingsregimes. Elk van deze beschermingsregime kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor een vrijstelling of ontheffing van de verboden.

- Soorten van de Vogelrichtlijn
- Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn
- Andere soorten (bescherming vanuit nationaal oogpunt)

Om te mogen afwijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan de volgende criteria zijn voldaan.

- Er mag worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is
- Tegenover de afwijking van het verbod moet een in de wet genoemd belang staan (bijv. volksgezondheid of openbare veiligheid)
- De ingreep mag geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van een soort

De verbodsbepalingen voor Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten zijn gericht op bescherming van de individuen van de soorten. De verbodsbepalingen mogen enkel overtreden worden met een ontheffing (het 'nee, tenzij-principe'). Bij het besluit of een afwijking van het verbod kan worden toegestaan, wordt niet gekeken naar de gevolgen van deze afwijking voor het individuele plant of dier, maar naar de gevolgen voor de instandhouding van de betrokken soort.

Zorgplicht

Iedereen dient voldoende rekening te houden met in het wild levende dieren en planten en de directe leefomgeving. "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd".

Vrijstelling regelgeving

In veel gevallen is er geen ontheffing nodig, maar kan er gebruik worden gemaakt van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod. Er zijn diverse vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Bekende voorbeelden van vrijstellingen zijn onder meer het toepassen van de gedragscode of wanneer de werkzaamheden plaatsvinden in het kader van een Programmatische Aanpak of een Provinciale verordening.

Verbodsbepalingen

De verbodsbepalingen betreffende **beschermde soorten Vogelrichtlijn, artikel 3.1**

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

De verbodsbepalingen betreffende **beschermde soorten Habitatrichtlijn, artikel 3.2**

- Lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

De verbodsbepalingen **betreffende andere soorten, artikel 3.3**

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Gedragscodes

In de Wet natuurbescherming is de mogelijkheid opgenomen om een vrijstelling te verkrijgen indien wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode (art 3.31). In de mogelijkheid die de wet biedt, wordt ook aangegeven dat er met betrekking tot de Europees beschermde soorten een gedragscode kan worden goedgekeurd voor ruimtelijke ontwikkelingen (naast beheer en onderhoud, waarvoor in de Flora- en Faunawet reeds een vrijstelling gold als werd gewerkt conform een goedgekeurde gedragscode). Hoewel de mogelijkheid wel wordt geboden, zijn er bij het opstellen van het stappenplan nog géén gedragscodes goedgekeurd voor de nieuwe beschermde soorten of voor de Europees beschermde soorten voor ruimtelijke ontwikkelingen. Hier dient rekening mee te worden gehouden bij de bepaling of een gedragscode van toepassing is voor de type ingreep en de voorkomende beschermde soorten.

3. Werkwijze

Ten behoeve van deze quickscan flora & fauna is op twee manieren onderzocht of de voorgenomen ruimtelijke ingrepen mogelijk een negatief effect hebben op beschermde gebieden, plantensoorten en diersoorten en houtopstanden.

Tijdens een voorbereidend bureauonderzoek is informatie verzameld over:

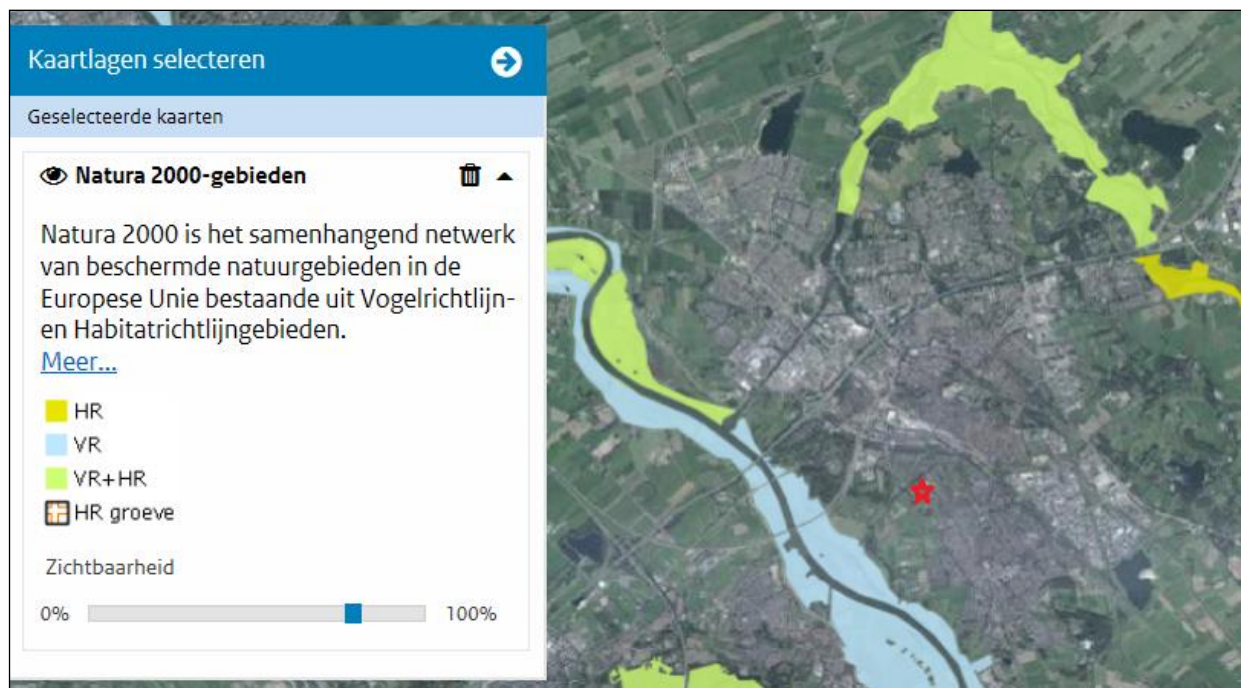
- het projectgebied en de positie van het projectgebied t.o.v. beschermde gebieden in de omgeving van het projectgebied (Hoofdstuk 4. Resultaten beschermde gebieden)
- de ligging van de te kappen houtopstanden ten opzichte van de bebouwde kom grens (Hoofdstuk 5: Resultaten houtopstanden)
- waarnemingen van plant- en diersoorten in het projectgebied en in de omgeving van het projectgebied (Hoofdstuk 6: Resultaten beschermde soorten)

Op basis van één verkennend veldonderzoek is de (kans op) aanwezigheid van wettelijk beschermde plant- en diersoorten onderzocht in het projectgebied en in de directe omgeving van het projectgebied. Het terrein is onderzocht op basis van terreingesteldheid, potentiële aanwezigheid van beschermde soorten alsook de aanwezigheid van biotopen die geschikt zijn voor beschermde soorten. Hierbij is gebruik gemaakt van bekende natuurinformatie (bijlage 5. Quickscanhulp). Daarnaast is het omliggende gebied globaal geanalyseerd waarmee een inschatting gemaakt kan worden of het projectgebied geschikt kan zijn als leefgebied voor beschermde soorten.

4. Resultaten beschermde gebieden

4.1 Natura 2000-gebieden

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van de begrenzing van een Natura 2000-gebied (Afb. 4.1.1). Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Rijntakken (deelgebied IJssel) op ca. 1.100 meter afstand van het projectgebied. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand (> 2,5 km) van het projectgebied.

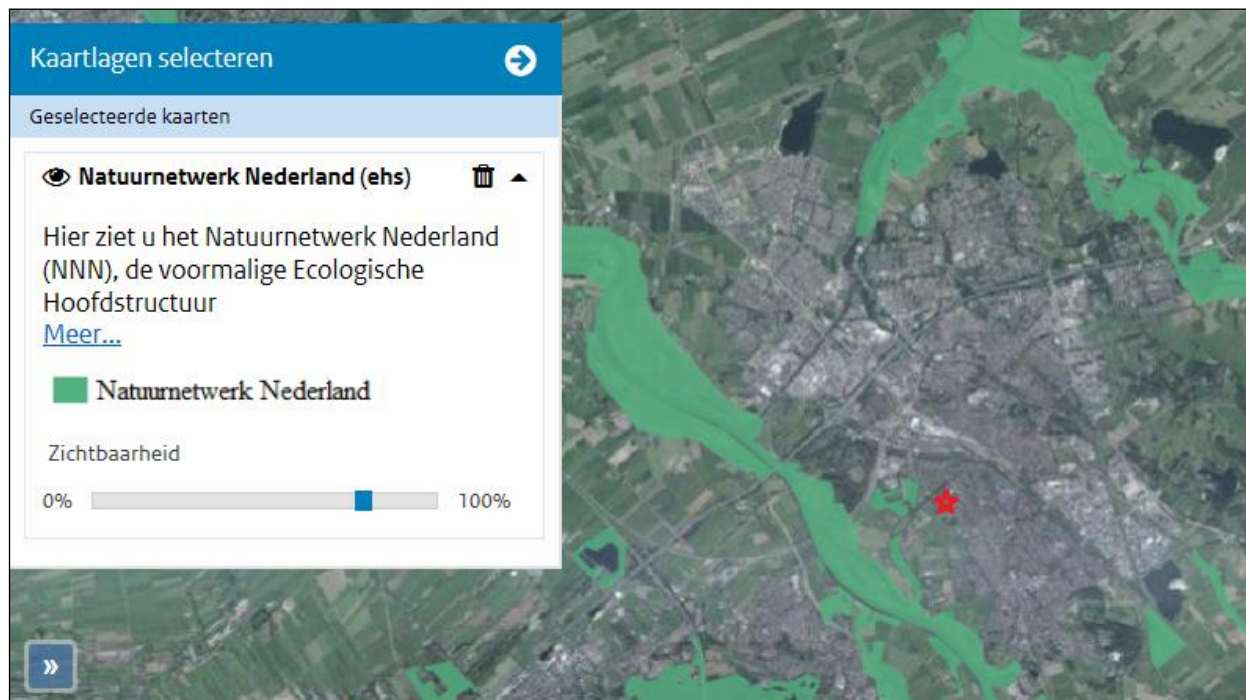

Afb. 4.1.1. Ligging van Natura 2000-gebieden ten opzichte van het projectgebied (rood omcirkeld). Bron: Synbiosys.Alterra.nl.

Het projectgebied ligt in het buitengebied van Zwolle en is niet direct zichtbaar vanuit omliggende Natura 2000-gebieden. Van optische verstoring van soorten in Natura 2000-gebieden is derhalve geen sprake. Gelet op de ligging van het projectgebied en de beperkte impact van de ingreep (reguliere sloop- en bouwwerkzaamheden), kan verstoring van soorten in Natura 2000-gebieden door licht en geluid op voorhand worden uitgesloten. Een toename aan stikstofdepositie op het nabijgelegen Natura 2000-gebied Rijntakken is gelet op de beperkte omvang van de nieuwe ontwikkeling niet aannemelijk, maar kan desgewenst berekend worden met het rekenprogramma Aerius Calculator. Er is – uitgezonderd mogelijke effecten als gevolg van stikstofdepositie – geen sprake van significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden, het aanvragen van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Het projectgebied ligt niet binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde NNN-gebied is landgoed Schellerberg op ca. 300 meter afstand van het projectgebied (Afb. 4.2.1). Aangezien het projectgebied buiten de begrenzing van het NNN ligt en de provinciale ruimtelijke verordening van Overijssel geen bepalingen ten aanzien van externe werking kent, is nadere toetsing aan de bepalingen uit de provinciale ruimtelijke verordening van Overijssel ten aanzien van NNN niet noodzakelijk. Verstoring van op ca. 300 meter afstand gelegen NNN gebieden zal bovendien niet aan de orde zijn, gelet op de ligging van het projectgebied en de beperkte impact van de ingreep (reguliere sloop- en bouwwerkzaamheden).

Afb. 4.2.1 Ligging NNN/EHS ten opzichte van het projectgebied (rood omcirkeld). Bron: Planviewer provinciale ruimtelijke verordening Overijssel.

5. Resultaten houtopstanden

Het projectgebied bevindt zich binnen de bebouwde kom. Daarmee is het onderdeel Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing op het projectgebied.

6. Resultaten beschermde soorten

6.1 Karakteristieken

Op 17 september 2018 heeft een verkennend veldbezoek in het projectgebied plaatsgevonden. Dit is uitgevoerd door Mr. A. Tuitert van Tuitert natuuronderzoek in opdracht van GRAS Advies. De heer Tuitert is op basis van opleiding en ervaring bevoegd voor deze werkzaamheden. Op basis van een expertoordeel is aan de hand van biotoopeisen van beschermde soorten en habitatkenmerken in het projectgebied beoordeeld welke beschermde soorten er in het projectgebied kunnen voorkomen. Het veldonderzoek heeft een verkennend karakter en kan niet worden gezien als uitputtende soorteninventarisatie.

Om een indicatie te krijgen van de aanwezigheid van beschermde soorten in en rond het projectgebied is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd (Bijlage 5). Er zijn in de NDFF echter geen waarnemingen van beschermde soorten aanwezig uit het projectgebied. In de bredere omgeving van het projectgebied zijn verschillende beschermde soorten vogels, vleermuizen en overige zoogdieren waargenomen.

Tijdens het locatieonderzoek zijn in het projectgebied verschillende elementen aangetroffen (Tabel 6.1.1). De foto's in bijlage 3 geven een impressie van de situatie ter plaatse.

Tabel 6.1.1. Aangetroffen elementen.

Elementen	Aanwezig	Omschrijving
Gebouwen	Ja	Diverse gebouwen
Water	Nee	-
Houtachtige vegetatie	Ja	Diverse loofbomen en struiken
Kruidachtige vegetatie	nee	-
Moeras en verlandingszone	Nee	-
Agrarisch gebied	Nee	-
Werken	Nee	-
Erf / tuin / privé	Nee	-
Bestrating / verharding	Ja	Bestrating en halfverharding

6.2 Flora

Er zijn geen verspreidingsgegevens van beschermde plantensoorten bekend uit het projectgebied. Het projectgebied bestaat grotendeels uit (half)verharding. Op de muren van de bebouwing in het projectgebied zijn geen beschermde soorten muurplanten aangetroffen. Ook elders in het projectgebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. In het projectgebied zijn ook geen geschikte omstandigheden voor beschermde soorten vaatplanten aanwezig.

Een nader onderzoek naar beschermde flora en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

6.3 Zoogdieren

Het projectgebied is ongeschikt als leefgebied voor de meeste zwaardere beschermde soorten overige zoogdieren zoals das, waterspitsmuis, boommarter en eekhoorn vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied en de ligging van het projectgebied tegen het stedelijk gebied van Zwolle aan. De enige niet-vrijgestelde overige zoogdiersoort die in het projectgebied kan voorkomen, is de steenmarter. De gebouwen zijn tijdens het veldbezoek bekeken op bewoningssporen (latrines, urineplekken, prooiresten) van steenmarter. Daarbij zijn alle toegankelijke ruimtes (ook zolders en kelders) onderzocht. In de bebouwing in het projectgebied zijn geen bewoningssporen van steenmarter gevonden. Nergens in de bebouwing zijn keutels (latrines) of urineplekken aanwezig en er zijn geen prooiresten gevonden. Aanwezigheid van verblijfplaatsen van steenmarter in de bebouwing in het projectgebied kan worden uitgesloten.

Verder kunnen enkele algemeen voorkomende soorten zoals egel, bosmuis en bosspitsmuis in het projectgebied voorkomen. Deze soorten zijn door de provincie Overijssel vrijgesteld van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming.

Nader onderzoek naar overige zoogdieren of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

6.4 Vleermuizen

Een vleermuisonderzoek valt buiten het kader van een quickscan. Wel is de potentie onderzocht van het terrein voor vleermuizen en is gelet op sporen. Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich in holten van bomen en besloten of donkere ruimten van gebouwen.

Er is onderzocht welke soorten redelijkerwijs of mogelijk te verwachten zijn aan de hand van het landschap, de omgeving en gekend verspreidingsbeeld. Daarna is onderzocht welke functies voor vleermuizen mogelijk voorkomen. Als richtlijn is hiervoor is de checklist van het huidig geldende Vleermuisprotocol (2017) aangehouden. Het gaat om voor vleermuis van belang zijnde objecten die door de beoogde activiteit of plan, in relevante mate worden aangetast. Foerageergebied en vliegroutes zijn alleen beschermd als ze essentieel zijn voor het goede voortbestaan van de soort ter plaatse.

In de bomen in het projectgebied zijn geen voor vleermuizen geschikte holle ruimtes aangetroffen. Aanwezigheid van boombewonende vleermuizen in deze bomen kan daarom op voorhand worden uitgesloten. De bebouwing in het projectgebied is potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Langs de gevels van de gebouwen zijn houten daklijsten aanwezig met smalle ruimtes waarachter vleermuizen kunnen verblijven. Ook zitten er her en der enkele gaten in de gevels van de bebouwing. Aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de bebouwing in het projectgebied kan niet op voorhand worden uitgesloten.

Aanvullend vleermuisonderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of de bebouwing in het projectgebied door vleermuizen wordt gebruikt als verblijfplaats. Daarbij dient ook gekeken te worden naar de functies vliegroute en foerageergebied.

6.5 Vogels

Jaarrond beschermde vogels

In de bomen in het projectgebied zijn geen nesten van vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats zoals roofvogels, ransuil of roek aangetroffen. De bebouwing in het projectgebied is wel geschikt als nestplaats voor de huismus, een soort die in de omgeving voorkomt. Huismussen kunnen onder de dakpannen van de verschillende gebouwen met een hellend pannendak broeden. Voor gierzwaluw zijn de gebouwen ongeschikt, er bevinden zich geen geschikte openingen tussen de dakpannen of ruimtes langs kopgevels, omdat de gebouwen overwegend zijn voorzien van een wolfskap.

Broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn enkele algemeen voorkomende zangvogels aangetroffen in het projectgebied, zoals koolmees, gaai, merel, houtduif en kauw. Nesten van deze vogelsoorten zijn alleen beschermd wanneer ze gedurende het broedseizoen in gebruik zijn. Het broedseizoen ligt globaal tussen 15 maart en 15 juli, afhankelijk van de weersomstandigheden. Eerdere, maar ook latere broedgevallen zijn mogelijk. Deze 'broedgevallen buiten het broedseizoen om' zijn ook beschermd conform de Wet natuurbescherming.

Aanvullend huismusonderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of de bebouwing in het projectgebied door de huismus wordt gebruikt als nestplaats. Nader onderzoek naar andere (broed)vogels met een jaarrond beschermde nestplaats is niet nodig.

6.6 Amfibieën

In het projectgebied liggen geen geschikte voortplantingsbiotopen voor amfibieën. Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. Het is mogelijk dat de gewone pad het projectgebied gebruikt als leefomgeving. Deze soort is beschermd conform de Wet natuurbescherming 'Andere soorten', maar staan ook op de categorie met 'vrijgestelde soorten'. Dit houdt in dat bij uitvoering van de werkzaamheden een vrijstelling geldt voor deze soort. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht voor de uitvoerende partij.

Een nader onderzoek naar beschermde amfibieën en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

6.7 Reptielen

In het projectgebied zijn geen reptielen aangetroffen. Er zijn ook geen biotopen aangetroffen die geschikt zijn voor reptielen.

Een nader onderzoek naar reptielen en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

6.8 Vissen

In het projectgebied bevinden zich geen biotopen die geschikt zijn voor vissen.

Een nader onderzoek naar beschermde vissen en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

6.9 Ongewervelden

In het projectgebied is geen geschikt biotoop aanwezig voor beschermde soorten ongewervelden. Er is geen oppervlaktewater aanwezig wat kan dienen als leefgebied en/of voortplantingsplaats en geen struweel zoals sleedoorn waarin beschermde soorten dagvlinders kunnen verblijven. De aanwezigheid van beschermde soorten ongewervelden in het projectgebied kan derhalve worden uitgesloten.

Een nader onderzoek naar ongewervelden en/of een ontheffingsaanvraag is niet benodigd.

7. Conclusies en advies

7.1 Beschermde gebieden

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van de begrenzing van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Rijntakken (deelgebied IJssel) op ca. 1.100 meter afstand van het projectgebied. De voorgenomen herontwikkeling van het projectgebied zou kunnen leiden tot een toename aan stikstofdepositie op het nabijgelegen Natura 2000-gebied Rijntakken. Door middel van een Aeries-berekening kan worden vastgesteld of er sprake is van een toename aan stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden en of dan een vergunning of melding in het kader van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) noodzakelijk is. Voor overige storingsaspecten geldt dat een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van Natura 2000 kan worden uitgesloten. In dat kader is geen nadere toetsing in de vorm van een verslechteringstoets of een passende beoordeling of het aanvragen van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming aan de orde.

Het projectgebied ligt niet binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde NNN-gebied is landgoed Schellerberg op ca. 300 meter afstand van het projectgebied. De voorgenomen herontwikkeling van het projectgebied leidt niet tot een overtreding van de verbodsbepalingen uit de vigerende provinciale ruimtelijke verordening van de provincie Overijssel ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland. Verdere toetsing in de vorm van een “Nee, tenzij-toets” is niet aan de orde.

7.2 Houtopstanden

Het projectgebied bevindt zich binnen de bebouwde kom. Daarmee is het onderdeel Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing op het projectgebied.

7.3 Beschermde soorten

Uit het veldonderzoek zijn de volgende restricties naar voren gekomen:

Vleermuizen

Aanvullend vleermuisonderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of de bebouwing in het projectgebied door vleermuizen wordt gebruikt als verblijfplaats. Daarbij dient ook gekeken te worden naar de functies vliegroute en foeragegebied.

Vogels

Aanvullend huismusonderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of de bebouwing in het projectgebied door de huismus wordt gebruikt als nestplaats. Nader onderzoek naar andere (broed)vogels met een jaarrond beschermde nestplaats is niet nodig.

Het projectgebied is (onderdeel van) een leefgebied voor diverse zangvogels. Het is aannemelijk dat zangvogels de bosschages in het projectgebied gebruiken als broedlocatie. Verstoring van broedvogels kan voorkomen worden door de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

7.4 Advies / aanbevelingen

- Geadviseerd wordt de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen om. Het broedseizoen is globaal aan te geven tussen 15 maart en 15 juli, afhankelijk van de weersomstandigheden. Eerdere en latere broedgevallen zijn ook beschermd conform de Wet natuurbescherming.
- De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: “De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, als mede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a. voorkomen, b. beperken en c. ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur.”

8. Bronnen

Boeken

- Meijden, R. van der, Heukels' Flora van Nederland, Wolters-Noordhoff, 2005
- Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora, Stichting Floron, Nijmegen 2011
- Weeda, E.J. et al., Nederlandse Oecologische Flora, KNNV, Leiden, 1999

Internet

- **Alterra**

Onderzoeksinstituut

Alterra draagt door deskundig en onafhankelijk onderzoek bij aan het realiseren van een kwalitatief hoogwaardige en duurzame groene leefomgeving.

Geraadpleegd op 13-11-2018

<http://www.synbiosys.alterra.nl>

- **Kadviewer**

Kadviewer is een online kaartdienst waarmee geografische locaties opgezocht kunnen worden.

Geraadpleegd op 13-11-2018

<http://kadviewer.map5.nl>

- **Overheid**

Provinciale verordening m.b.t. de Wet natuurbescherming en vrijgestelde soorten.

Geraadpleegd op 13-11-2018

<https://zoek.officiëlebevestigingen.nl/>

- **Regelink**

Regelink is een kenniscentrum met betrekking tot de beschermde soorten in de Wet natuurbescherming.

Geraadpleegd op 13-11-2018

<http://www.regelink.net>

- **Quickscanhulp**

Quickscanhulp genereert een lijst van waargenomen beschermde soorten met de minimale afstandsklasse tot het projectgebied.

NDFF - quickscanhulp.nl 13-11-2018 12:35:23 (afstand tot projectgebied 0-10 km)

<https://app.quickscanhulp.nl/>

- **Telmee**

Database van voorkomen van flora- en fauna in Nederland.

Geraadpleegd op 28 februari 2018

<https://www.telmee.nl>

- **Vleermuis.net**

Vleermuis.net is een kenniswebsite met informatie over het Vleermuisprotocol.

Geraadpleegd op 13-11-2018

<https://www.vleermuis.net>

9. Woordenlijst

Geldigheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: *“Onderzoeksgegevens hebben een beperkte geldigheidstermijn. Voor vogels en soorten genoemd op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn hanteren we daarom een geldigheidstermijn van maximaal 3 jaar. Voor soorten genoemd op de bijlage bij de wet natuurbescherming is deze periode 5 jaar.”*

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in de aanleiding van het onderzoek. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

Zorgplicht

“De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, als mede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”.

In de praktijk betekend dit:

1. *Voorkomen* dat er schade wordt toegebracht aan flora en fauna
2. *Beperken* dat er schade wordt toegebracht aan flora en fauna
3. *Ongedaan maken* van toegebrachte schade

Een voorbeeld van invulling geven aan de zorgplicht:

- Bij het kappen van bomen controleren op mogelijke broedgevallen buiten het broedseizoen om.

Passende gedragscode

Een gedragscode is een ontheffing voor de beschreven maatregelen in bepaalde werken. De gedragscode geeft invulling aan de zorgplicht en het zorgvuldig handelen. Er zijn diverse gedragscodes, afhankelijk van het type werk: besteding beheer en onderhoud of ruimtelijke ingrepen.

Gedragscode worden goedgekeurd door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, en hebben een geldigheidsduur van 5 jaar. Vervolgens dienen deze opnieuw goedgekeurd te worden.

***De Gedragscode dient nog te worden herschreven / aangepast t.o.v. de Wet natuurbescherming 2017*

Bijlage 1 Luchtfoto inclusief projectgrenzen

Projectgebied met grenzen (rode lijnen).

Bijlage 2 Plattegrond nieuwe situatie

Impressie van de nieuwe situatie met bovenaan de te behouden monumentale delen (donkergrijs).

Bijlage 3 Impressie projectgebied

Bijlage 4 Toelichting verkennend onderzoek (quickscan) flora en fauna

In het verkennend onderzoek (quickscan) flora en fauna in het kader van de Wet natuurbescherming wordt onderzoek gedaan naar het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten in het projectgebied. Ook wordt de ligging van het projectgebied onderzocht t.o.v. beschermde gebieden behorende tot het Natura 2000 netwerk en Natuurnetwerk Nederland. De volgende werkzaamheden behoren tot het verkennend onderzoek.

Vorbereidend onderzoek

- Verzamelen van gebiedsinformatie
- Verzamelen van soorteninformatie en verspreidingsgebied
- Informatie verzamelen over voorgenomen werkzaamheden in het projectgebied

Verkennend veldonderzoek met inspectie van het terrein en/of gebouwen

- Tijdens het veldonderzoek wordt het projectgebied en de directe omgeving geïnventariseerd op de aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten. Ook wordt gekeken of het projectgebied geschikt is als habitat voor beschermde soorten. Het verkennend veldonderzoek geeft daarmee inzicht in de **kans op aanwezigheid** van beschermde soorten. Het is geen gedetailleerd en gespecialiseerd onderzoek.
- Het is mogelijk dat er objecten of plekken zijn die niet de inspecteren zijn door de controleur. Dit kan bijvoorbeeld een watergang (vissen en amfibieën) zijn of holtes, spouwen en kieren in bomen en gebouwen (vleermuizen). Onderzoek van dergelijke objecten en plekken vereist in elk geval aanvullend onderzoek door een deskundige.
- Indien tijdens het verkennend veldonderzoek de aanwezigheid van beschermde soorten wordt vastgesteld, en/of plekken zijn aangetroffen die kunnen fungeren als habitat voor beschermde soorten, is aanvullend onderzoek noodzakelijk. Indien een watervoerende watergang / sloot wordt aangetroffen (in verbinding staand met andere watergangen), en de kans bestaat dat er beschermde soorten in voorkomen is altijd een nader onderzoek noodzakelijk.
- Aanvullend onderzoek wordt uitgevoerd door een deskundige op het gebied van de betreffende (mogelijk) aanwezige soort(en) en geeft uitsluitsel over welke beschermde soorten aanwezig zijn, in welke aantallen, op welke locaties en welke functie die locaties hebben.
- Aanvullend onderzoek maakt geen onderdeel uit van een verkennend onderzoek (quickscan). Aanvullend onderzoek kan als meerwerk verrekend worden bovenop het verkennend onderzoek.

Advies en rapportage

- De resultaten van het verkennend onderzoek worden gepresenteerd in een rapportage.
- In de rapportage wordt aangegeven of aanvullend onderzoek noodzakelijk is en indien dit noodzakelijk is, voor welke soortgroep(en).
- In de rapportage wordt een advies gegeven met betrekking tot het vervolgtraject.
- In het geval aanvullend onderzoek noodzakelijk is, kunnen wij u adviseren over de planning en doorlooptijd van deze onderzoeken.

Bijlage 5 Quickscanhulp

NDDF - quickscanhulp.nl 13-11-2018 12:35:23 (afstand tot projectgebied 0-10 km)

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Bastaardkikker	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bruine kikker	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Gewone pad	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Kleine watersalamander	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Meerkikker	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
grote weerschijnvlinder	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	0 - 1 km
sleedoornpage	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Blaasvaren	Vaatplanten	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Grote modderkruiper	Vissen	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Kwabaal	Vissen	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bosmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bunzing	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Das	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Eekhoorn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Egel	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Haas	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Hermelijn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Huisspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Konijn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Ree	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Rosse woelmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Steenmarter	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Veldmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Vos	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Wezel	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen	wnb-hrl	0 - 1 km
Rivierrombout	Insecten - Libellen	wnb-hrl	0 - 1 km
Bever	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Meervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Otter	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Tweekleurige vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Watervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km

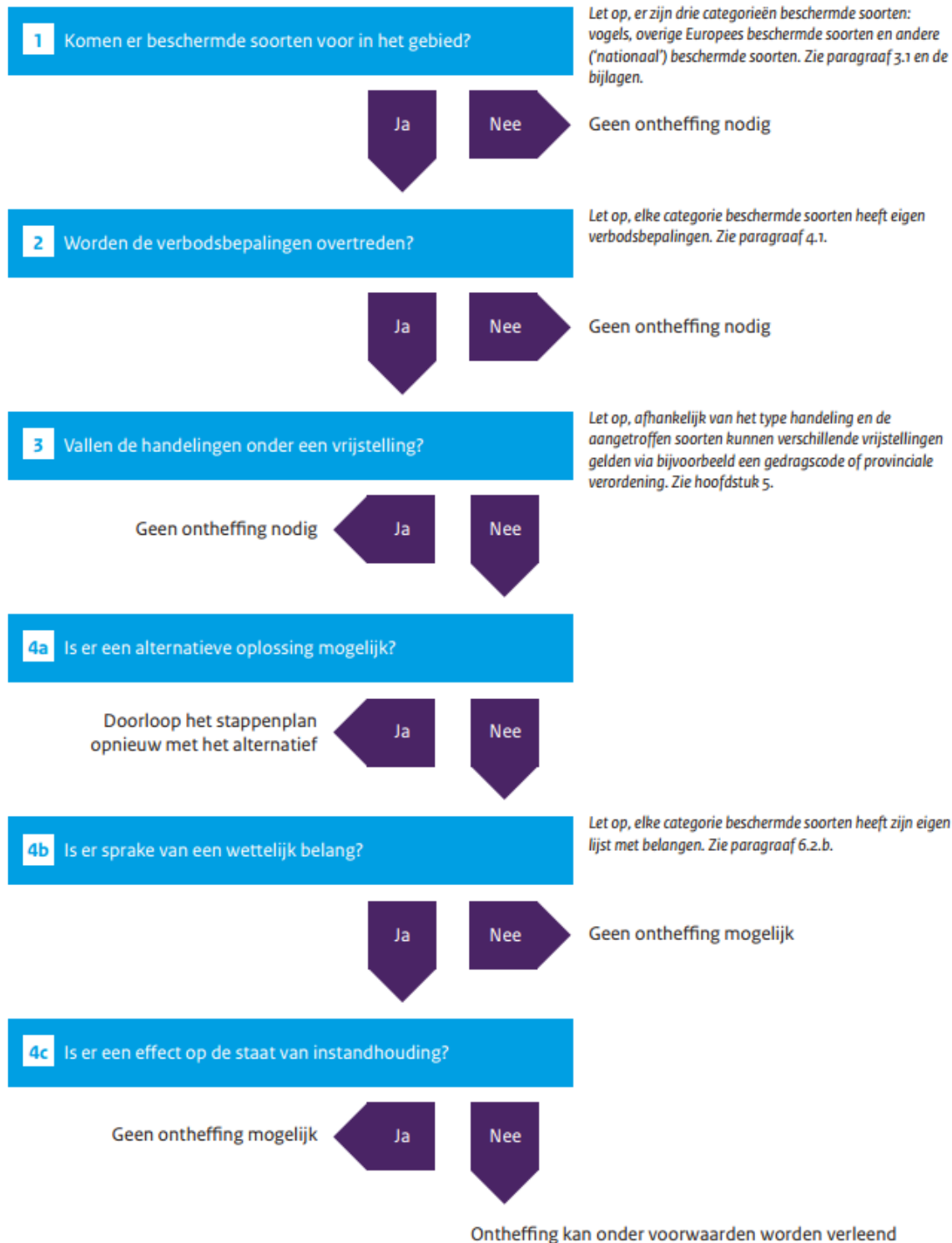
Havik	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Huismus	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Roek	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Zwarte Wouw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Beekrombout	Insecten - Libellen	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Gevlekte glanslibel	Insecten - Libellen	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Hazelworm	Reptielen	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Levendbarende hagedis	Reptielen	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Ringslang	Reptielen	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Knolspirea	Vaatplanten	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Liggende ereprijs	Vaatplanten	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Wilde averuit	Vaatplanten	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Aardmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Boommarter	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Damhert	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Dwergmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Dwergspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Edelhert	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Gewone bosspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Wild zwijn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Woelrat	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Kamsalamander	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Knoflookpad	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Poelkikker	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Rugstreepad	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Noordse winterjuffer	Insecten - Libellen	wnb-hrl	1 - 5 km
Zandhagedis	Reptielen	wnb-hrl	1 - 5 km
Houting	Vissen	wnb-hrl	1 - 5 km
Franjestaart	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
aardbeivlinder	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	5 - 10 km
gentiaanblauwtje	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	5 - 10 km
kommavlinder	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	5 - 10 km
zilveren maan	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Akkerboterbloem	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Akkerogentroost	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Dennenorchis	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Glad biggenkruid	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Groot spiegelklokje	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km

Ruw parelzaad	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Heikikker	Amfibieën	wnb-hrl	5 - 10 km
Gestreepte waterroofkever	Insecten - Kevers	wnb-hrl	5 - 10 km

Bijlage 6 Stappenplan Ministerie van Economische Zaken

Bijlage 7 Beschermingsregimes

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn Artikel 3.1

Met de kennis van dit moment gaan wij ervan uit dat de lijst zoals deze geldt onder de Flora- en faunawet hetzelfde blijft onder de Wet Natuurbescherming. Nesten van vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van soorten in categorie 5 zijn beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn.

Categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Bescherming
Vogels	 steenuil	Athene noctua	Categorie 1
Vogels	 gierzwaluw	Apus apus	Categorie 2
Vogels	 huismus	Passer domesticus	Categorie 2
Vogels	 roek	Corvus frugilegus	Categorie 2
Vogels	 grote gele kwikstaart	Motacilla cinerea	Categorie 3
Vogels	 kerkuil	Tyto alba	Categorie 3
Vogels	 oehoe	Bubo bubo	Categorie 3
Vogels	 ooievaar	Ciconia ciconia	Categorie 3
Vogels	 slechtvalk	Falco peregrinus	Categorie 3
Vogels	 boomvalk	Falco subbuteo	Categorie 4
Vogels	 buizerd	Buteo buteo	Categorie 4

Vogels	 havik	Accipiter gentilis	Categorie 4
Vogels	 ransuil	Asio otus	Categorie 4
Vogels	 sperwer	Accipiter nisus	Categorie 4
Vogels	 wespndief	Pernis apivorus	Categorie 4
Vogels	 zwarte wouw	Milvus migrans	Categorie 4
Vogels	 blauwe reiger	Ardea cinerea	Categorie 5
Vogels	 boerenzwaluw	Hirundo rustica	Categorie 5
Vogels	 bonte vliegenvanger	Ficedula hypoleuca	Categorie 5
Vogels	 boomklever	Sitta europaea	Categorie 5
Vogels	 boomkruiper	Certhia brachydactyla	Categorie 5
Vogels	 bosuil	Strix aluco	Categorie 5
Vogels	 brilduiker	Bucephala clangula	Categorie 5
Vogels	 draaihals	Jynx torquilla	Categorie 5
Vogels	 eidereend	Somateria mollissima	Categorie 5
Vogels	 ekster	Pica pica	Categorie 5
Vogels	 gekraagde roodstaart	Phoenicurus phoenicurus	Categorie 5
Vogels	 glanskop	Parus palustris	Categorie 5
Vogels	 grauwe vliegenvanger	Muscicapa striata	Categorie 5
Vogels	 groene specht	Picus viridis	Categorie 5
Vogels	 grote bonte specht	Dendrocopos major	Categorie 5
Vogels	 hop	Upupa epops	Categorie 5
Vogels	 huiszwaluw	Delichon urbicum	Categorie 5

			
Vogels	ijsvogel	Alcedo atthis	Categorie 5
Vogels	 kleine bonte specht	Dendrocopos minor	Categorie 5
Vogels	 kleine vliegenvanger	Ficedula parva	Categorie 5
Vogels	 koolmees	Parus major	Categorie 5
Vogels	 kortsnavelboomkruiper	Certhia familiaris macrodactyla	Categorie 5
Vogels	 oeverzwaluw	Riparia riparia	Categorie 5
Vogels	 pimpelmees	Parus caeruleus	Categorie 5
Vogels	 raaf	Corvus corax	Categorie 5
Vogels	 ruigpootuil	Aegolius funereus	Categorie 5
Vogels	 spreeuw	Sturnus vulgaris	Categorie 5
Vogels	 tapuit	Oenanthe oenanthe	Categorie 5
Vogels	 torenavalk	Falco tinnunculus	Categorie 5
Vogels	 zeearend	Haliaeetus albicilla	Categorie 5
Vogels	 zwarte kraai	Corvus corone	Categorie 5
Vogels	 zwarte mees	Periparus ater	Categorie 5
Vogels	 zwarte roodstaart	Phoenicurus ochruros	Categorie 5
Vogels	 zwarte specht	Dryocopus martius	Categorie 5

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (Niet-vogels) Artikel 3.2

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Bescherming
Sporenplanten- bladmossen	geel schorpioenmos 	Hamatocaulis vernicosus	Bern I
Sporenplanten- bladmossen	tonghaarmuts 	Orthotrichum rogeri	Bern I
Sporenplanten- varens	kleine vlotvaren 	Salvinia natans	Bern I
Zaadplanten	liggende raket 	Sisymbrium supinum	Bern I
Zaadplanten	drijvende waterweegbree 	Luronium natans	Bern I, HR IV
Zaadplanten	groenknolorchis 	Liparis loeselii	Bern I, HR IV
Zaadplanten	kruiwend moerasscherm 	Apium repens	Bern I, HR IV
Zaadplanten	zomerschroeforchis 	Spiranthes aestivalis	Bern I, HR IV
Insecten-dagvlinders	moerasparelmoervlinder 	Euphydryas aurinia ssp. aurinia	Bern II
Insecten-haften	oeveraas 	Palingenia longicauda	Bern II
Insecten-libellen	mercuurwaterjuffer 	Coenagrion mercuriale ssp. mercuriale	Bern II
Zoogdieren- zeezoogdieren	walrus 	Odobenus rosmarus ssp. rosmarus	Bern II
Reptielen	dikkopschildpad 	Caretta caretta	Bern II, Bon I, HR IV
Reptielen	kemp's zeeschildpad 	Lepidochelys kempii	Bern II, Bon I, HR IV
Reptielen	lederschildpad 	Dermochelys coriacea	Bern II, Bon I, HR IV
Reptielen	soepschildpad 	Chelonia mydas	Bern II, Bon I, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	bulrug 	Megaptera novaeangliae	Bern II, Bon I, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	gewone vinvis 	Balaenoptera physalus	Bern II, Bon I, HR IV
Amfibieën	boomkikker 	Hyla arborea ssp. arborea	Bern II, HR IV
Amfibieën	geelbuikvuurpad 	Bombina variegata ssp. variegata	Bern II, HR IV

Amfibiëen	heikikker 	<i>Rana arvalis</i> ssp. <i>arvalis</i>	Bern II, HR IV
Amfibiëen	kamsalamander 	<i>Triturus cristatus</i>	Bern II, HR IV
Amfibiëen	knoflookpad 	<i>Pelobates fuscus</i> ssp. <i>fuscus</i>	Bern II, HR IV
Amfibiëen	rugstreeppad 	<i>Bufo calamita</i>	Bern II, HR IV
Amfibiëen	vroedmeesterpad 	<i>Alytes obstetricans</i> ssp. <i>obstetricans</i>	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	apollovlinder 	<i>Parnassius apollo</i>	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	boszandoog 	<i>Lopinga achine</i>	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	donker pimperlblauwtje 	<i>Maculinea nausithous</i>	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	grote vuurvlinder 	<i>Lycaena dispar</i> ssp. <i>batava</i>	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	pimperlblauwtje 	<i>Maculinea teleius</i>	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	tijmblauwtje 	<i>Maculinea arion</i>	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	zilverstreephooibeestje 	<i>Coenonympha hero</i>	Bern II, HR IV
Insecten-kevers	brede geelrandwaterroofkever 	<i>Dytiscus latissimus</i>	Bern II, HR IV
Insecten-kevers	gestreepte waterroofkever 	<i>Graphoderus bilineatus</i>	Bern II, HR IV
Insecten-kevers	juchtleerkever 	<i>Osmoderma eremita</i>	Bern II, HR IV
Insecten-kevers	vermiljoenkever 	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	bronslibel 	<i>Oxygastra curtisii</i>	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	gaffellibel 	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	gevlekte witsnuitlibel 	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	groene glazenmaker 	<i>Aeshna viridis</i>	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	noordse winterjuffer 	<i>Sympecma annulata</i> ssp. <i>braueri</i>	Bern II, HR IV

Insecten-libellen	 oostelijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia albifrons</i>	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	 rivierrombout	<i>Gomphus flavipes</i> ssp. <i>flavipes</i>	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	 sierlijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia caudalis</i>	Bern II, HR IV
Insecten-nachtvinders	 teunisbloempijlstaart	<i>Proserpinus proserpina</i>	Bern II, HR IV
Reptielen	 gladde slang	<i>Coronella austriaca</i> ssp. <i>austriaca</i>	Bern II, HR IV
Reptielen	 muurhagedis	<i>Podarcis muralis</i> ssp. <i>brongniardii</i>	Bern II, HR IV
Reptielen	 zandhagedis	<i>Lacerta agilis</i> ssp. <i>agilis</i>	Bern II, HR IV
Vissen	 steur	<i>Acipenser sturio</i>	Bern II, HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	 hamster	<i>Cricetus cricetus</i> ssp. <i>canescens</i>	Bern II, HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	 otter	<i>Lutra lutra</i> ssp. <i>lutra</i>	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	 baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i> ssp. <i>mystacinus</i>	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	 bechsteins vleermuis	<i>Myotis bechsteini</i>	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	 bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri</i> ssp. <i>leisleri</i>	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	 brandts vleermuis	<i>Myotis brandti</i> ssp. <i>brandti</i>	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	 franjestaart	<i>Myotis nattereri</i>	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	 gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i> ssp. <i>auritus</i>	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	 grijze grootoorvleermuis	<i>Plecotus austriacus</i> ssp. <i>austriacus</i>	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	 grote hoefijzerneus	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i> ssp. <i>ferrumequinum</i>	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	 grote rosse vleermuis	<i>Nyctalus lasiopterus</i>	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	 ingekorven vleermuis	<i>Myotis emarginatus</i> ssp. <i>emarginatus</i>	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	 kleine dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	Bern II, HR IV

Zoogdieren- vleermuizen	 kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros ssp. hipposideros	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	 laatvlieger	Eptesicus serotinus ssp. serotinus	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	 meervleermuis	Myotis dasycneme	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	 mopsvleermuis	Barbastella barbastellus	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	 noordse vleermuis	Eptesicus nilssoni ssp. nilssoni	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	 rosse vleermuis	Nyctalus noctula ssp. noctula	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	 ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	 tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus ssp. murinus	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	 vale vleermuis	Myotis myotis ssp. myotis	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	 watervleermuis	Myotis daubentoni ssp. daubentoni	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	 bruinvis	Phocoena phocoena ssp. phocoena	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	 dwergpotvis	Kogia breviceps	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	 gestreepte dolfijn	Stenella coeruleoalba	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	 gewone dolfijn	Delphinus delphis	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	 gewone spitsdolfijn	Mesoplodon bidens	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	 grijze dolfijn	Grampus griseus	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	 kleine zwaardwalvis	Pseudorca crassidens	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	 narwal	Monodon monoceros	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	 orca	Orcinus orca	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	 tuimelaar	Tursiops truncatus ssp. truncatus	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	 witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus	Bern II, HR IV

Zoogdieren-zeezoogdieren	witsnuitdolfijn 	Lagenorhynchus albirostris	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	noordse vinvis 	Balaenoptera borealis	Bon I, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	potvis 	Physeter catodon	Bon I, HR IV
Amfibieën	poelkikker 	Pelophylax lessonae	HR IV
Vissen	houting 	Coregonus oxyrinchus	HR IV
Weekdieren	bataafse stroommossel 	Unio crassus	HR IV
Weekdieren	platte schijfhoren 	Anisus vorticulus	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	bever 	Castor fiber ssp. albicus	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	hazelmuis 	Muscardinus avellanarius	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	lynx 	Lynx lynx ssp. lynx	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	noordse woelmuis 	Microtus oeconomus ssp. arenicola	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	wilde kat 	Felis silvestris ssp. silvestris	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	wolf 	Canus lupus lupus	HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	gewone dwergvleermuis 	Pipistrellus pipistrellus	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	butskop 	Hyperoodon ampullatus	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	dwergvinvis 	Balaenoptera acutorostrata	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	griend 	Globicephala melas	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	spitsdolfijn van gray 	Mesoplodon grayi	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	witte dolfijn 	Delphinapterus leucas	HR IV

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (vogels) artikel 3.2

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Bescherming
Vogels	aasgier 	Neophron percnopterus ssp. percnopterus	Bern II
Vogels	alpengierzwaluw 	Tachymarptis melba ssp. melba	Bern II
Vogels	alpenheggenmus 	Prunella collaris ssp. collaris	Bern II
Vogels	amerikaanse grote stern 	Sterna sandvicensis ssp. acuflavida	Bern II
Vogels	anatolische woestijnplevier 	Charadrius leschenaultii ssp. columbinus	Bern II
Vogels	appelvink 	Coccothraustes coccothraustes ssp. coccothraustes	Bern II
Vogels	arctische bonte strandloper 	Calidris alpina ssp. arctica	Bern II
Vogels	arendbuizerd 	Buteo rufinus ssp. rufinus	Bern II
Vogels	aziatische roodborsttapuit 	Saxicola torquata ssp. maura	Bern II
Vogels	baardgrasmus 	Sylvia cantillans ssp. cantillans	Bern II
Vogels	baardman 	Panurus biarmicus ssp. biarmicus	Bern II
Vogels	balearische roodkopklauwier 	Lanius senator ssp. badius	Bern II
Vogels	balkanbergfluit 	Phylloscopus bonelli ssp. orientalis	Bern II
Vogels	balkankwikstaart 	Motacilla flava ssp. feldegg	Bern II
Vogels	beflijster 	Turdus torquatus ssp. torquatus	Bern II
Vogels	bergeend 	Tadorna tadorna	Bern II
Vogels	bergfluit 	Phylloscopus bonelli ssp. bonelli	Bern II
Vogels	bijeneter 	Merops apiaster	Bern II
Vogels	bladkoning 	Phylloscopus inornatus ssp. inornatus	Bern II
Vogels	blauwborst 	Luscinia svecica ssp. cyanecula	Bern II

Vogels	 blauwe kiekendief	Circus cyaneus ssp. cyaneus	Bern II
Vogels	 blauwe rotslijster	Monticola solitarius ssp. solitarius	Bern II
Vogels	 blauwstaart	Tarsiger cyanurus ssp. cyanurus	Bern II
Vogels	 boerenzwaluw	Hirundo rustica ssp. rustica	Bern II
Vogels	 bont stormvogeltje	Pelagodroma marina	Bern II
Vogels	 bontbekplevier	Charadrius hiaticula ssp. hiaticula	Bern II
Vogels	 bonte strandloper	Calidris alpina ssp. alpina	Bern II
Vogels	 bonte tapuit	Oenanthe pleschanka ssp. pleschanka	Bern II
Vogels	 bonte vliegenvanger	Ficedula hypoleuca ssp. hypoleuca	Bern II
Vogels	 boomklever	Sitta europaea ssp. caesia	Bern II
Vogels	 boomkruiper	Certhia brachydactyla ssp. megarhyncha	Bern II
Vogels	 boompieper	Anthus trivialis ssp. trivialis	Bern II
Vogels	 boomvalk	Falco subbuteo ssp. subbuteo	Bern II
Vogels	 bosgors	Emberiza rustica ssp. rustica	Bern II
Vogels	 bosrietzanger	Acrocephalus palustris	Bern II
Vogels	 bosruiter	Tringa glareola	Bern II
Vogels	 bosuil	Strix aluco ssp. aluco	Bern II
Vogels	 braamsluiper	Sylvia curruca ssp. curruca	Bern II
Vogels	 brandgans	Branta leucopsis	Bern II
Vogels	 breedbekstrandloper	Limicola falcinellus ssp. falcinellus	Bern II
Vogels	 brilgrasmus	Sylvia conspicillata ssp. conspicillata	Bern II
Vogels	britse frater	Carduelis flavirostris ssp. pipilans	Bern II

			
Vogels	britse koolmees	Parus major ssp. newtoni	Bern II
Vogels	britse putter	Carduelis carduelis ssp. britannica	Bern II
Vogels	bruine boszanger	Phylloscopus fuscatus ssp. fuscatus	Bern II
Vogels	bruine kiekendief	Circus aeruginosus ssp. aeruginosus	Bern II
Vogels	bruinkeelortolaan	Emberiza caesia	Bern II
Vogels	buizerd	Buteo buteo ssp. buteo	Bern II
Vogels	bulwers stormvogel	Bulweria bulwerii	Bern II
Vogels	canadese kraanvogel	Grus canadensis ssp. canadensis	Bern II
Vogels	casarca	Tadorna ferruginea	Bern II
Vogels	cetti's zanger	Cettia cetti ssp. cetti	Bern II
Vogels	cirlgors	Emberiza cirrus	Bern II
Vogels	citroenkwikstaart	Motacilla citreola	Bern II
Vogels	daurische klauwier	Lanius isabellinus ssp. speculigerus	Bern II
Vogels	diksnavelnotenkraker	Nucifraga caryocatactes ssp. caryocatactes	Bern II
Vogels	dougalls stern	Sterna dougallii ssp. dougallii	Bern II
Vogels	draaihal	Jynx torquilla ssp. torquilla	Bern II
Vogels	drieteenstrandloper	Calidris alba	Bern II
Vogels	duinpieper	Anthus campestris ssp. campestris	Bern II
Vogels	dwergaalscholver	Phalacrocorax pygmeus	Bern II
Vogels	dwergarend	Aquila pennata ssp. pennata	Bern II
Vogels	dwerggors	Emberiza pusilla	Bern II

Vogels	 dwergmeeuw	Larus minutus	Bern II
Vogels	 dwerggooruil	Otus scops ssp. scops	Bern II
Vogels	 dwergstern	Sterna albifrons ssp. albifrons	Bern II
Vogels	 engelse kwikstaart	Motacilla flava ssp. flavissima	Bern II
Vogels	 europese kanarie	Serinus serinus	Bern II
Vogels	 fitis	Phylloscopus trochilus ssp. trochilus	Bern II
Vogels	 flamingo	Phoenicopterus ruber ssp. roseus	Bern II
Vogels	 fluiters	Phylloscopus sibilatrix	Bern II
Vogels	 frater	Carduelis flavirostris ssp. flavirostris	Bern II
Vogels	 geelgors	Emberiza citrinella ssp. citrinella	Bern II
Vogels	 geelsnavelduiker	Gavia adamsii	Bern II
Vogels	 gekraagde roodstaart	Phoenicurus phoenicurus ssp. phoenicurus	Bern II
Vogels	 gele kwikstaart	Motacilla flava ssp. flava	Bern II
Vogels	 geoorde fuut	Podiceps nigricollis	Bern II
Vogels	 giervalk	Falco rusticolus	Bern II
Vogels	 glanskop	Parus palustris ssp. palustris	Bern II
Vogels	 gon-gon/kaapverdische stormvogel	Pterodroma feae	Bern II
Vogels	 goudhaan	Regulus regulus ssp. regulus	Bern II
Vogels	 grasmus	Sylvia communis ssp. communis	Bern II
Vogels	 graspieper	Anthus pratensis ssp. pratensis	Bern II
Vogels	 graszanger	Cisticola juncidis ssp. cisticola	Bern II

Vogels	 grauwe fitis	<i>Phylloscopus trochiloides</i> ssp. <i>viridanus</i>	Bern II
Vogels	 grauwe franjepoot	<i>Phalaropus lobatus</i>	Bern II
Vogels	 grauwe kiekendief	<i>Circus pygargus</i>	Bern II
Vogels	 grauwe klauwier	<i>Lanius collurio</i> ssp. <i>collurio</i>	Bern II
Vogels	 grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i> ssp. <i>striata</i>	Bern II
Vogels	 griel	<i>Burhinus oedicephalus</i> ssp. <i>oedicephalus</i>	Bern II
Vogels	 griend	<i>Globicephala melas</i>	Bern II
Vogels	 grijskopspecht	<i>Picus canus</i> ssp. <i>canus</i>	Bern II
Vogels	 grijze wouw	<i>Elanus caeruleus</i> ssp. <i>caeruleus</i>	Bern II
Vogels	 groene specht	<i>Picus viridis</i> ssp. <i>viridis</i>	Bern II
Vogels	 groenlandse tapuit	<i>Oenanthe oenanthe</i> ssp. <i>leucorhoa</i>	Bern II
Vogels	 groenling	<i>Carduelis chloris</i> ssp. <i>chloris</i>	Bern II
Vogels	 grote barmsijs	<i>Carduelis flammea</i> ssp. <i>flammea</i>	Bern II
Vogels	 grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i> ssp. <i>pinetorum</i>	Bern II
Vogels	 grote franjepoot	<i>Steganopus tricolor</i>	Bern II
Vogels	 grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i> ssp. <i>cinerea</i>	Bern II
Vogels	 grote karekiet	<i>Acrocephalus arundinaceus</i> ssp. <i>arundinaceus</i>	Bern II
Vogels	 grote kruisbek	<i>Loxia pytyopsittacus</i>	Bern II
Vogels	 grote pieper	<i>Anthus richardi</i> ssp. <i>richardi</i>	Bern II
Vogels	 grote stern	<i>Sterna sandvicensis</i> ssp. <i>sandvicensis</i>	Bern II
Vogels	 grote zilverreiger	<i>Casmerodius albus</i> ssp. <i>albus</i>	Bern II
Vogels	haakbek	<i>Pinicola enucleator</i> ssp. <i>enucleator</i>	Bern II

			
Vogels	harlekijneend	Histrionicus histrionicus	Bern II
Vogels	havik	Accipiter gentilis ssp. gentilis	Bern II
Vogels	havikarend	Aquila fasciata ssp. fasciata	Bern II
Vogels	heggenmus	Prunella modularis ssp. modularis	Bern II
Vogels	hop	Upupa epops ssp. epops	Bern II
Vogels	huiszwaluw	Delichon urbica ssp. urbica	Bern II
Vogels	humes bladkoning	Phylloscopus inornatus ssp. humei	Bern II
Vogels	iberische tjiftjaf	Phylloscopus collybita ssp. brehmii	Bern II
Vogels	ijsduiker	Gavia immer	Bern II
Vogels	ijsgors	Calcarius lapponicus ssp. lapponicus	Bern II
Vogels	ijslands smelleken	Falco columbarius ssp. subaeson	Bern II
Vogels	ijsvogel	Alcedo atthis ssp. ispida	Bern II
Vogels	ivoormeeuw	Pagophila eburnea	Bern II
Vogels	izabeltapuit	Oenanthe isabellina	Bern II
Vogels	jufferkraanvogel	Grus virgo	Bern II
Vogels	kalanderleeuwerik	Melanocorypha calandra ssp. calandra	Bern II
Vogels	kerkuil	Tyto alba ssp. guttata	Bern II
Vogels	klapekster	Lanius excubitor ssp. excubitor	Bern II
Vogels	klein waterhoen	Porzana parva	Bern II
Vogels	kleine barmsijs	Carduelis flammea ssp. cabaret	Bern II
Vogels	kleine bonte specht	Dendrocopos minor ssp. hortorum	Bern II

Vogels	 kleine karekiet	<i>Acrocephalus scirpaceus</i> ssp. <i>scirpaceus</i>	Bern II
Vogels	 kleine klapekster	<i>Lanius minor</i>	Bern II
Vogels	 kleine plevier	<i>Charadrius dubius</i> ssp. <i>curonicus</i>	Bern II
Vogels	 kleine spotvogel	<i>Hippolais caligata</i> ssp. <i>caligata</i>	Bern II
Vogels	 kleine sprinkhaanzanger	<i>Locustella lanceolata</i>	Bern II
Vogels	 kleine strandloper	<i>Calidris minuta</i>	Bern II
Vogels	 kleine trap	<i>Tetrax tetrax</i>	Bern II
Vogels	 kleine vliegenvanger	<i>Ficedula parva</i> ssp. <i>parva</i>	Bern II
Vogels	 kleine zilverreiger	<i>Egretta garzetta</i> ssp. <i>garzetta</i>	Bern II
Vogels	 kleine zwaan	<i>Cygnus columbianus</i> ssp. <i>bewickii</i>	Bern II
Vogels	 kleine zwartkop	<i>Sylvia melanocephala</i> ssp. <i>melanocephala</i>	Bern II
Vogels	 kleinst waterhoen	<i>Porzana pusilla</i> ssp. <i>intermedia</i>	Bern II
Vogels	 kluut	<i>Recurvirostra avosetta</i>	Bern II
Vogels	 kneu	<i>Carduelis cannabina</i> ssp. <i>cannabina</i>	Bern II
Vogels	 koereiger	<i>Bubulcus ibis</i> ssp. <i>ibis</i>	Bern II
Vogels	 koningseider	<i>Somateria spectabilis</i>	Bern II
Vogels	 koolmees	<i>Parus major</i> ssp. <i>major</i>	Bern II
Vogels	 kortsnavelboomkruiper	<i>Certhia familiaris</i> ssp. <i>macrodactyla</i>	Bern II
Vogels	 kortteenleeuwerik	<i>Calandrella brachydactyla</i> ssp. <i>brachydactyla</i>	Bern II
Vogels	 kraanvogel	<i>Grus grus</i> ssp. <i>grus</i>	Bern II
Vogels	 krekeltzanger	<i>Locustella fluviatilis</i>	Bern II
Vogels	 krombekstrandloper	<i>Calidris ferruginea</i>	Bern II

			
Vogels	kruisbek 	<i>Loxia curvirostra</i> ssp. <i>curvirostra</i>	Bern II
Vogels	kuifduiker 	<i>Podiceps auritus</i>	Bern II
Vogels	kuifkoekoek 	<i>Clamator glandarius</i> ssp. <i>glandarius</i>	Bern II
Vogels	kuifmees 	<i>Parus cristatus</i> ssp. <i>mitratus</i>	Bern II
Vogels	kwak 	<i>Nycticorax nycticorax</i> ssp. <i>nycticorax</i>	Bern II
Vogels	kwartelkoning 	<i>Crex crex</i>	Bern II
Vogels	lachstern 	<i>Sterna nilotica</i> ssp. <i>nilotica</i>	Bern II
Vogels	lammergier 	<i>Gypaetus barbatus</i> ssp. <i>aureus</i>	Bern II
Vogels	lepelaar 	<i>Platalea leucorodia</i> ssp. <i>leucorodia</i>	Bern II
Vogels	matkop 	<i>Parus montanus</i> ssp. <i>rhenanus</i>	Bern II
Vogels	middelste bonte specht 	<i>Dendrocopos medius</i> ssp. <i>medius</i>	Bern II
Vogels	mongoolse pieper 	<i>Anthus godlewskii</i>	Bern II
Vogels	monniksgier 	<i>Aegypius monachus</i> ssp. <i>monachus</i>	Bern II
Vogels	morinelplevier 	<i>Eudromias morinellus</i>	Bern II
Vogels	nachtegaal 	<i>Luscinia megarhynchos</i> ssp. <i>megarhynchos</i>	Bern II
Vogels	nachtzwaluw 	<i>Caprimulgus europaeus</i> ssp. <i>europaeus</i>	Bern II
Vogels	nonnetje 	<i>Mergus albellus</i>	Bern II
Vogels	noordse boszanger 	<i>Phylloscopus borealis</i> ssp. <i>borealis</i>	Bern II
Vogels	noordse fitis 	<i>Phylloscopus trochilus</i> ssp. <i>acredula</i>	Bern II
Vogels	noordse grote bonte specht 	<i>Dendrocopos major</i> ssp. <i>major</i>	Bern II
Vogels	noordse kwikstaart 	<i>Motacilla flava</i> ssp. <i>thunbergi</i>	Bern II

Vogels	 noordse nachtegaal	<i>Luscinia luscinia</i>	Bern II
Vogels	 noordse pijlstormvogel	<i>Puffinus puffinus</i>	Bern II
Vogels	 noordse stern	<i>Sterna paradisaea</i>	Bern II
Vogels	 oehoe	<i>Bubo bubo</i> ssp. <i>bubo</i>	Bern II
Vogels	 oeeverloper	<i>Tringa hypoleucos</i>	Bern II
Vogels	 oeeverpieper	<i>Anthus petrosus</i> ssp. <i>littoralis</i>	Bern II
Vogels	 oeeverzwaluw	<i>Riparia riparia</i> ssp. <i>riparia</i>	Bern II
Vogels	 ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i> ssp. <i>ciconia</i>	Bern II
Vogels	 oostelijke blonde tapuit	<i>Oenanthe hispanica</i> ssp. <i>melanoleuca</i>	Bern II
Vogels	 orpheusspotvogel	<i>Hippolais polyglotta</i>	Bern II
Vogels	 paapje	<i>Saxicola rubetra</i>	Bern II
Vogels	 paarse strandloper	<i>Calidris maritima</i>	Bern II
Vogels	 pallas' boszanger	<i>Phylloscopus proregulus</i>	Bern II
Vogels	 parelduiker	<i>Gavia arctica</i> ssp. <i>arctica</i>	Bern II
Vogels	 perzische roodborst	<i>Irania gutturalis</i>	Bern II
Vogels	 pestvogel	<i>Bombycilla garrulus</i> ssp. <i>garrulus</i>	Bern II
Vogels	 pimpelmees	<i>Parus caeruleus</i> ssp. <i>caeruleus</i>	Bern II
Vogels	 poelruiter	<i>Tringa stagnatilis</i>	Bern II
Vogels	 poelsnip	<i>Gallinago media</i>	Bern II
Vogels	 porseleinhoen	<i>Porzana porzana</i>	Bern II
Vogels	 proven?aalse grasmus	<i>Sylvia undata</i>	Bern II
Vogels	purperreiger	<i>Ardea purpurea</i> ssp. <i>purpurea</i>	Bern II

			
Vogels	putter 	Carduelis carduelis ssp. carduelis	Bern II
Vogels	raddes boszanger 	Phylloscopus schwarzi	Bern II
Vogels	ralreiger 	Ardeola ralloides	Bern II
Vogels	ransuil 	Asio otus ssp. otus	Bern II
Vogels	renvogel 	Cursorius cursor ssp. cursor	Bern II
Vogels	reuzenstern 	Sterna caspia	Bern II
Vogels	rietgors 	Emberiza schoeniclus ssp. schoeniclus	Bern II
Vogels	rietzanger 	Acrocephalus schoenobaenus	Bern II
Vogels	rode rotslijster 	Monticola saxatilis	Bern II
Vogels	rode wouw 	Milvus milvus ssp. milvus	Bern II
Vogels	roerdomp 	Botaurus stellaris ssp. stellaris	Bern II
Vogels	roodborst 	Erithacus rubecula ssp. rubecula	Bern II
Vogels	roodborsttapuit 	Saxicola torquata ssp. hibernans	Bern II
Vogels	roodborsttapuit 	Saxicola torquata ssp. rubicola	Bern II
Vogels	roodbuikwaterspreeuw 	Cinclus cinclus ssp. aquaticus	Bern II
Vogels	roodhalsfuut 	Podiceps grisegena ssp. grisegena	Bern II
Vogels	roodkeelduiker 	Gavia stellata	Bern II
Vogels	roodkeelpieper 	Anthus cervinus	Bern II
Vogels	roodkopklauwier 	Lanius senator ssp. senator	Bern II
Vogels	roodmus 	Carpodacus erythrinus ssp. erythrinus	Bern II
Vogels	roodpootvalk 	Falco vespertinus	Bern II

Vogels	 roodsterblauwborst	<i>Luscinia svecica ssp. svecica</i>	Bern II
Vogels	 roodstuitzwaluw	<i>Hirundo daurica ssp. rufula</i>	Bern II
Vogels	 rosse franjepoot	<i>Phalaropus fulicaria</i>	Bern II
Vogels	 rotspieper	<i>Anthus petrosus ssp. petrosus</i>	Bern II
Vogels	 rouwkwikstaart	<i>Motacilla alba ssp. yarrellii</i>	Bern II
Vogels	 roze spreeuw	<i>Sturnus roseus</i>	Bern II
Vogels	 ruigpootbuizerd	<i>Buteo lagopus ssp. lagopus</i>	Bern II
Vogels	 ruigpootuil	<i>Aegolius funereus ssp. funereus</i>	Bern II
Vogels	 scandinavische tjiftjaf	<i>Phylloscopus collybita ssp. abietinus</i>	Bern II
Vogels	 scharrelaar	<i>Coracias garrulus ssp. garrulus</i>	Bern II
Vogels	 schreeuwarend	<i>Aquila pomarina ssp. pomarina</i>	Bern II
Vogels	 siberische boompieper	<i>Anthus hodgsoni ssp. yunnanensis</i>	Bern II
Vogels	 siberische braamsluiper	<i>Sylvia curruca ssp. blythi</i> of <i>ssp. halimodendri</i>	Bern II
Vogels	 siberische notenkraker	<i>Nucifraga caryocatactes ssp. macrorhynchos</i>	Bern II
Vogels	 siberische tjiftjaf	<i>Phylloscopus collybita ssp. tristis</i>	Bern II
Vogels	 sibirische sprinkhaanzanger	<i>Locustella certhiola ssp. rubescens</i>	Bern II
Vogels	 sijs	<i>Carduelis spinus</i>	Bern II
Vogels	 slangenarend	<i>Circaetus gallicus ssp. gallicus</i>	Bern II
Vogels	 slechtvalk	<i>Falco peregrinus ssp. peregrinus</i>	Bern II
Vogels	 smelleken	<i>Falco columbarius ssp. aesalon</i>	Bern II
Vogels	 sneeuwgorst	<i>Plectrophenax nivalis ssp. insulae</i>	Bern II
Vogels	sneeuwgorst	<i>Plectrophenax nivalis ssp. nivalis</i>	Bern II

			
Vogels	sneeuwuil 	Nyctea scandiaca	Bern II
Vogels	snor 	Locustella luscinioides ssp. luscinioides	Bern II
Vogels	sperwer 	Accipiter nisus ssp. nisus	Bern II
Vogels	sperwergrasmus 	Sylvia nisoria ssp. nisoria	Bern II
Vogels	sperweruil 	Surnia ulula ssp. ulula	Bern II
Vogels	spotvogel 	Hippolais icterina	Bern II
Vogels	sprinkhaanzanger 	Locustella naevia ssp. naevia	Bern II
Vogels	steenarend 	Aquila chrysaetos ssp. chrysaetos	Bern II
Vogels	steenloper 	Arenaria interpres ssp. interpres	Bern II
Vogels	steenuil 	Athene noctua ssp. vidalii	Bern II
Vogels	stellers eider 	Polysticta stelleri	Bern II
Vogels	steltkluut 	Himantopus himantopus	Bern II
Vogels	steppearend 	Aquila nipalensis ssp. orientalis	Bern II
Vogels	steppebuizerd 	Buteo buteo ssp. vulpinus	Bern II
Vogels	steppehoen 	Syrrhaptes paradoxus	Bern II
Vogels	steppekiekendief 	Circus macrourus	Bern II
Vogels	steppeklapekster 	Lanius excubitor ssp. pallidirostris	Bern II
Vogels	steppeverkstaartplevier 	Glareola nordmanni	Bern II
Vogels	stormvogeltje 	Hydrobates pelagicus	Bern II
Vogels	strandleeuwerik 	Eremophila alpestris ssp. flava	Bern II
Vogels	strandplevier 	Charadrius alexandrinus ssp. alexandrinus	Bern II

Vogels	 struikrietzanger	Acrocephalus dumetorum	Bern II
Vogels	 swinhoes boszanger	Phylloscopus trochiloides ssp. plumbeitarsus	Bern II
Vogels	 taigaboomkruiper	Certhia familiaris ssp. familiaris	Bern II
Vogels	 tapuit	Oenanthe oenanthe ssp. oenanthe	Bern II
Vogels	 temmincks strandloper	Calidris temminckii	Bern II
Vogels	 terekruiter	Tringa cinerea	Bern II
Vogels	 tjiftjaf	Phylloscopus collybita ssp. collybita	Bern II
Vogels	 toendrabontbekplevier	Charadrius hiaticula ssp. tundrae	Bern II
Vogels	 torenavalk	Falco tinnunculus ssp. tinnunculus	Bern II
Vogels	 tuinfluiter	Sylvia borin ssp. borin	Bern II
Vogels	 turkestaanse klauwier	Lanius isabellinus ssp. phoenicuroides	Bern II
Vogels	 vaal stormvogeltje	Oceanodroma leucorhoa ssp. leucorhoa	Bern II
Vogels	 vale gier	Gyps fulvus ssp. fulvus	Bern II
Vogels	 vale pijlstormvogel	Puffinus yelkouan ssp. mauretanicus	Bern II
Vogels	 veldrietzanger	Acrocephalus agricola ssp. septima	Bern II
Vogels	 velduil	Asio flammeus ssp. flammeus	Bern II
Vogels	 visarend	Pandion haliaetus ssp. haliaetus	Bern II
Vogels	 visdief	Sterna hirundo ssp. hirundo	Bern II
Vogels	 vorkstaartmeeuw	Xema sabini	Bern II
Vogels	 vorkstaartplevier	Glareola pratincola ssp. pratincola	Bern II
Vogels	 vuurgoudhaan	Regulus ignicapillus ssp. ignicapillus	Bern II
Vogels	 waterpieper	Anthus spinoletta ssp. spinoletta	Bern II

			
Vogels	wespendief	Pernis apivorus	Bern II
Vogels	westelijke blonde tapuit	Oenanthe hispanica ssp. hispanica	Bern II
Vogels	wielewaal	Oriolus oriolus ssp. oriolus	Bern II
Vogels	wilde zwaan	Cygnus cygnus	Bern II
Vogels	wilgengors	Emberiza aureola ssp. aureola	Bern II
Vogels	wilsons stormvogeltje	Oceanites oceanicus	Bern II
Vogels	winterkoning	Troglodytes troglodytes ssp. troglodytes	Bern II
Vogels	witbandkruisbek	Loxia leucoptera ssp. bifasciata	Bern II
Vogels	witgat	Tringa ochropus	Bern II
Vogels	withalsvliegenvanger	Ficedula albicollis	Bern II
Vogels	witkopgors	Emberiza leucocephalos ssp. leucocephalos	Bern II
Vogels	witstuitbarmsijs	Carduelis hornemanni ssp. exilipes	Bern II
Vogels	witte kerkuil	Tyto alba ssp. alba	Bern II
Vogels	witte kwikstaart	Motacilla alba ssp. alba	Bern II
Vogels	witvleugelstern	Chlidonias leucopterus	Bern II
Vogels	witwangstern	Chlidonias hybridus ssp. hybridus	Bern II
Vogels	woestijngrasmus	Sylvia nana ssp. nana	Bern II
Vogels	woestijnvink	Rhodopechys githaginea	Bern II
Vogels	woudaap	Ixobrychus minutus ssp. minutus	Bern II
Vogels	zuidelijke bonte strandloper	Calidris alpina ssp. schinzii	Bern II
Vogels	zwartbuikwaterspreeuw	Cinclus cinclus ssp. cinclus	Bern II

Vogels	zwarte ibis 	<i>Plegadis falcinellus</i> ssp. <i>falcinellus</i>	Bern II
Vogels	zwarte mees 	<i>Parus ater</i> ssp. <i>ater</i>	Bern II
Vogels	zwarte ooievaar 	<i>Ciconia nigra</i>	Bern II
Vogels	zwarte roodstaart 	<i>Phoenicurus ochruros</i> ssp. <i>gibraltariensis</i>	Bern II
Vogels	zwarte roodstaart 	<i>Phoenicurus ochruros</i> ssp. <i>phoenicuroides</i>	Bern II
Vogels	zwarte specht 	<i>Dryocopus martius</i> ssp. <i>martius</i>	Bern II
Vogels	zwarte stern 	<i>Chlidonias niger</i> ssp. <i>niger</i>	Bern II
Vogels	zwarte wouw 	<i>Milvus migrans</i> ssp. <i>migrans</i>	Bern II
Vogels	zwartkop 	<i>Sylvia atricapilla</i> ssp. <i>atricapilla</i>	Bern II
Vogels	zwartkopgors 	<i>Emberiza melanocephala</i>	Bern II
Vogels	zwartkopmeeuw 	<i>Larus melanocephalus</i>	Bern II
Vogels	audouins meeuw 	<i>Larus audouinii</i>	Bern II, Bon I
Vogels	bastaardarend 	<i>Aquila clanga</i>	Bern II, Bon I
Vogels	dunbekwulp 	<i>Numenius tenuirostris</i>	Bern II, Bon I
Vogels	dwerggans 	<i>Anser erythropus</i>	Bern II, Bon I
Vogels	grote trap 	<i>Otis tarda</i> ssp. <i>tarda</i>	Bern II, Bon I
Vogels	kleine torenvalk 	<i>Falco naumanni</i>	Bern II, Bon I
Vogels	kroeskoppelikaan 	<i>Pelecanus crispus</i>	Bern II, Bon I
Vogels	oostelijke kraagtrap 	<i>Chlamydotis undulata</i> ssp. <i>macqueenii</i>	Bern II, Bon I
Vogels	roodhalsgans 	<i>Branta ruficollis</i>	Bern II, Bon I
Vogels	roze pelikaan 	<i>Pelecanus onocrotalus</i>	Bern II, Bon I

Vogels	waterrietzanger 	Acrocephalus paludicola	Bern II, Bon I
Vogels	witbandzeearend 	Haliaeetus leucoryphus	Bern II, Bon I
Vogels	witkopeend 	Oxyura leucocephala	Bern II, Bon I
Vogels	zeearend 	Haliaeetus albicilla	Bern II, Bon I
Vogels	blonde ruiter 	Tryngites subruficollis	Bon I
Vogels	siberische taling 	Anas formosa	Bon I
Vogels	steppekievit 	Vanellus gregarius	Bon I
Vogels	witoogeend 	Aythya nyroca	Bon I

Beschermingsregime andere soorten artikel 3.3

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Bescherming
Amfibiën	alpenwatersalamander 	Mesotriton alpestris	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Amfibiën	bruine kikker 	Rana temporaria	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Amfibiën	gewone pad 	Bufo bufo	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Amfibiën	kleine watersalamander 	Lissotriton vulgaris	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Amfibiën	meerkikker 	Pelophylax ridibundus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Amfibiën	middelste groene kikker/bastaard kikker 	Pelophylax kl. esculentus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Amfibiën	vinpootsalamander 	Lissotriton helveticus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Amfibiën	vuursalamander 	Salamandra salamandra	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	aardbeivlinder 	Pyrgus malvae	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	bosparemoervlinder 	Melitaea athalia	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	bruin dikkopje 	Erynnis tages	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	bruine eikenpage 	Satyrrium ilicis	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	duinparemoervlinder 	Argynnis niobe	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	gentiaanblauwtje 	Maculinea alcon	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	grote paremoervlinder 	Argynnis aglaja	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	grote vos 	Nymphalis polychloros	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	grote weerschijnvlinder 	Apatura iris)	Andere soorten (bijlage A van de wet)

Insecten- dagvlinders	iepenpage 	Satyrrium w-album	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten- dagvlinders	kleine heivlinder 	Hipparchia statilinus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten- dagvlinders	kleine ijsvogelvlinder 	Limenitis camilla	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten- dagvlinders	kommavlinder 	Hesperia comma	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten- dagvlinders	sleedoornpage 	Thecla betulae	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten- dagvlinders	spiegeldikkopje 	Heteropterus morpheus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten- dagvlinders	veenbesblauwtje 	Plebejus optilete	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten- dagvlinders	veenbesparelmoervlinder 	Boloria aquilonaris	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten- dagvlinders	veenhooibeestje 	Coenonympha tullia	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten- dagvlinders	veldparelmoervlinder 	Melitaea cinxia	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten- dagvlinders	zilveren maan 	Boloria selene	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-kevers	vliegend hert 	Lucanus cervus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	beekrombout 	Gomphus vulgatissimus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	bosbeekjuffer 	Calopteryx virgo	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	donkere waterjuffer 	Coenagrion armatum	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	gevlekte glanslibel 	Somatochlora flavomaculata	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	gewone bronlibel 	Cordulegaster boltonii	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	hoogveenglanslibel 	Somatochlora arctica	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	kempense heidelibel 	Sympetrum depressiusculum	Andere soorten (bijlage A van de wet)

Insecten-libellen	speerwaterjuffer 	Coenagrion hastulatum	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Kreeftachtigen	europese rivierkreeft 	Astacus astacus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Reptielen	adder 	Vipera berus ssp. berus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Reptielen	hazelworm 	Anguis fragilis	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Reptielen	levendbarende hagedis 	Zootoca vivipara	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Reptielen	ringslang 	Natrix natrix	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Vissen	beekdonderpad 	Cottus rhenanus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Vissen	beekprik 	Lampetra planeri	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Vissen	elrits 	Phoxinus phoxinus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Vissen	gestippelde alver 	Alburnoides bipunctatus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Vissen	grote modderkruiper 	Misgurnus fossilis	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Vissen	kwabaal 	Lota lota	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	aardmuis 	Microtus agrestis	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	boomarter 	Martes martes	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	bosmuis 	Apodemus sylvaticus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	bunzing 	Mustela putorius	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	damhert 	Dama dama	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	das 	Meles meles	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	dwergmuis 	Micromys minutus	Andere soorten (bijlage A van de wet)

Zoogdieren-landzoogdieren	dwergspitsmuis 	Sorex minutus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	edelhart 	Cervus elaphus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	eekhoorn 	Sciurus vulgaris	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	egel 	Erinaceus europaeus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	eikelmuis 	Eliomys quercinus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	gewone bosspitsmuis 	Sorex araneus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	grote bosmuis 	Apodemus flavicollis	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	haas 	Lepus europeus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	hermelijn 	Mustela erminea	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	huisspitsmuis 	Crocidura russula	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	konijn 	Oryctolagus cuniculus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	molmuis 	Arvicola scherman	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	ondergrondse woelmuis 	Pitymys subterraneus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	ree 	Capreolus capreolus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	rosse woelmuis 	Clethrionomys glareolus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	steenmarter 	Martes foina	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	tweekleurige bosspitsmuis 	Sorex coronatus	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	veldmuis 	Microtus arvalis	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	veldspitsmuis 	Crocidura leucodon	Andere soorten (bijlage A van de wet)

Zoogdieren-landzoogdieren	 vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	 waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	 wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	 wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	 woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-zeezoogdieren	 gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-zeezoogdieren	 grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Sporenplanten-varens	 blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Sporenplanten-varens	 groensteel	<i>Asplenium viride</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Sporenplanten-varens	 schubvaren	<i>Ceterach officinarum</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	 akkerboterbloem	<i>Ranunculus arvensis</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	 akkerdoornzaad	<i>Torilis arvensis</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	 akkerogentroost	<i>Odontites vernus</i> subsp. <i>vernus</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	 beklierde ogentroost	<i>Euphrasia rostkoviana</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	 berggamander	<i>Teucrium montanum</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	 bergnachtorchis	<i>Platanthera montana</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	 blauw guichelheil	<i>Anagallis arvensis</i> subsp. <i>foemina</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	 bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	 bosboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemus</i> subsp. <i>nemorosus</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)

Zaadplanten	bosdravik 	<i>Bromopsis ramosa</i> subsp. <i>benekenii</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	brave hendrik 	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	brede wolfsmelk 	<i>Euphorbia platyphyllos</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	breed wollegras 	<i>Eriophorum latifolium</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	bruinrode wespenorchis 	<i>Epipactis atrorubens</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	dennenorchis 	<i>Goodyera repens</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	dreps 	<i>Bromus secalinus</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	echte gamander 	<i>Teucrium chamaedrys</i> subsp. <i>germanicum</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	franjugentiaan 	<i>Gentianella ciliata</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	geelgroene wespenorchis 	<i>Epipactis muelleri</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	geplooide vrouwenmantel 	<i>Alchemilla subcrenata</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	getande veldsla 	<i>Valerianella dentata</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	gevekt zonneroosje 	<i>Tuberaria guttata</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	glad biggenkruid 	<i>Hypochaeris glabra</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	gladde zegge 	<i>Carex laevigata</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	groene nachtorchis 	<i>Coeloglossum viride</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	groot spiegelklokje 	<i>Legousia speculum-veneris</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	grote bosaardbei 	<i>Fragaria moschata</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	grote leeuwenklauw 	<i>Aphanes arvensis</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)

Zaadplanten	honingorchis 	<i>Herminium monorchis</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kalkboterbloem 	<i>Ranunculus polyanthemos</i> subsp. <i>polyanthemoides</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kalketrip 	<i>Centaurea calcitrapa</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	karthuizeranjer 	<i>Dianthus carthusianorum</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	karwijselie 	<i>Selinum carvifolia</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kleine ereprijs 	<i>Veronica verna</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kleine schorseneer 	<i>Scorzonera humilis</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kleine wolfsmelk 	<i>Euphorbia exigua</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kluwenklokje 	<i>Campanula glomerata</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	knollathyrus 	<i>Lathyrus linifolius</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	knolspirea 	<i>Filipendula vulgaris</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	korensla 	<i>Arnoseris minima</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kranskarwij 	<i>Carum verticillatum</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kruiptijm 	<i>Thymus praecox</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	lange zonnedauw 	<i>Drosera longifolia</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	liggende ereprijs 	<i>Veronica prostrata</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	moerasgamander 	<i>Teucrium scordium</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	muurbloem 	<i>Erysimum cheiri</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	naakte lathyrus 	<i>Lathyrus aphaca</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)

Zaadplanten	naaldenkervel 	Scandix pecten-veneris	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	pijlscheefkelk 	Arabis hirsuta subsp. sagittata	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	roggelelie 	Lilium bulbiferum subsp. croceum	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	rood peperboompje 	Daphne mezereum	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	rozenkransje 	Antennaria dioica	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	ruw parelzaad 	Lithospermum arvense	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	scherpkruid 	Asperugo procumbens	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	schubzegge 	Carex lepidocarpa	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	smalle raai 	Galeopsis angustifolia	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	spits havikskruid 	Hieracium lactucella	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	steenbraam 	Rubus saxatilis	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	stijve wolfsmelk 	Euphorbia stricta	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	stofzaad 	Monotropa hypopitys	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	tengere distel 	Carduus tenuiflorus	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	tengere veldmuur 	Minuartia hybrida	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	trosgamander 	Teucrium botrys	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	veenbloembies 	Scheuchzeria palustris	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	vliegenorchis 	Ophrys insectifera	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	vroege ereprijs 	Veronica praecox	Andere soorten (bijlage B van de wet)

Zaadplanten	wilde averuit 	<i>Artemisia campestris</i> subsp. <i>campestris</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	wilde ridderspoor 	<i>Consolida regalis</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	wilde weit 	<i>Melampyrum arvense</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	wolfskers 	<i>Atropa bella-donna</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	zandwolfsmelk 	<i>Euphorbia seguieriana</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	zinkviooltje 	<i>Viola lutea</i> subsp. <i>calaminaria</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	zweedse kornoelje 	<i>Cornus suecica</i>	Andere soorten (bijlage B van de wet)

Vrijgestelde soorten

Van de verboden als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdelen a en b, van de wet wordt vrijstelling verleend voor het verrichten van handelingen in het kader van:

- de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

De vrijstelling is alleen van toepassing wanneer de Minister van Economische Zaken bevoegd gezag is zoals bij:

- hoofdwegen en hoofdvaarwegen;
- primaire waterkeringen voor zover deze in beheer zijn bij het Rijk;
- militaire terreinen en oefengebieden;
- militaire luchthavens, de luchthaven Schiphol en overige burgerluchthavens;
- het landelijke gastransportnet;
- hoogspanningsverbindingen.

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Amfibiëen	bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Amfibiëen	gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Amfibiëen	kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>
Amfibiëen	meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i>
Amfibiëen	middelste groene kikker/bastaard kikker	<i>Pelophylax kl. esculentus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	egel	<i>Erinaceus europeus</i>

Zoogdieren-landzoogdieren	gewone bosspitsmuis	Sorex araneus
Zoogdieren-landzoogdieren	haas	Lepus europeus
Zoogdieren-landzoogdieren	hermelijn	Mustela erminea
Zoogdieren-landzoogdieren	huisspitsmuis	Crocidura russula
Zoogdieren-landzoogdieren	konijn	Oryctolagus cuniculus
Zoogdieren-landzoogdieren	ondergrondse woelmuis	Pitymys subterraneus
Zoogdieren-landzoogdieren	ree	Capreolus capreolus
Zoogdieren-landzoogdieren	rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus
Zoogdieren-landzoogdieren	tweekleurige bosspitsmuis	Sorex coronatus
Zoogdieren-landzoogdieren	veldmuis	Microtus arvalis
Zoogdieren-landzoogdieren	vos	Vulpes vulpes
Zoogdieren-landzoogdieren	wezel	Mustela nivalis
Zoogdieren-landzoogdieren	woelrat	Arvicola terrestris

Bijlage 4: Aanvullend onderzoek vleermuis en huismus 2018

Bedrijvenpark Twente 412
7602 KM Almelo

Huismanstraat 6
6851 GT Huissen

T 074 – 202 02 58
M 06 – 11 56 13 37
algemeen@grasadvies.nl
www.grasadvies.nl

Rapportage aanvullend onderzoek Wet natuurbescherming

Bierton Schellerbergweg 27 Zwolle

Opdrachtgever: Jansen Vastgoed BV
Projectcode: JVG00718
Project: Aanvullend vleermuis en huismus onderzoek
Datum: 13-11-2018
Status: Definitief
Auteur: A.S.J. van Proosdij
Gecontroleerd: J.W. Boon

Colofon

Opdracht

Rapportage betreft aanvullend onderzoek vleermuizen en huismus conform de Wet natuurbescherming.

Opdrachtgever

Jansen Vastgoed BV
Postbus 172
8000 AD Zwolle

Uw kenmerk:	Bierton Schellerbergweg 27 Zwolle
Contactpersoon:	De heer B. Jansen
Email:	info@jansenvastgoed.nl

Opdrachtnemer

GRAS Advies	Bedrijvenpark Twente 412
Huismanstraat 6	7602 KM Almelo
6851 GT Huissen	JVG00718 Bierton Schellerbergweg 27 Zwolle
Ons kenmerk:	
Datum:	13-11-2018
Versie:	Definitief
Contactpersoon:	de heer A.S.J. van Proosdij

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
1.1 Inleiding	5
1.2 Uitgangspunten	7
1.3 Projectgebied	7
2. Werkwijze	8
2.1 Vleermuizen	8
2.2 Huismus	8
2.3 Uitvoering	8
3. Resultaten	10
3.1 Vleermuizen	10
3.2 Huismus	11
3.3 Overige vogelsoorten – boerenwaluw	12
4. Conclusies en advies	13
4.1 Vleermuizen	13
4.2 Huismus	13
4.3 Overige vogelsoorten – boerenwaluw	13
4.4 Advies	13
5. Bronnen	14
6. Woordenlijst	15
Bijlage 1 Luchtfoto inclusief projectgrenzen	16
Bijlage 2 Impressie nieuwe situatie	17
Bijlage 3 Wet natuurbescherming	18

Bijlage 4 Stappenplan Ministerie van Economische Zaken.....	21
Bijlage 5 Plattegrond met waarnemingen	22

Zwolle, provincie Overijssel, Nederland

1. Inleiding

1.1 Inleiding

Het projectgebied Schellerbergweg 27 bevindt zich in Zwolle. Het betreft het voormalige zalencentrum 'De Bierton'. Op het terrein bevindt zich een monumentaal gebouw met recentere aanbouw. De eigenaar is voornemens de aanbouw geheel te slopen en nieuwbouw te realiseren. Het monumentale deel blijft behouden en wordt gerenoveerd (Bijlage 2).

Bij dergelijke ruimtelijke ingrepen dient rekening gehouden te worden met beschermde gebieden en met beschermde plant- en diersoorten. De Wet natuurbescherming omvat de regelgeving betreffende deze soorten en gebieden. De Wet natuurbescherming is van kracht sinds januari 2017 en vervangt de drie oude wetten: 'de Natuurbeschermingswet 1998', 'de Boswet' en 'de Flora- en Faunawet'. Doelstelling van de Wet natuurbescherming is bescherming van de biodiversiteit, decentralisatie verantwoordelijkheden en vereenvoudiging van regelgeving.

Uit de resultaten van het verkennend onderzoek (quicksan) flora & fauna (van Proosdij, 2018) is geconcludeerd dat het projectgebied mogelijk een functie heeft voor vleermuizen en huismussen. Op basis hiervan is besloten nader onderzoek naar deze soortgroepen uit te voeren.

Doelstelling rapport

Het doel van dit aanvullend onderzoek is om uitsluitsel te geven over de functie van het projectgebied voor vleermuizen en huismussen en daarbij conclusies te kunnen trekken over welke soorten en met welke aantallen in het gebied voorkomen en welke specifieke functie(s) het projectgebied heeft voor deze soortgroepen. Daarnaast wordt gekeken naar de mogelijke effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventuele noodzakelijke vervolgstappen. Dit rapport presenteert de uitkomsten van het aanvullend onderzoek.

GRAS Advies

GRAS Advies voert aanvullende onderzoeken uit volgens de geldende soortprotocollen. Het project uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van GRAS Advies. Het kwaliteit managementsysteem van GRAS Advies is ISO NEN-EN-ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Samenvatting

Vleermuizen

In het projectgebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. De ingreep leidt derhalve niet tot het vernielen of beschadigen van verblijfplaatsen van vleermuizen. Buiten het projectgebied is een paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis aangetroffen in een boom. Deze boom blijft behouden en wordt niet zodanig verstoord dat dit ten koste gaat van de functionaliteit van deze paarverblijfplaats.

Langs de rand van het projectgebied is essentieel foerageergebied van vleermuizen aanwezig. Het betreft de begroeiing langs de noordoostzijde van het projectgebied langs de Steenwetering. Wanneer deze begroeiing wordt verwijderd, leidt dit mogelijk tot een aantasting van essentieel foerageergebied. Bij de herinrichting van het terrein dient directe lichtuitstraling op deze begroeiing en het wateroppervlak van de wetering voorkomen te worden.

Aangrenzend aan het projectgebied zijn twee vliegroutes van de gewone dwergvleermuis en watervleermuis aanwezig. De route langs de Schellerbergweg wordt niet aangetast. Wanneer de bomen langs de steenwetering worden gekapt zodanig dat hier geen beschutting meer langs de wetering aanwezig is, dan kan de vliegroute zodanig worden verstoord dat dit ten koste gaat van de functionaliteit van deze vliegroute.

Huismussen

In de bebouwing in het projectgebied zijn 8 nestplaatsen van de huismus aanwezig. Deze nestplaatsen zijn jaarrond beschermd. De voorgenomen sloop van de aanbouw en renovatie van het monumentale deel leidt tot vernietiging van de nesten.

Boerenwaluw

In de bebouwing in het projectgebied zijn 4 nestplaatsen van de boerenwaluw aanwezig. Nesten van boerenwaluw zijn in beginsel niet jaarrond beschermd, tenzij zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Hiervan is in dit geval naar verwachting geen sprake. Aantasting van de nesten van de boerenwaluw in het projectgebied leidt niet tot een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming.

Wet natuurbescherming

- Voor uitvoering van de werkzaamheden is geen ontheffing op de Wet natuurbescherming voor de gewone dwergvleermuis noodzakelijk indien de genoemde essentiële vliegroutes en foerageergebied niet aangetast worden.
- Voor uitvoering van de werkzaamheden is een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk voor de huismus.
- Voor uitvoering van de werkzaamheden is geen ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk voor de boerenwaluw.

Zorgplicht

De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, als mede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a) voorkomen, b) beperken en c) ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur."

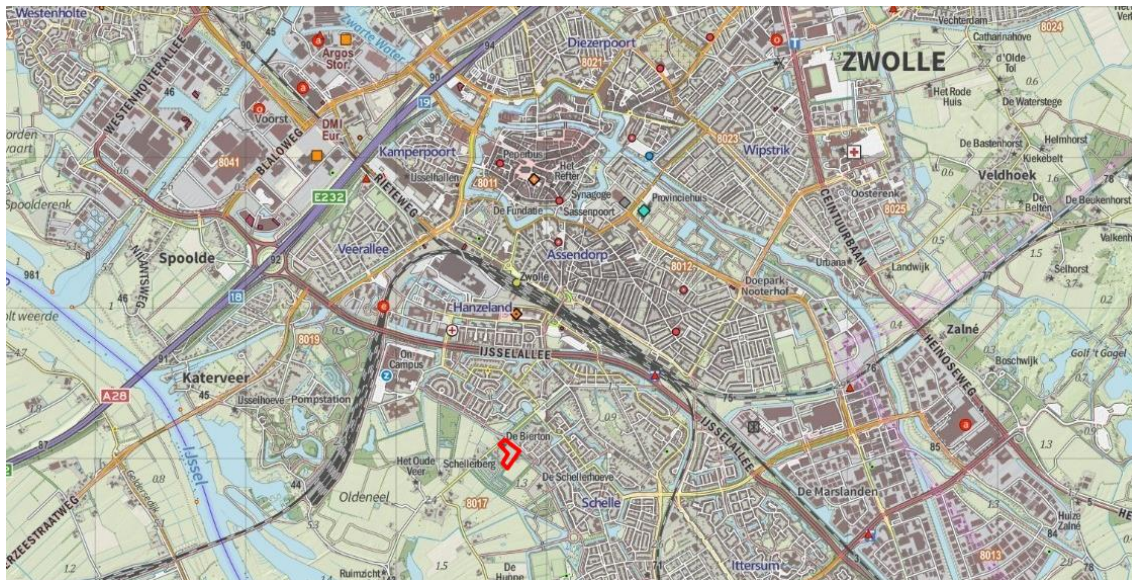
1.2 Uitgangspunten

Als uitgangspunt voor deze rapportage is het verzoek van de heer B. Jansen.

1.3 Projectgebied

Context

Het onderzoeksgebied betreft de locatie van voormalig partycentrum De Bierton aan de Schellerbergweg in Zwolle. Het betreft een aaneenschakeling van meerdere gebouwen, waaronder 3 monumentale gebouwen aan de Schellerbergweg met daarachter een modernere aanbouw en een grote overkapping. Achter de bebouwing is een grote halfverharde parkeerplaats aanwezig. Achter de parkeerplaats is een hoge grondwal gelegen, die overwegend begroeid is. Rondom het projectgebied is begroeiing aanwezig. In het projectgebied zelf is geen oppervlaktewater aanwezig. Langs de noordoostzijde van het projectgebied loopt een wetering (Steenwetering) direct naast het projectgebied. De eigenaar is voornemens om de aanbouw geheel te slopen en nieuwbouw te realiseren. Het monumentale deel blijft behouden en wordt gerenoveerd. De exacte planning van de uitvoering is nog niet bekend.

Afb. 1.3.1. Ligging van het projectgebied (rood kader) in Zwolle.

Afb. 1.3.2. Luchtfoto van het projectgebied (binnen het rode kader).

2. Werkwijze

2.1 Vleermuizen

Vleermuisonderzoek is gebonden aan vaste periodes en vereist meerdere locatieonderzoeken om het aantal en de soort(en) vleermuizen in het projectgebied vast te stellen en om inzicht te krijgen in welke functie(s) een eventuele verblijfplaats heeft (zomer-, kraam-, paar- en/of winterverblijf). In navolging van het advies in de beschikbare Kennisdocumenten Vleermuizen, waaronder bijvoorbeeld het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017), is het vleermuisonderzoek uitgevoerd conform het 'Protocol voor vleermuisinventarisaties' (Vleermuisprotocol, 2017). Het vleermuisprotocol is in 2009 ontwikkeld door het Netwerk Groene Bureaus in overleg met de toenmalige Dienst Landelijk Gebied en Gegevensautoriteit Natuur en vastgesteld door de toenmalige Gegevensautoriteit Natuur. Het protocol wordt jaarlijks in het Vleermuisvakberaad geëvalueerd door deskundigen van het Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdiervereniging en de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO). Het vleermuisprotocol voorziet in de volgende locatiebezoeken:

- een voorjaarsonderzoek om een mogelijke functie als zomer- en/of kraamverblijf te onderzoeken.
- Een najaarsonderzoek om een mogelijke functie als paar- en/of winterverblijf te onderzoeken.

Aangezien niet alle holle ruimtes in spouwmuren te bekijken zijn, heeft geen visuele inspectie plaatsgevonden in de overwinteringsperiode omdat eventuele overwinterende vleermuizen dan toch niet zichtbaar zijn. Wanneer gedurende het seizoen een verblijfplaats van vleermuizen wordt aangetroffen, wordt er vanuit gegaan dat vleermuizen ook in het betreffende gebouw overwinteren.

Er zijn in totaal 5 locatieonderzoeken uitgevoerd (Tabel 2.3.1). De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd met een Pettersson D240x batdetector. Dit apparaat zet de ultrasone geluiden van vleermuizen om in voor mensen hoorbare tonen. Tevens kunnen de geluiden vertraagd (time-expansion) worden opgenomen voor analyse achteraf, omdat sommige soorten moeilijk te determineren zijn in het veld. Het gebruik van een Pettersson D240x batdetector is conform de voorwaarden voor materiaalgebruik vanuit het Vleermuisprotocol.

2.2 Huismus

Huismusonderzoek is gebonden aan vaste periodes en vereist meerdere locatieonderzoeken om het aantal huismussen en nestplaatsen in het projectgebied en de specifieke functies van het gebied voor huismussen vast te stellen. Het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017) beveelt aan om gebruik te maken van het Aanwezigheidsprotocol van het Netwerk Groene Bureaus (2017). Het Aanwezigheidsprotocol schrijft voor om tijdens 2 locatieonderzoeken in de periode 1 april – 20 juni te inventariseren op zingende dieren. Tussen de beide bezoeken dient 10 dagen te zitten. Tegelijkertijd schrijft zowel het Kennisdocument Huismus als de Soortenstandaard Huismus (RVO, 2014) voor om ofwel 2 veldbezoeken in de periode 1 april – 15 mei uit te voeren, danwel 4 bezoeken in de periode 10 maart – 20 juni uit te voeren. Tussen elk bezoek dient minimaal 10 dagen tijd te zitten.

Er zijn drie locatieonderzoeken uitgevoerd in mei en juni 2018 (Tabel 2.3.1). Daarnaast is voorafgaand aan de avondbezoeken en aansluitend aan het ochtendbezoek voor vleermuizen in mei en juni gelet op huismusactiviteit in het projectgebied. De bezoeken hebben plaatsgevonden tijdens gunstige weersomstandigheden. De inventarisaties van huismus zijn uitgevoerd door te kijken naar aanwezigheid van zingende huismusmannetjes, bedelende jongen en ander nest-indicerend gedrag van de huismus zoals voedselvluchten of transport van nestmateriaal. Daarnaast is gekeken naar foerageergedrag.

2.3 Uitvoering

De locatieonderzoeken naar vleermuizen zijn uitgevoerd door de heer Mr. A. Tuitert van Tuitert natuuronderzoek en M. Douma van Douma zoogdieronderzoek in opdracht van GRAS Advies. Beiden zijn middels opleiding en ervaring met vleermuisonderzoek bevoegd voor de verrichtte werkzaamheden.

Het veldonderzoek naar huismussen is uitgevoerd door A. Tuitert van Tuitert natuuronderzoek in opdracht van GRAS Advies.

Tabel 2.3.1: Data en weersomstandigheden van de locatieonderzoeken.

Datum	Onderzoeker	Type inventarisatie	Type bezoek	Weersomstandigheden
25-05-2018	A. Tuitert	Huismus	Ochtendbezoek	18° Celsius, onbewolkt, 2 Bft
29-05-2018	A. Tuitert & M. Douma	Vleermuis (zomer- en kraamverblijf), huismus	Avondbezoek	27° Celsius, bewolkt, 2 Bft
01-06-2018	A. Tuitert	Huismus	Ochtendbezoek	17° Celsius, bewolkt, 3 Bft
08-06-2018	A. Tuitert	Huismus	Ochtendbezoek	17° Celsius, bewolkt, 2 Bft
27-06-2018	A. Tuitert & M. Douma	Vleermuis (zomer- en kraamverblijf), huismus	Ochtendbezoek	11° Celsius, half bewolkt, 3 Bft
11-07-2018	A. Tuitert & M. Douma	Vleermuis (zomer- en kraamverblijf), huismus	Avondbezoek	20° Celsius, half bewolkt, 2 Bft
21-08-2018	A. Tuitert	Vleermuis (paarverblijf)	Ochtendbezoek	14° Celsius, onbewolkt, 1 Bft
17-09-2018	A. Tuitert	Vleermuis (paarverblijf)	Avondbezoek	21° Celsius, bewolkt, 2 Bft

3. Resultaten

3.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Tijdens het vleermuisonderzoek zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in de bebouwing en in de bomen in het projectgebied. Het projectgebied bevat dus geen voortplantings- of rustplaatsen van vleermuizen in de zin van artikel 3.5 Wet natuurbescherming.

In een oude eik langs de Schellerbergweg net buiten het projectgebied is een paarverblijfplaats van een mannetje ruige dwergvleermuis aangetroffen tijdens beide najaarsbezoeken (Groene ster, Afb. 3.1.1). Deze boom wordt niet gekapt en de verblijfplaats zal gelet op de afstand niet zodanig verstoord worden dat de functionaliteit ervan wordt aangetast.

Van een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van voortplantings- of rustplaatsen van vleermuizen is derhalve geen sprake.

Afb. 3.1.1. Cumulatieve waarnemingen foeragerende gewone dwergvleermuizen (rode stip), ruige dwergvleermuizen (groene stip), rosse vleermuizen (gele stip) en watervleermuizen (blauwe stip) in en rondom het projectgebied. Met een groene ster is de paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis net buiten het projectgebied weergegeven. De rode lijnen geven de vliegroutes van vleermuizen weer langs de Schellerbergweg en de Steenwetering.

Foerageergebied

Tijdens de vleermuisbezoeken zijn enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen, ruige dwergvleermuizen en rosse vleermuizen waargenomen in en rond het projectgebied. Rosse vleermuizen verblijven op het nabijgelegen landgoed Schellerberg. Aan het begin van de avond foerageren telkens 2-3 exemplaren kortstondig boven de parkeerplaats van de Bierton waarna de dieren vrij snel verder trekken naar andere foerageergebieden. Van essentieel foerageergebied voor de rosse vleermuis is geen sprake. In het najaar is tweemaal een foeragerende ruige dwergvleermuis gehoord rond de Steenwetering net buiten het projectgebied. Langs de begroeiing langs deze wetering foerageren ook telkens 4-5 exemplaren van de gewone dwergvleermuis. Boven de wetering vliegen watervleermuizen, waarvan 2-3 exemplaren ter plaatse van de Bierton ook foerageren. Door de begroeiing langs de wetering ter plaatse van de Bierton kunnen watervleermuizen hier in de luwte boven de wetering jagen. De wetering en de begroeiing daarlangs aan de zijde van de Bierton vormen essentieel foerageergebied voor de gewone en ruige dwergvleermuis en voor de watervleermuis. Wanneer deze begroeiing wordt verwijderd, leidt dit mogelijk tot een

aantasting van essentieel foerageergebied. Bij de herinrichting van het terrein dient directe lichtuitstraling op deze begroeiing en het wateroppervlak van de wetering voorkomen te worden. Verder zijn verspreid in het projectgebied enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen langs begroeiing en over de overkapping aan de zuidwestzijde van het projectgebied. Hier is geen sprake van essentieel foerageergebied van vleermuizen.

Vliegroutes

Tijdens de vleermuisbezoeken is vastgesteld dat de bomen langs de Schellerbergweg fungeren als essentiële vliegroute van de gewone dwergvleermuis (Rode pijl, Afb. 3.1.1). Ook zijn hier enkele passerende laatvliegers en rosse vleermuizen gehoord. Deze bomen blijven behouden. De begroeiing langs de Steenwetering vormt een essentiële vliegroute van de gewone dwergvleermuis en de watervleermuis (Rode pijl, Afb. 3.1.1). Wanneer deze begroeiing wordt verwijderd, leidt dit mogelijk tot een aantasting van de essentiële vliegroute van vleermuizen. Bij de herinrichting van het terrein dient rekening gehouden te worden met deze essentiële vliegroutes van vleermuizen. Directe lichtuitstraling op deze begroeiing en het wateroppervlak van de wetering dient voorkomen te worden.

3.2 Huismus

Nestlocaties

In de bebouwing in het projectgebied zijn tijdens het huismusonderzoek in totaal 8 nestplaatsen van de huismus aangetroffen (Afb. 3.2.1). De meeste nesten (6) bevinden zich in een gebouw langs de Schellerbergweg onder de dakpannen van de wolfskap. Twee andere nesten bevinden zich aan de noordoostzijde van een gebouw daarachter, eveneens onder de dakpannen van de wolfskap. Op andere plaatsen in het projectgebied zijn geen nesten van huismus aangetroffen in de bebouwing.

Afb. 3.2.1. Locaties aangetroffen huismussennesten (rode stippen) in de bebouwing in het projectgebied.

Foerageergebied

Het projectgebied zelf vormt geen essentieel leefgebied voor de huismus. Er is eenmaal een foeragerende huismus in het projectgebied aangetroffen. De huismussen foerageren voornamelijk op het nabijgelegen volkstuinencomplex, waar meer voedsel en schuilmogelijkheden aanwezig zijn.

3.3 Overige vogelsoorten – boerenwaluw

Onder de overkapping langs de westzijde van het projectgebied zijn tijdens het eerste veldbezoek naar huismus enkele boerenwaluwen aangetroffen. Tijdens de veldbezoeken naar huismus en vleermuizen is vervolgens gekeken welke functie het projectgebied heeft voor de boerenwaluw. Onder de overkapping zijn in totaal drie nesten van boerenwaluw aangetroffen. Nesten van boerenwaluw zijn in beginsel niet jaarrond beschermd, tenzij zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. De boerenwaluw is een Rode lijst soort omdat de aantallen de laatste decennia aanzienlijk zijn afgenomen. In het buitengebied van Zwolle komt de soort nog vrij talrijk voor rond de uiterwaarden van de IJssel. Van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden waardoor de nesten van de boerenwaluw aangemerkt moeten worden als jaarrond beschermd, is daarom naar verwachting geen sprake. Het verdient echter wel aanbeveling om te kijken of deze nesten gecompenseerd kunnen worden, bijvoorbeeld in de vorm van een boerenwaluwtil.

De boerenwaluwen foerageren niet in het projectgebied. Hier zijn ook geen graslanden aanwezig die geschikt zijn als foerageergebied voor de boerenwaluw. Deze bevinden zich ten noorden van de Schellerbergweg langs de randen van landgoed Schellerberg en ten zuiden van het projectgebied in het Schellerpark.

4. Conclusies en advies

4.1 Vleermuizen

In het projectgebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Buiten het projectgebied is een paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis aangetroffen in een boom. Deze boom blijft behouden en wordt niet zodanig verstoord dat dit ten koste gaat van de functionaliteit van deze paarverblijfplaats. De ingreep leidt derhalve niet tot het vernielen of beschadigen van verblijfplaatsen van vleermuizen.

Langs de rand van het projectgebied is essentieel foerageergebied van vleermuizen aanwezig. Het betreft de begroeiing langs de noordoostzijde van het projectgebied langs de Steenwetering. Wanneer deze begroeiing wordt verwijderd, leidt dit mogelijk tot een aantasting van essentieel foerageergebied. Bij de herinrichting van het terrein dient directe lichtuitstraling op deze begroeiing en het wateroppervlak van de wetering voorkomen te worden.

Aangrenzend aan het projectgebied zijn twee vliegroutes van de gewone dwergvleermuis en watervleermuis aanwezig. De route langs de Schellerbergweg wordt niet aangetast. Wanneer de bomen langs de steenwetering worden gekapt, zodanig dat hier geen beschutting meer langs de wetering aanwezig is, dan kan de vliegroute zodanig worden verstoord dat dit ten koste gaat van de functionaliteit van deze vliegroute.

Voor uitvoering van de werkzaamheden is geen ontheffing op de Wet natuurbescherming voor de gewone dwergvleermuis noodzakelijk indien de genoemde essentiële vliegroutes en foerageergebied niet aangetast worden.

4.2 Huismus

In de bebouwing in het projectgebied zijn 8 nestplaatsen van de huismus aanwezig. Deze nestplaatsen zijn jaarrond beschermd. De voorgenomen sloop van de aanbouw leidt tot vernietiging van 2 nesten. De voorgenomen renovatie van het monumentale deel van de bebouwing leidt tot vernietiging van de 6 nesten aan de Schellerbergweg.

Voor uitvoering van de werkzaamheden is een ontheffing op de Wet natuurbescherming voor de huismus nodig.

4.3 Overige vogelsoorten – boerenzwaluw

In de bebouwing in het projectgebied zijn 4 nestplaatsen van de boerenzwaluw aanwezig. Nesten van boerenzwaluw zijn in beginsel niet jaarrond beschermd, tenzij zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Hiervan is in dit geval naar verwachting geen sprake. Aantasting van de nesten van de boerenzwaluw in het projectgebied leidt niet tot een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Een ontheffing is dan ook niet noodzakelijk. Wel wordt aanbevolen om nieuwe nestgelegenheid voor de boerenzwaluw in of rondom het projectgebied aan te bieden.

4.4 Advies

- Geadviseerd wordt de uitkomsten en conclusies van dit aanvullend onderzoek voor te leggen aan het bevoegd gezag, in dit geval de provincie Overijssel.
- Geadviseerd wordt de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen om. Het broedseizoen is globaal aan te geven tussen 15 maart en 15 juli, afhankelijk van de weersomstandigheden. Eerdere en latere broedgevallen zijn ook beschermd conform de Wet natuurbescherming.
- De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, als mede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a. voorkomen, b. beperken en c. ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur."

5. Bronnen

Literatuur

- Van Proosdij, A.S.J. Rapportage quickscan flora & fauna Wet natuurbescherming Bierton Schellerbergweg 27 Zwolle, GRAS Advies, 13-11-2018
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, BIJ12, 2017
- Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis, RVO, 2014
- Vleermuisprotocol, 2017
- Kennisdocument Huismus, BIJ12, 2017
- Soortenstandaard Huismus, RVO, 2014
- Aanwezigheidsprotocol Netwerk Groene Bureaus, 2017

Internet

- **Alterra**

Onderzoeksinstituut

Alterra draagt door deskundig en onafhankelijk onderzoek bij aan het realiseren van een kwalitatief hoogwaardige en duurzame groene leefomgeving.

Geraadpleegd op 13-11-2018

<http://www.synbiosys.alterra.nl>

- **Overheid**

Provinciale verordening m.b.t. de Wet natuurbescherming en vrijgestelde soorten.

Geraadpleegd op 13-11-2018

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/>

- **Regelink**

Regelink is een kenniscentrum met betrekking tot de beschermde soorten in de Wet natuurbescherming.

Geraadpleegd op 13-11-2018

<http://www.regelink.net>

- **Telmee**

Database van voorkomen van flora- en fauna in Nederland.

Geraadpleegd op 13-11-2018

<https://www.telmee.nl>

- **Vleermuisnet**

Kenniswebsite van de Vleermuiswerkgroep Nederland.

Geraadpleegd op 13-11-2018

www.vleermuis.net

6. Woordenlijst

Geldigheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: *“Onderzoeksgegevens hebben een beperkte geldigheidstermijn. Voor vogels en soorten genoemd op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn hanteren we daarom een geldigheidstermijn van maximaal 3 jaar. Voor soorten genoemd op de bijlage bij de wet natuurbescherming is deze periode 5 jaar.”*

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in de aanleiding van het onderzoek. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

Zorgplicht

“De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, als mede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”.

In de praktijk betekent dit:

1. *Voorkomen* dat er schade wordt toegebracht aan flora en fauna
2. *Beperken* dat er schade wordt toegebracht aan flora en fauna
3. *Ongedaan maken* van toegebrachte schade

Een voorbeeld van invulling geven aan de zorgplicht:

- Bij het kappen van bomen controleren op mogelijke broedgevallen buiten het broedseizoen om.

Passende gedragscode

Een gedragscode is een ontheffing voor de beschreven maatregelen in bepaalde werken. De gedragscode geeft invulling aan de zorgplicht en het zorgvuldig handelen. Er zijn diverse gedragscodes, afhankelijk van het type werk: besteding beheer en onderhoud of ruimtelijke ingrepen.

Gedragscode worden goedgekeurd door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, en hebben een geldigheidsduur van 5 jaar. Vervolgens dienen deze opnieuw gekeurd te worden.

***De Gedragscode dient nog te worden herschreven / aangepast t.o.v. de Wet natuurbescherming 2017*

Bijlage 1 Luchtfoto inclusief projectgrenzen

Projectgebied met grenzen (rode lijnen).

Bijlage 2 Impressie nieuwe situatie

Impressie van de nieuwe situatie met bovenaan de te behouden monumentale delen (donkergrijs).

Bijlage 3 Wet natuurbescherming

De oude natuurwetgeving met 'de Natuurbeschermingswet 1998' en 'de Flora- en Faunawet' is per januari 2017 veranderd in de Wet natuurbescherming. Hieronder wordt de inhoud van de Wet natuurbescherming toegelicht.

Natura 2000

De bescherming van de ca. 164 Natura 2000-gebieden in Nederland blijft behouden in de Wet natuurbescherming. In Natura 2000-gebieden zijn de Europese richtlijnen van kracht. De Europese Unie (EU) heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote waarde is. Om deze natuur te behouden, heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Nederland telt ruim 160 Natura 2000-gebieden, welke onderdeel uitmaken van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie.

Aanwijzingsprocedure

Natura 2000-gebieden worden formeel aangewezen. Per gebied is er een aanwijzingsdocument gemaakt door het ministerie met daarin:

- Instandhoudingsdoelen; welke doelsoorten en habitats gaat het, en wat is de doelstelling ten aanzien van die soorten en/of habitats;
- Begrenzing; welk areaal is beschermd.

Beheerplannen

Voor ieder gebied moet binnen drie jaar een beheerplan worden vastgesteld. In het beheerplan staat welke natuurwaarden er zijn of deze moeten worden beschermd en/of ontwikkeld. Er staat ook in hoe het gerealiseerd moet worden. Verder wordt er in aangegeven welke externe factoren de instandhoudingsdoelen mogelijk negatief kunnen beïnvloeden. Deze beheerplannen worden vastgesteld door het Rijk of door de Provincie.

Vergunning

Voor de uitvoering van werkzaamheden welke mogelijk schade toebrengen aan een door Natuurbeschermingswet beschermd gebied, geldt dat deze acties in principe verboden zijn. Indien een groter maatschappelijk belang aanwezig is, dient er een vergunningsprocedure te worden doorlopen. Hierbij geldt de volgende regel: *'activiteiten mogen in principe alleen worden uitgevoerd wanneer er geen significante schade aan beschermde natuurwaarde ontstaat'*.

Beschermde Natuurmonumenten

Voorheen waren naast Natura 2000-gebieden ook Beschermde Natuurmonumenten beschermd conform de gebiedsbescherming. De bescherming van Beschermde Natuurmonumenten is vervallen. Provincies kunnen wel besluiten om deze gebieden alsnog te beschermen via het provinciale beleid. De provincie voegt de gebieden toe aan het Natuurnetwerk Nederland of wijst ze aan als bijzonder provinciaal natuurgebied of -landschap.

Natuurnetwerk Nederland

Aanvullend op de natuurwetgeving is er natuurbeleid. Natuurbeleid is een zachter kader dan de natuurwetgeving, maar is eveneens van belang voor ruimtelijke plannen. Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden (voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Via de Nota Ruimte is het toetsingskader voor het Natuurnetwerk Nederland geregeld.

In Natuurnetwerk Nederland liggen de volgende natuurgebieden:

- Bestaande natuurgebieden (waaronder de 20 Nationale Parken)
- Gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer
- Ca. 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, het Nederlandse deel van de Noordzee en de Waddenzee
- Alle Natura 2000-gebieden

Houtopstanden

De Wet natuurbescherming spreekt over een houtopstand indien sprake is van een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- a. een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of
- b. bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen

De Wet natuurbescherming heeft geen betrekking op:

- a. houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b. houtopstanden op erven of in tuinen;
- c. fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e. kweekgoed;
- f. uit populieren of wilgen bestaande:
 1. wegbeplantingen;
 2. beplantingen langs waterwegen, en
 3. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- g. het dunnen van een houtopstand;
- h. uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 1. ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 2. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
 3. zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten (Artikel 4.2).

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming benoemt niet welke concrete activiteiten wel of niet zijn toegestaan. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Er is een stappenplan opgesteld door Ministerie van Economische Zaken (Bijlage 4). Met dit stappenplan kan worden bepaald of een ontheffing nodig is of dat er gebruik kan worden gemaakt van een vrijstelling.

Bevoegdheid

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen ligt bij de provincies. Enkel bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk het bevoegd gezag.

Beschermingsregime

De Wet Natuurbescherming kent de onderstaande beschermingsregimes. Elk van deze beschermingsregime kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor een vrijstelling of ontheffing van de verboden.

- Soorten van de Vogelrichtlijn
- Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn
- Andere soorten (bescherming vanuit nationaal oogpunt)

Om te mogen afwijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan de volgende criteria zijn voldaan.

- Er mag worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is
- Tegenover de afwijking van het verbod moet een in de wet genoemd belang staan (bijv. volksgezondheid of openbare veiligheid)
- De ingreep mag geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van een soort

De verbodsbepalingen voor Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten zijn gericht op bescherming van de individuen van de soorten. De verbodsbepalingen mogen enkel overtreden worden met een ontheffing (het 'nee, tenzij-principe'). Bij het besluit of een afwijking van het verbod kan worden toegestaan, wordt niet gekeken naar de gevolgen van deze afwijking voor het individuele plant of dier, maar naar de gevolgen voor de instandhouding van de betrokken soort.

Zorgplicht

Iedereen dient voldoende rekening te houden met in het wild levende dieren en planten en de directe leefomgeving. "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd".

Vrijstelling regelgeving

In veel gevallen is er geen ontheffing nodig, maar kan er gebruik worden gemaakt van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod. Er zijn diverse vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Bekende voorbeelden van vrijstellingen zijn onder meer het toepassen van de gedragscode of wanneer de werkzaamheden plaatsvinden in het kader van een Programmatische Aanpak of een Provinciale verordening.

Verbodsbepalingen

De verbodsbepalingen betreffende **beschermde soorten Vogelrichtlijn, artikel 3.1**

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

De verbodsbepalingen betreffende **beschermde soorten Habitatrichtlijn, artikel 3.2**

- Lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

De verbodsbepalingen **betreffende andere soorten, artikel 3.3**

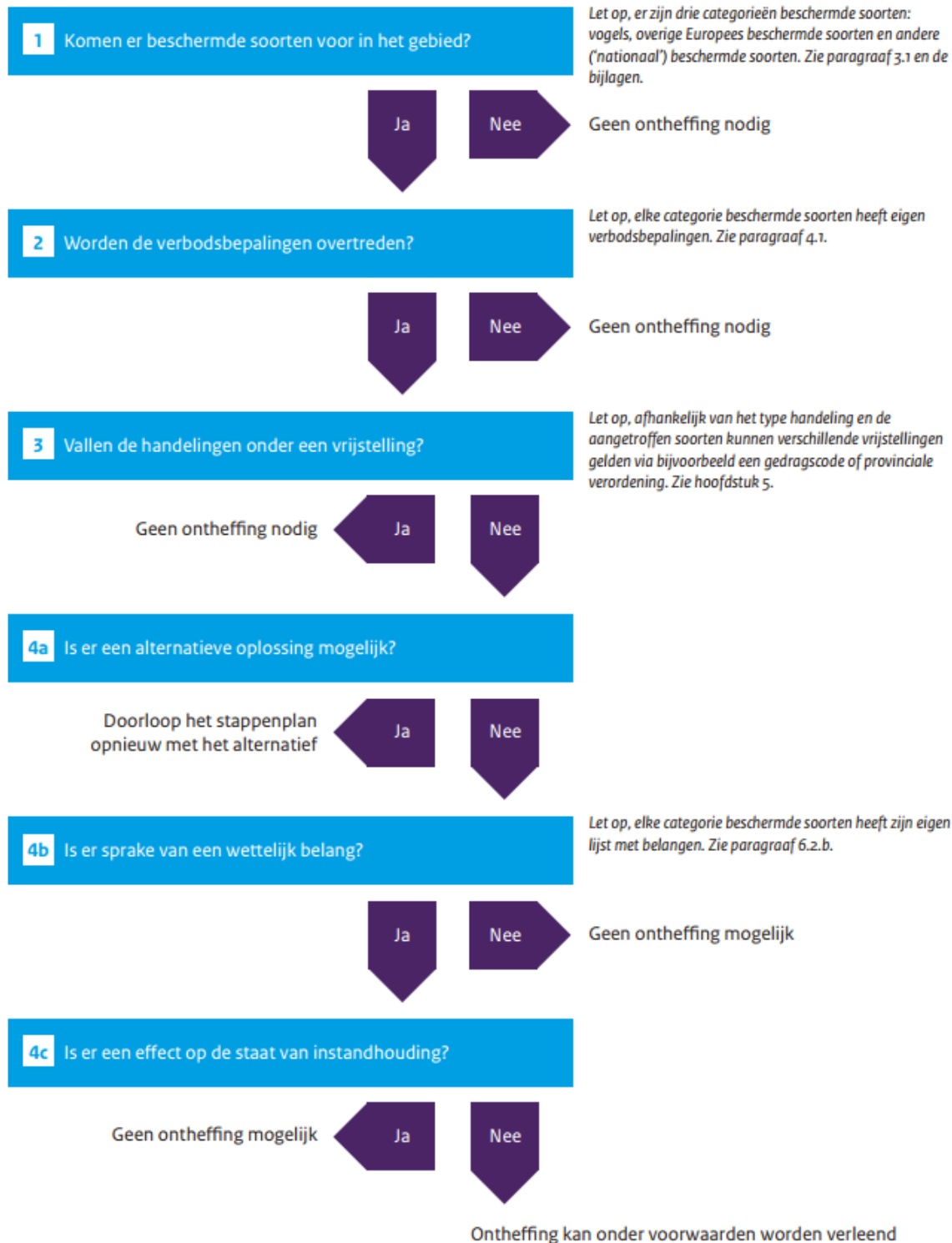
- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Gedragscodes

In de Wet natuurbescherming is de mogelijkheid opgenomen om een vrijstelling te verkrijgen indien wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode (art 3.31). In de mogelijkheid die de wet biedt, wordt ook aangegeven dat er met betrekking tot de Europees beschermde soorten een gedragscode kan worden goedgekeurd voor ruimtelijke ontwikkelingen (naast beheer en onderhoud, waarvoor in de Flora- en Faunawet reeds een vrijstelling gold als werd gewerkt conform een goedgekeurde gedragscode). Hoewel de mogelijkheid wel wordt geboden, zijn er bij het opstellen van het stappenplan nog géén gedragscodes goedgekeurd voor de nieuwe beschermde soorten of voor de Europees beschermde soorten voor ruimtelijke ontwikkelingen. Hier dient rekening mee te worden gehouden bij de bepaling of een gedragscode van toepassing is voor de type ingreep en de voorkomende beschermde soorten.

Bijlage 4 Stappenplan Ministerie van Economische Zaken

Bijlage 5 Plattegrond met waarnemingen

Cumulatieve waarnemingen foeragerende gewone dwergvleermuizen (rode stip), ruige dwergvleermuizen (groene stip), rosse vleermuizen (gele stip) en watervleermuizen (blauwe stip) in en rondom het projectgebied. Met een groene ster is de paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis net buiten het projectgebied weergegeven. De rode lijnen geven de vliegroutes van vleermuizen weer langs de Schellerbergweg en de Steenwetering.

Locaties aangetroffen huismussennesten (rode stippen) in de bebouwing in het projectgebied.